STUDIEUITVAL

Een inzicht in de studieuitval in de propedeuse fase van de opleiding Human Resource Management aan het Saxion

Diede Hoekman
330663

1e beoordelaar: Wim Huismans
2e beoordelaar: Ivy Goedegebure

Onderwerp	:	Studieuitval in de propedeuse fase van Human Resource Management studenten aan het Saxion.

Naam	:	Diede Hoekman
Adres	:	Ab Jansenstraat 24
Postcode en plaats	:	7451 EB Holten
Leerling nummer	:	330663
E-mailadres	:	diedehoekman@gmail.com
Telefoonnummer	:	0639428993

Afstudeerorganisatie	:	Saxion Hogeschool
Opdrachtgever	:	Joke Hartman

Onderwijsinstelling	:	Saxion Hogeschool
Academie	:	Mens en Arbeid
Opleiding	:	Human Resource Management
Afstudeerrichting	:	Human Talent Development

1e begeleider	:	Wim Huismans
2e begeleider	:	Ivy Goedegebure

Datum	:	13-03-2017

Voorwoord

Voor u ligt mijn afstudeerscriptie. Dit verslag is opgesteld in de laatste fase van mijn opleiding Human Resource Management. Ik heb voor de afstudeerrichting Human Talent Development gekozen en het onderwerp van mijn scriptie (studieuitval) sluit hier goed bij aan. Dit verslag is in opdracht van de AMA, dat deel uit maakt van het Saxion Deventer, geschreven.

Na mijn stage als decaan op het Pius X College ben ik aan de slag gegaan met het onderwerp studieuitval. Door deze stage had ik al inzicht ontwikkeld in het onderwerp en wekte het bij mij interesse en nieuwsgierigheid. Joke Hartman werd ook gedreven door deze interesse en nieuwsgierigheid. Zij heeft mij geholpen als opdrachtgever maar ook als extra begeleider. Graag wil ik haar hiervoor bedanken.

Ook wil ik mijn klasgenoot Marije de Wilde bedanken. Wij gingen bijna elke dag samen naar school om bezig te zijn met onze scripties. Zij heeft mij geholpen met haar aanwezigheid en als kritische gesprekspartner.

Verder wil ik mijn begeleider Wim Huismans bedanken voor zijn feedback en het feit dat hij altijd tijd voor mij vrij wilde maken. Dit heb ik heel erg gewaardeerd. Ten slotte wil ik ook mijn tweede begeleider Ivy Goedegebure bedanken voor haar heldere en goede feedback. Door haar kennis van het onderwerp was ik in staat om dieper op het onderwerp in te gaan.

Ik wens u veel leesplezier met mijn afstudeerscriptie.

Holten, 13 maart

Diede Hoekman

Managementsamenvatting

De opleiding HRM van de AMA op het Saxion in Deventer heeft volgens de Vereniging van Hogescholen het hoogste uitval percentage van vergelijkbare hogescholen. Vooral de studieuitval in het eerste jaar van de opleiding zou het hoogst zijn. Omdat dit problematisch is voor zowel studenten als het imago van het Saxion en de AMA, willen de medewerkers meer inzicht in de aard van deze studieuitval verkrijgen zodat passende oplossingen gezocht kunnen worden. Vanuit de literatuur zijn drie factoren bekend die invloed hebben op studieuitval. Dit zijn: 'integratiefactoren, opleidingsfactoren en studentfactoren'. Om erachter te komen in welke mate integratie een rol speelt bij studie uitvallers is er gekeken naar de sociale integratie, academische integratie en de 'sense of belonging'. Om te kijken wat voor rol opleidingsfactoren spelen bij de studieuitval is er gekeken naar de sfeer, leeromgeving en de docenten/begeleiding. Voor de studentfactoren is er gekeken naar geslacht, leeftijd, 'career adaptability', motivatie, schoolloopbaan, sociale achtergrond, studiekeuze en de mate van steun.
Met behulp van kwantitatief onderzoek is onderzocht in welke mate integratiefactoren, opleidingsfactoren en studentfactoren een rol spelen bij 44 eerstejaars studie uitvallers van de schooljaren 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015 en 2015-2016 van de opleiding HRM aan het Saxion. Met behulp van aanvullend kwalitatief onderzoek zijn de beweegredenen van de uitgevallen studenten onderzocht en zijn er toelichtingen gekomen op onduidelijkheden van de resultaten van het kwantitatieve onderzoek. Hiervoor zijn de uitgevallen studenten van het schooljaar 2016-2017 geïnterviewd.

De resultaten van het kwantitatieve onderzoek lieten zien dat de studie uitvallers aan gaven dat zij zich verbonden voelden met het Saxion en met de AMA. Dit is opvallend omdat zij tegelijkertijd benoemden zich een buitenstaander te voelen op school. Ook vonden ze dat er te weinig ruimte voor inbreng van studenten was. Door studenten inbreng te geven over lesinhoud zullen zij zich meer betrokken voelen. Verder waren de uitgevallen studenten niet tevreden over de leeromgeving. Wat uitgevallen studenten als positief hebben ervaren, is dat er tijdens lessen werd gepraat over praktijkervaring en dat werd nagegaan of er een realistisch beroepsbeeld was. De uitgevallen studenten vonden de begeleiders vakbekwaam, maar de lessen erg rumoerig. De aspecten waar de AMA de meeste verbetering in zou kunnen aanbrengen zijn de leeromgeving en de sense of belonging van de studenten. Vooral de docenten kunnen hier verbetering in aanbrengen. Opvallend aan de resultaten van het kwalitatieve onderzoek is dat de begeleiding niet door alle studenten als positief is ervaren en dat zij een goede aansluiting missen vanuit het mbo. Aanbevelingen voor de AMA zijn dan ook om te komen tot een hogere mate van inbreng van studenten, een betere aansluiting op het mbo, meer begeleiding op maat, het realistisch zelfbeeld van studenten te verbeteren en de mate van oriëntatie van studenten meer te controleren.

Tijdens het vooronderzoek bleek dat er veel onduidelijkheid was over de cijfers met betrekking tot de studieuitval bij het Saxion. Dit zou een reden kunnen zijn waarom de uitvalcijfers van HRM op het Saxion hoger zijn dan bij vergelijkbare hogescholen. Er worden op dit moment wel lijsten bijgehouden van de uitvallers, maar er ontbreken ook veel gegevens. Het 'up to date' houden van lijsten en uniformiteit hierin, zou het inzicht kunnen vergroten in de studieuitval.

Er is op dit moment nog geen eenduidige beleid voor studenten wanneer zij stoppen met de opleiding. Door een duidelijk nazorgprogramma op te stellen met betrekking tot studenten die de opleiding verlaten, is de kans groter dat de uitgevallen student mogelijk voor een andere opleiding op het Saxion kiest. Bovendien bevordert het voeren van eindgesprekken het inzicht in de studieuitval en dit kan bijdragen aan het verlagen van de uitval van toekomstige studenten.

Inhoudsopgave

1 Probleemanalyse studieuitval eerste jaar Saxion HRM opleiding 7
1.1 Inleiding 7
1.2 Probleemoriëntatie 7
1.2.1 Definitie studieuitval 7
1.3 Ontwikkelingen in de sector 8
1.3.1 De wet kwaliteit in verscheidenheid 8
1.3.2 Studiekeuzecheck 8
1.4 Situatie studieuitval eerste jaar Saxion HRM 10
1.5 Oorzaken en gevolgen studieuitval 9
1.5.1 Oorzaken studieuitval 9
1.5.2 Gevolgen studieuitval 9
1.6 Doelstelling 11
2 Verdieping in studieuitval 13
2.1 Inleiding 13
2.2 Integratiefactoren 13
2.2.1 Steun omgeving 14
2.3 Opleidingsfactoren 14
2.3.1 Docenten 14
2.3.2 Leeromgeving 15
2.3.3 Sfeer 15
2.4 Studentfactoren 15
2.4.1 Motivatie 16
2.4.2 Intrinsieke motivatie 16
2.4.3 Extrinsieke motivatie 16
2.4.4 Career adaptability 16
2.4.5 Studieprestaties 17
2.4.6 IQ 17
2.4.7 Sociale herkomst 17
2.4.8 Leeftijd 18
2.4.9 Geslacht 18
2.4.10 Schoolloopbaan 18
2.4.11 Studiekeuze 19
2.5 Verantwoording conceptueel model 21
3 Methodehoofdstuk 23
3.1 Verantwoording methoden 23

3.2 Operationalisatie ... 23
3.2.1 Meetinstrument kwantitatief onderzoek ... 23
3.3 Deelnemers en procedure ... 26
3.3.1 Populatie ... 26
3.3.2 Steekproefkader ... 27
3.3.3 Procedure ... 27
3.3.4 Beschrijving responsgroep ... 27
3.3.5 Instrument kwalitatief onderzoek ... 28
3.4 Analyseprocedure ... 29
3.4.1 Kwantitatief onderzoek ... 29
3.4.2 Kwalitatief onderzoek ... 29
3.5 Reflectie kwaliteit onderzoeksopzet ... 30
4 Resultatenhoofdstuk ... 31
4.1 Inleiding ... 31
4.2 Redenen van studieuitval ... 31
4.3 Opleidingsfactoren ... 32
4.3.1 Sfeer ... 32
4.3.2 Leeromgeving ... 33
4.3.3 Docenten/begeleiding ... 33
4.4 Integratiefactoren ... 33
4.4.1 Sense of belonging ... 33
4.4.2 Sociale integratie ... 33
4.4.3 Academische integratie ... 34
4.5 Persoonlijkheidsfactoren ... 34
4.5.1 Intrinsieke motivatie ... 34
4.5.2 Extrinsieke motivatie ... 34
4.5.3 Self efficacy ... 34
4.5.4 Career adaptability ... 35
4.5.5 Etnische achtergrond ... 35
4.5.6 Leeftijd ... 35
4.5.7 Geslacht ... 35
4.5.8 Schoolloopbaan ... 35
4.5.9 Studiekeuzeproces ... 36
4.5.10 Steun ... 36
4.6 Resultaten kwalitatief onderzoek ... 36
4.6.1 Aansluiting ... 36
4.6.2 Redenen van uitval ... 36
4.6.3 Mate van oriëntatie ... 37

4.6.4 De invloed van het leenstelsel ... 37
4.6.5 De intakegesprekken ... 37
4.6.6 De begeleiding ... 37
4.6.7 Nazorg ... 37
4.6.8 Verbondenheid ... 38
4.6.9 Realistisch zelfbeeld ... 38
5 Conclusies ... 39
5.1 In wat voor mate spelen opleidingsfactoren een rol bij de studie uitvallers? ... 39
5.2 In wat voor mate spelen integratiefactoren een rol bij de studie uitvallers? ... 39
5.3 In wat voor mate spelen studentfactoren een rol bij de studie uitvallers? ... 40
5.4 Beantwoording hoofdvraag ... 40
6 Discussie ... 42
7 Aanbevelingen ... 43
7.1.1 Hogere mate eigen inbreng ... 43
7.1.2 Betere aansluiting ... 43
7.1.3 Begeleiding op maat ... 44
7.1.4 Realistisch zelfbeeld ... 44
7.1.5 Mate van oriënteren ... 45
7.2 Aanvullende aanbevelingen. ... 45
7.2.1 Administratief ... 45
7.2.2 Nazorg programma ... 46
7.3 Implementatieplan ... 46
8 Literatuurlijst ... 48
9 Bijlagen ... 53

1 Probleemanalyse studieuitval eerste jaar Saxion HRM opleiding

1.1 Inleiding

Saxion is een hogeschool met drie vestigingen, namelijk in Apeldoorn, Enschede en Deventer. In het studiejaar 2014-2015 hadden de Saxion locaties gezamenlijk 26.436 studenten (Saxion, 2015). Het totale aantal dat zich dat jaar heeft ingeschreven voor een hbo-opleiding is 440.000 (Onderwijsinnovatie, 2014). Dit betekent dat ongeveer 6% van alle hogeschool studenten heeft gekozen voor een opleiding bij Saxion.

Saxion is opgedeeld in verschillende academies. Elke opleiding valt onder een academie. Er zijn dertien verschillende academies waaronder de academie Mens & Arbeid (AMA). De AMA bestaat uit de opleidingen Human Resource Management, International HRM en Toegepaste Psychologie. Deze academie is een kennisorganisatie en verzorgt onderwijs binnen Saxion in Deventer en Enschede (Saxion, 2016).

De opleiding Human Resource Management wordt op zestien verschillende hogescholen in Nederland aangeboden. Deze hogescholen zijn terug te vinden in bijlage 1. Saxion onderscheidt zich bij de opleiding Human Resource Management door twee verschillende studierichtingen aan te bieden, namelijk de richting Human Resource en Business Management (HR&BM) en de richting Human Talent Development (HTD). HR & BM richt zich op organisatiedoelen, strategie en bedrijfskundige thema's zoals verandermanagement, organisatiekunde, financiën en performance management. HTD richt zich op het coachen van mensen om hun eigen mogelijkheden en kwaliteiten te ontdekken (Saxion, 2013).

Een groot aandeel HRM studenten koos voor HRM op het Saxion. In bijlage 1 is te zien dat Saxion 195 eerstejaars studenten Human Resource Management had in 2014 van de in totaal 1819 HRM studenten in Nederland. Dit is ongeveer 11% van alle eerstejaars Human Resource Management studenten (Vereniging van Hogescholen, 2015). In tabel 1.1 zijn de absolute getallen instroom weergegeven. Dit zijn de absolute aantallen van Deventer en Enschede gezamenlijk.

Instroom: absolute aantallen					
Hogeschool	2011	2012	2013	2014	2015
saxion hs.	189	216	223	195	205

Tabel 1.1: *Instroom absolute aantallen*

1.2 Probleemoriëntatie

Van het totale aantal voltijd eerstejaars hbo-studenten in Nederland heeft 14.7% zich het daaropvolgende jaar niet ingeschreven voor een hbo opleiding. Het aandeel studenten dat wisselt van opleiding lag op 22.7% (Vereniging van Hogescholen, 2015). Dit betekent dat gemiddeld ruim 35% van de eerstejaars studenten die zich voor een hbo opleiding hebben ingeschreven, het daaropvolgende jaar niet meer diezelfde opleiding volgt. Er is dus sprake van een hoge studieuitval.

1.2.1 Definitie studieuitval

In het verleden zijn al verschillende onderzoeken gedaan naar studieuitval. Bij dezen onderzoeken was er geen sprake van een eenduidige definitie van studieuitval.

Spady (1970 geciteerd in Onzenoort, 2010) definieerde studieuitval als: ''iedereen die het hoger onderwijs verlaat waar hij/zij stond ingeschreven''. Een aantal jaren later werd studieuitval gedefinieerd als: ''de studenten die nooit een diploma halen van het hoger onderwijs'' en ''het falen van studenten om gewenste onderwijsdoelen te behalen'' (Tinto, 1987 zoals weergegeven in Bruinsma, 2003). In 2008 definieerde het centraal bureau voor statistiek studieuitval als: ''het aantal

studenten dat zonder diploma het hoger onderwijs verlaat'' (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2012). In datzelfde jaar definieerde de onderwijsraad studieuitval als: ''het aandeel, dat het hoger onderwijs helemaal verlaten of overstappen naar een andere opleiding'' (Onderwijsraad, 2007 zoals weergegeven in Luken, 2011). De vereniging van hogescholen heeft de studieuitval verdeeld in twee soorten uitval. Namelijk, in het aandeel, dat volledig uitvalt uit het hoger onderwijs, en het aandeel dat wisselt van opleiding, instelling of sector (Vereniging van Hogescholen, 2015).

De studieuitval wordt tijdens dit onderzoek gedefinieerd als: ''het aandeel van het totaal aantal voltijd eerstejaars studenten van een opleiding dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling of opleiding staat ingeschreven, samen met het aandeel, dat volledig uit het hoger onderwijs valt'' (DUO, 2012). De medewerkers van de HRM opleiding van Saxion willen weten waarom er zo veel studenten stoppen met de opleiding, daarom is er voor deze definitie gekozen. Daarbij is het niet van belang wat de studenten na uitval gaan doen, maar waarom ze zijn gestopt met Human Resource Management.

1.3 Ontwikkelingen in de sector

1.3.1 De wet kwaliteit in verscheidenheid

De minister van onderwijs, cultuur en wetenschap Jet Bussemaker, heeft in 2013 een maatregel opgesteld om de uitval van late beslissers te verlagen. Van den Broek en Wartenbergh (2008) toonden namelijk aan dat er een samenhang is tussen de late beslissers en studieuitval. Met late beslissers worden de studenten bedoeld die zich na augustus aanmelden voor een opleiding die in september in hetzelfde jaar start. Om de studieuitval ten gevolge van late beslissers te voorkomen is de wet Kwaliteit in verscheidenheid gekomen. De overheid heeft deze maatregel genomen om studenten te stimuleren om op tijd over hun studiekeuze na te denken. Deze wet dwingt studenten om zich voor 1 mei in te schrijven. Deze datum geldt alleen voor reguliere opleidingen. Wanneer studenten zich na 1 mei inschrijven verliezen zij het recht om te beginnen met studeren. De hogeschool beslist dan of een student, die zich na 1 mei heeft ingeschreven, mag starten met de opleiding (Rijksoverheid, 2013). Voor de AMA heeft deze oplossing er nog niet toe geleid dat er minder studenten uitvallen.

1.3.2 Studiekeuzecheck

De student heeft recht op een studiekeuzecheck vanaf het moment dat de student zich heeft ingeschreven. Dit is een studiekeuze activiteit. De hogeschool kan de studiekeuzecheck ook verplicht stellen om te beslissen of een student past bij de opleiding. Dit doen de hogescholen aan de hand van een competentieprofiel. Deze kan de hogeschool opstellen aan de hand van competenties die voor de opleiding van belang zijn. De studiekeuzeactiviteit kan bijvoorbeeld een criterium gericht interview, een capaciteitentest of een gedragsproef zijn. Na deze activiteit volgt het advies van de hogeschool. Er zijn drie adviezen, namelijk: ja je past bij de opleiding, ja maar er is twijfel, of nee je past niet bij de opleiding (Rijksoverheid, 2008). De AMA laat aankomende studenten een assessment uitvoeren en daarop volgt een gesprek met een docent van de AMA. Tijdens dit gesprek kan de aankomende student laten zien dat hij/zij bij de opleiding past. Aangezien de studenten die zich voor 1 mei hebben aangemeld alsnog met de opleiding mogen beginnen bij negatief advies, is hiervan geen effect te zien op de studieuitval.
Op het moment dat een student zich na 1 mei heeft aangemeld kan een hogeschool de student afwijzen (studiekeuze123, 2015). Er zijn ongeveer vijf studenten per jaar die met een negatief studieadvies alsnog met de opleiding Human Resource Management beginnen. Deze adviezen komen bij de studieloopbaan begeleiders (SLB'er) te liggen. Het verschilt per SLB'er hoe zij met deze informatie omgaan. Dit betekent vooral dat studenten met een negatief studieadvies meer gesprekken hebben met de SLB'er dan andere studenten.

1.4 Oorzaken en gevolgen studieuitval

1.4.1 Oorzaken studieuitval

Er zijn verschillende oorzaken en redenen waarom studenten bij hun studie uitvallen. Volgens ResearchNed (2015) is de doorslaggevende uitvalreden persoonlijke omstandigheden. Van de studenten die stopten met hun hbo opleiding gaf 22% dit aan. Vervolgens gaf 16% aan dat het gebrek aan motivatie de doorslaggevende reden was om te stoppen met hun opleiding. Ten slotte gaf 15% aan dat de doorslaggevende redenen een verkeerde studiekeuze was en onvrede met de manier van onderwijs geven.

In 2013 is er een inventarisatie gemaakt met behulp van studiereviews. Daarin gaf 34,5% van de gestopte studenten aan zich niet voldoende te hebben georiënteerd op de studie, terwijl 65% aangaf dat de voorlichting vanuit de opleiding niet correct was (Van den Broek et al., 2013).

Er is recentelijk onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de studiekeuze check (Kruger, 2016). Het onderzoek richtte zich voornamelijk op welke factoren voorspellende waarden zijn voor studiesucces. Deze factoren zijn: 'achtergrondkenmerken, cognitieve capaciteiten en persoonlijkheidskenmerken'. Voor de achtergrondkenmerken wordt er gekeken naar leeftijd en geslacht. De cognitieve capaciteiten worden gemeten met de onderdelen 'logische plaatjesreeksen, logisch redeneren, woordbeoordeling en rekenvaardigheid'. De persoonlijkheid van de aankomende student wordt gemeten aan de hand van de facetten 'doelmatigheid, ordelijkheid, studiemotivatie, ambitie, zelfdiscipline, bedachtzaamheid en zelfvertrouwen'. De huidige studiekeuzecheck is opgesteld naar aanleiding van het onderzoek. Door het lezen van het onderzoek zijn de medewerkers van de AMA op de hoogte van de voorspellende waarde van de studiekeuzecheck. De interesse van de medewerkers gaat nu vooral uit naar waarom de studenten van de AMA uitvallen en hoe dit te voorkomen is.

1.4.2 Gevolgen studieuitval

Studieuitval heeft gevolgen voor verschillende partijen. Ten eerste kost het de overheid €5.700 per uitgevallen hbo student. Voor de overheid is het financieren van studenten een investering maar gezien het feit dat de gemiddelde studieuitval van het hbo uitkomt op 30% per studiejaar, kunnen deze kosten flink oplopen. Door te investeren in het voorkomen van studieuitval, kan de overheid geld besparen (Werkgroep onderwijs, 2009). Daarnaast doen deze studenten er langer over om een diploma te behalen waardoor ze later op de arbeidsmarkt komen. Hierdoor betalen zij een jaar minder belasting (Onzenoort, 2010).
Het is niet alleen financieel nadelig voor de overheid, maar ook voor Saxion. Omdat financiering plaatsvindt op basis van de prestaties van de hogeschool loopt deze door veel studieuitval financiële middelen mis (Rijksoverheid, 2008)
Ten slotte is het voor de uitgevallen student in een aantal opzichten niet voordelig om te stoppen. Het kost een uit-wonende student gemiddeld 7.267 euro per jaar om te studeren (Nationale onderwijsgids, 2012). Verder kan het stoppen met een studie ook emotionele problemen met zich meebrengen. Namelijk vermindering van het zelfvertrouwen en kans op achterstand op intellectueel-sociaal- en emotioneel gebied (Werkgroep onderwijs, 2009).

De hoogte van de financiering die een hogeschool ontvangt is afhankelijk van het aantal inschrijvingen binnen de nominale studieduur plus één jaar. Daarom is het van belang voor de hogeschool dat studenten niet langer studeren dan de nominale studieduur plus één jaar (Rijksoverheid, 2008). Saxion ontvangt geen financiering voor langstudeerders (voor HRM betekent dit studenten die langer dan vijf jaar over de opleiding doen). Studenten die switchen, lopen

vertraging op waardoor zij langer studeren. Dit is een reden voor de overheid om studieuitval te voorkomen.

1.5 Situatie studieuitval eerste jaar Saxion HRM

Uit een onderzoek van ResearchNed (2008) kwam naar voren dat er een aantal studies zijn met een hoog percentage studieuitval. Dit is te zien in bijlage 2. Hieruit valt af te lezen dat de hbo opleiding Personeel en Arbeid bij de opleidingen hoort met de meeste studieuitval (Wartenbergh & Broek, 2008). Personeel en Arbeid is een vergelijkbare benaming voor Human Resource Management (tkmst, 2014).

Van alle hogescholen, waar Human Resource Management wordt aangeboden, blijkt dat de HRM opleiding van Saxion hogescholen één van de hoogste percentages studieuitval heeft van de HRM opleidingen, namelijk 27.8% in 2013 (volledige uitval). Dit terwijl de uitval van alle HRM opleidingen in 2012 12,2% was. In 2011 was de uitval 17,5%, in 2010 20,1% en in 2009 was de volledige uitval 18,8% (VHS, 2015). Dit is terug te lezen in bijlage 4. De cijfers laten zien dat de studieuitval van de opleiding HRM op Saxion hoger is dan de gemiddelde uitval in Nederland. Er zijn ook studenten die van opleiding of hogeschool wisselen. Van de eerstejaars studenten HRM van de AMA op het Saxion wisselt 23.3% in 2013 naar een andere opleiding, sector of hogeschool (Vereniging van Hogescholen, 2015). In bijlage 5 is het schema van HRM opgenomen. Hieruit wordt duidelijk dat Saxion Enschede en Deventer de zwakste HRM opleidingen zijn op het onderdeel survival 1e jaar. De survival 1e jaar is het aandeel, dat na het eerste jaar zich het daarop volgende jaar inschrijven voor dezelfde opleiding op dezelfde hogeschool (Keuzeweb, 2015). In figuur 1.1 is zichtbaar wat studenten doen na één jaar op de opleiding HRM van de AMA in het jaar 2013.

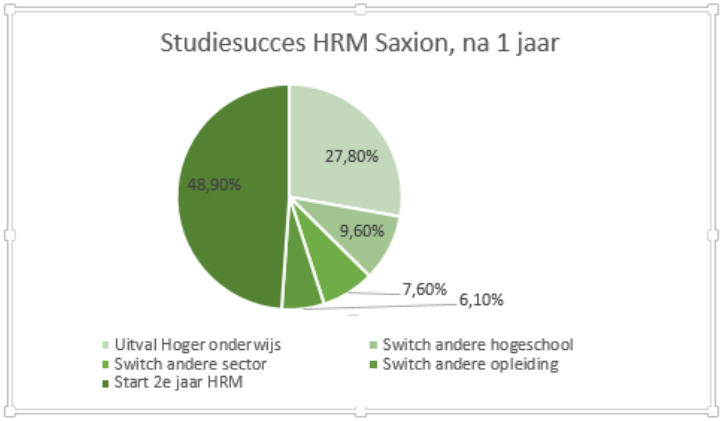

Figuur 1.1: *Studiesucces HRM Saxion, na 1 jaar in 2013 (Vereniging van Hogescholen, 2015)*

Uit deze gegevens wordt duidelijk dat de studieuitval van de opleiding Human Resource Management van de AMA op het Saxion in vergelijking met andere hogescholen die deze opleiding aanbieden, hoog is. Ruim 50% van de eerstejaars studenten Human Resource Management van de AMA schrijft zich het tweede jaar niet in voor HRM (Vereniging van Hogescholen, 2015). De uitval in Enschede is vergelijkbaar met de uitval van Deventer.

Saxion heeft twee afspraken met de staatssecretaris gemaakt met betrekking tot vermindering van studieuitval. Ten eerste dat Saxion zich in zal spannen om de uitval in de propedeusefase gelijk te houden of te verlagen. Ten tweede dat Saxion zich in zal spannen om het percentage studenten dat wisselt gelijk te laten blijven of af te laten nemen (DUO, 2012). Dit betekent dat het aantal switchers niet hoger dan 12% mag zijn. Voor studieuitval geldt een percentage van 27% (Saxion, 2015).

De medewerkers van de AMA vinden dat zij voldoende inspanningen leveren om de studieuitval tegen te gaan. Dit blijkt uit verschillende activiteiten die de AMA organiseert om studieuitval te voorkomen. Voor de opleiding begint, begeleiden de medewerkers van de AMA de aankomende studenten naar de juiste opleiding. Ten tweede worden de studenten tijdens de opleiding gecoacht verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen loopbaan. De AMA probeert vooral via de studieloopbaan begeleider studenten te stimuleren om door te gaan met de opleiding. De SLB'er zorgt door middel van gesprekken dat de studenten integreren op de opleiding. Bij school gerelateerde problemen en bij persoonlijke problemen kan de student terecht bij de SLB'er. De verwachting is dat door deze relatie tussen SLB'er en student, de student beter zal kunnen integreren in de opleiding (Roorda, Koomen, Spilt, & Oort, 2011 zoals weergegeven in Melgert, 2013). Of dit daadwerkelijk effect heeft op de studieuitval bij de AMA is niet bekend. Ten slotte worden leerlingen betrokken bij voorlichtingsactiviteiten waarbij een realistisch beeld van de opleiding gegeven wordt (Saxion, 2016). De AMA houdt zich aan de wet kwaliteit en verscheidenheid en bijbehorende studiekeuzecheck. De medewerkers van de AMA denken dat het hoge niveau van de opleiding een mogelijke verklaring is voor het hoge studieuitval. Hierdoor zou er veel druk op de beginnende studenten liggen. Het aandeel switchers, dat aan de opleiding begint noemen zij als andere mogelijke verklaring. Dit aantal is echter niet bekend bij de AMA. Switchers zijn studenten die al bij één of meerdere opleidingen zijn uitgevallen voor aanvang van de opleiding Human Resource Management. Het aandeel dat in 2016 binnen één jaar HRM op Saxion Deventer wisselt naar een andere opleiding is zichtbaar in figuur 1.2. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het aandeel HRM studenten van het Saxion Deventer boven het gemiddelde aantal switchers van HRM ligt. Dit is een verhoging van ongeveer 30% ten opzichte van 2013, waarin 23,3% wisselde van opleiding, sector of hogeschool (figuur 1.1). Het overzicht laat zien dat de studieuitval in het eerste jaar een steeds groter probleem wordt.

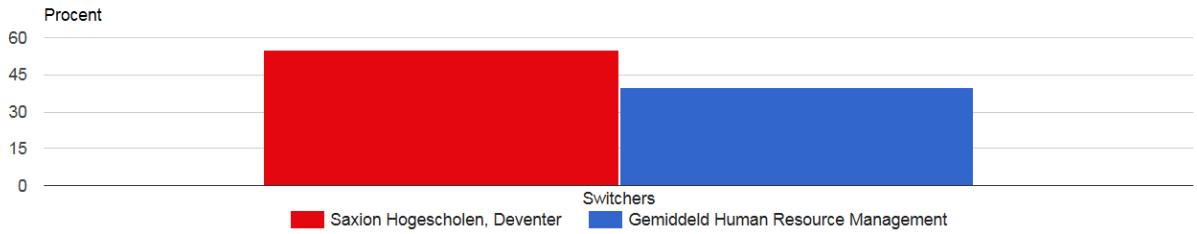

Figuur 1.2: *Percentage switchers HRM (Elsevier, 2016)*

Dus samenvattend, gezien feit dat studieuitval zorgt voor kosten van de overheid, financiële nadelen voor Saxion, financiële nadelen en emotionele problemen voor de uitgevallen student, de afspraak met de staatssecretaris en bovenal dat de opleiding HRM van het Saxion het hoogste studieuitval heeft van de HRM opleidingen in Nederland is het relevant dat er inzicht komt in de redenen voor uitval van de opleiding HRM. Door te kijken naar het waarom van de uitval van deze studenten, zou een passende oplossing gevonden kunnen worden om de studieuitval te verlagen.

1.6 Doelstelling

De opdrachtgever (teamleiding HRM) verwacht een verklaring waarom de studieuitval in het eerste jaar van Human Resource Management op de AMA hoog is ondanks de genomen maatregelen. Verder willen de medewerkers van de AMA weten of deze studieuitval verminderd kan worden en hoe. Om inzicht te krijgen in waarom de AMA studenten uitvallen, zal er onderzoek gedaan worden naar de redenen van uitval bij de uitgevallen AMA studenten. Op basis van het literatuuronderzoek zal blijken welke factoren invloed hebben op de studieuitval. Deze factoren zullen meegenomen worden in het onderzoek. Aan de hand van de resultaten zullen passende adviezen worden opgesteld ten aanzien van mogelijke vermindering van studieuitval in het eerste jaar. De onderzoeksbevindingen zullen in een adviesrapport worden gepresenteerd aan de opdrachtgever.

De hoofdvraag:
Welke factoren spelen een rol bij de studieuitval van eerstejaars studenten van de AMA Deventer en Enschede?

Om richting te geven aan het theoretisch kader zijn twee deelvragen opgesteld

Theoretische deelvragen

- Wat zijn redenen om met een studie te stoppen?
- Wat voor mogelijkheden zijn er om de studieuitval te verminderen?

Aan de hand van het antwoord op deze deelvragen wordt een conceptueel model opgesteld dat als basis dient voor de empirische deelvragen (hoofdstuk 2). Op basis hiervan wordt de methode en het plan van aanpak voor het onderzoek bepaald (Hoofdstuk 3). De uitkomsten van het onderzoek worden in hoofdstuk 4 onderbouwd. In hoofdstuk 5 zullen bepaalde aspecten van het onderzoek ter discussie worden gesteld. Aan de hand van de resultaten zullen er conclusies worden getrokken (Hoofdstuk 6). Deze conclusies vormen de basis voor de aanbevelingen (hoofdstuk 7). De gebruikte literatuur en bronnen worden verantwoord in hoofdstuk 8.

2 Verdieping in studieuitval

2.1 Inleiding

Vanwege de verhoogde aandacht voor studieuitval zijn er verschillende onderzoeken geweest naar dit onderwerp. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste factoren die een relatie met studieuitval hebben onderbouwd. Omdat er veel onderzoeken zijn geweest met betrekking tot studieuitval zijn er een groot aantal variabelen onderzocht. Deze variabelen kunnen opgedeeld worden in drie thema's. Deze thema's zijn: 'integratie, de opleiding en studentfactoren'. In figuur 2.1 is dit schematisch weergegeven. Het belang van deze thema's voor studieuitval zal in dit hoofdstuk worden onderbouwd.

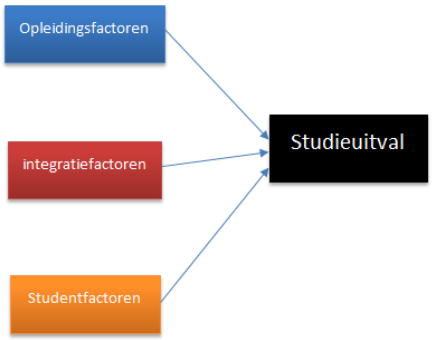

Figuur 2.1: *Inleidend conceptueel model 1*

2.2 Integratiefactoren

Mensen hebben de behoefte om zich ergens thuis te voelen en zoeken contact met andere mensen (Kohut, 1977 zoals weergegeven in Kahn, 2001). Deze sociale contacten zijn van positieve invloed op de sociale en psychische gezondheid van de mensen (Cohen & Syme, 1995; Landis & Umberson, 1999; Ganster & Victor, 1998, zoals weergegeven in Onzenoort, 2010). Het is dus van belang dat studenten zich thuis voelen op een opleiding. Cohen en Wils (1985, zoals weergegeven in Cohen & Syme 1995) concludeerden dat als de studenten sociale steun ervaren, zij eerder integreren bij een opleiding.

De Zelf-Determinatie Theorie (Deci & Ryan, 2000 zoals weergegeven in Deci & Gagne, 2005) stelt vast dat intrinsieke motivatie toeneemt wanneer er aan drie psychologische basisbehoeftes wordt voldaan. Deze drie basisbehoeften zijn: 'autonomie, competentie en verbondenheid'. De basic psychological needs theory (2005) heeft in onderzoek deze stelling bevestigd (Deci & Gagne, 2005). De mate van verbondenheid staat in verband met de mate van integratie. Het ervaren van steun en het bieden van steun aan anderen, zorgt voor een sense of belonging. De sense of belonging wordt positief beïnvloed wanneer de studenten kunnen mee beslissen over aspecten die met hun studie te maken hebben (Scheel, 2011).

Dat er een verband is tussen integratie en studieuitval wordt in verschillende onderzoeken aangegeven. Prins (1997, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003) veronderstelde dat integratie leidt tot betrokkenheid, waardoor studenten minder snel uitvallen. Deze integratie wordt opgesplitst in sociale integratie en academische integratie. Sociale integratie betreft de verschillende aspecten in het dagelijks leven van een student. Bijvoorbeeld de deelname aan studieverenigingen en activiteiten. Maar ook het woonklimaat en het al dan niet hebben van vrienden in de studiestad. Academische integratie betreft deelname aan activiteiten die direct te maken hebben met de opleiding, zoals het contact met docenten (Onzenoort, 2010).

Een hoge mate van sociale integratie zorgt voor een verhoging van de academische integratie. Bij twijfel tussen studie staken of voortzetten, speelt de academische integratie een grotere rol dan de sociale integratie (Prins, 1997, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003). De Jong (1996 zoals weergegeven in Onzenoort, 2010) bevestigde in zijn onderzoek 'Verder Studeren' dat de

academische integratie een redelijke voorspeller is van het studiesucces. Tinto (2004) is het hiermee eens. Naarmate een student beter academisch geïntegreerd is, zal zijn doelgerichtheid om de studie te halen groter zijn. Dit zorgt voor minder studieuitval. Verder geeft Tinto (1987, zoals weergegeven in Bruinsma) aan dat sociale integratie zorgt voor meer verbondenheid met de onderwijsinstelling, wat een positieve invloed heeft op de studievoortgang. Ook in een meer recent onderzoek werd de hoge studieuitval verbonden met te weinig sociale en academische integratie (Onderwijsraad, 2007 zoals weergegeven in Luken, 2011). Verder gaf de onderwijsraad aan dat een onvoldoende mate van integratie te wijten kan zijn aan een slechte studiebegeleiding.
Uit het voorgaande blijkt dat integratie van invloed is op het studiesucces van een student. Integratie bestaat uit sociale integratie en academische integratie. De academische integratie wordt positief beïnvloed door de mate van intrinsieke motivatie van een student. De Sense of belonging heeft een positieve invloed op de integratie van een student. De opleiding heeft invloed op de integratie van de studenten. In figuur 2.2 wordt dit schematisch weergegeven.

2.2.1 Steun omgeving

Studenten die zijn uitgevallen geven aan minder steun te ervaren dan studenten die niet zijn uitgevallen (Fortin, Marcotte, Potvin, Royer & Joly, 2006 zoals weergegeven in Van den Broek ea., 2010). Ook hebben de uitvallers te kennen gegeven dat zij minder over hun studie praten met hun ouders dan dat andere studerenden doen (Ekstrom, 1986 zoals weergegeven in Markussen ea., 2011). De studenten die aan het twijfelen zijn over de voortzetting van hun opleiding, zijn in vergelijking tot de niet twijfelaars negatief over de steun van de ouders (van den Berg & van Sark, 2014). Hieruit kan geconcludeerd worden dat er een verband is tussen de steun van de omgeving en studieuitval.

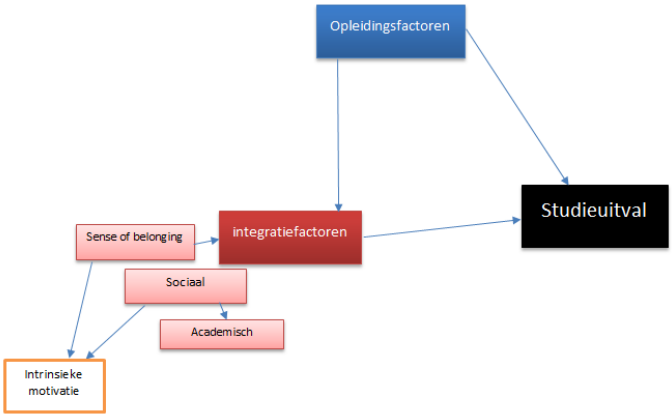

Figuur 2.2: *inleidend conceptueel model 2*

2.3 Opleidingsfactoren

Zowel de opleiding als de docenten spelen een grote rol in de integratie van studenten. Maar ook de leeromgeving en de sfeer staan in verband met de mate van integratie.

2.3.1 Docenten

Eerder werd vermeld dat de mate van integratie een belangrijke rol speelt als het gaat om studieuitval. De integratie van een student op een school hangt samen met de relatie tussen docent en leerling. De kwaliteit van de docent-leerling relatie kan de schoolbetrokkenheid bevorderen. Hierdoor zal de student beter integreren op een school (Martin & Dowson, 2009; Roorda, Koomen, Spilt & Oort, 2011, zoals weergegeven in Melgert, 2013). Dit wordt zichtbaar in het gegeven dat studenten gaan opletten tijdens de lessen en de instructies van docenten beter opvolgen (Wubbels & Brekelmans, 2005 zoals weergegeven in Megert, 2013). De student ervaart een positieve relatie als

de docent ondersteunend en zorgzaam is (Skinner, 2008 zoals weergegeven in Melgert, 2013). Studenten hebben behoefte aan een enthousiasmerende docent en aan uitdaging tijdens de lessen. Elke student wordt op een andere manier gemotiveerd, waardoor de docent de persoonlijke aandacht op elke student zal moeten afstemmen (van den Berg & van Sark, 2014).
Goede begeleiding zorgt voor een duidelijk en realistisch toekomstbeeld, wat stimulerend is voor de leeromgeving (Ecorys, 2009). Er is ook een verband gevonden tussen slechte begeleiding en studieuitval. Slechte begeleiding, vooral te weinig aandacht voor professionaliteit (Luken, 2015), zorgt voor een slechtere integratie van de student en hangt samen met studieuitval (Herweijer, 2006 zoals weergegeven in van Wijk, 2012).

2.3.2 Leeromgeving

Een krachtige leeromgeving wordt gedefinieerd als een leeromgeving gericht op de loopbaanontwikkeling van leerlingen (Meijers & Kuijpers, 2007 zoals weergegeven in Luken, 2011). Om dit te kunnen realiseren zijn twee verschillende aspecten van belang. Ten eerste zullen de docenten ervoor moeten zorgen dat de lessen praktijkgericht en realistisch zijn om actieve participatie te stimuleren (Bailey, Hughes & Moore, 2004). Ten tweede zal de student door middel van een dialoog tot reflecteren aangezet moeten worden. Dit is voor docenten lastig, omdat uit onderzoek is gebleken dat studenten een grote weerstand tegen reflecteren hebben (Zijlstra & Meijers, 2006 zoals weergegeven in Luken, 2011). Wanneer er sprake is van een krachtige leeromgeving heeft dit een positieve invloed op de sociale integratie (Martin & Dowson 2009; Roorda, Koomen, Spilt, & Oort, 2011 zoals weergegeven in Melgert, 2013).

2.3.3 Sfeer

Een goede sfeer en een prettige werkomgeving zijn belangrijk voor de studenten. Tinto (1987, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003) ontdekte een indirect verband tussen de sfeer en de studieuitval. De sfeer van een opleiding heeft invloed op de academische integratie van de studenten. Deze integratie heeft vervolgens invloed op de studieuitval. Ook in een recenter onderzoek wordt de sfeer als belangrijk aspect gezien met betrekking tot de studieuitval. De belangrijkste redenen voor studenten, die twijfelen over het voorzetten van hun opleiding, is de sfeer van hun huidige opleiding die zij niet willen missen (van den Berg & van Sark, 2014).
Uit het voorgaande blijkt dat er een verband is tussen de opleiding en de studieuitval. De docenten, de leeromgeving en de sfeer van de opleiding hebben invloed op de studieuitval van de studenten. In figuur 2.3 is dit schematisch weergegeven.

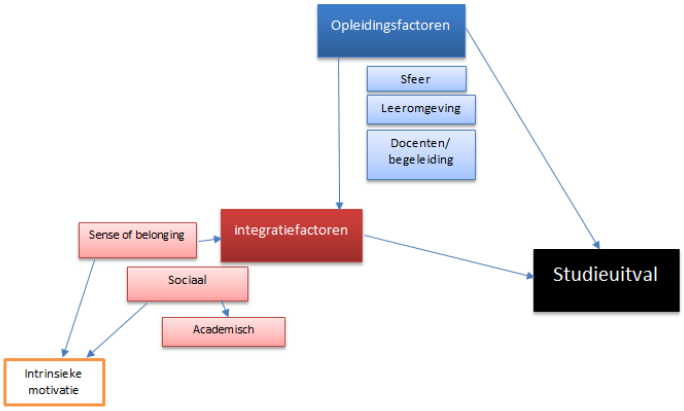

Figuur 2.3: *Inleidend conceptueel model 3*

2.4 Studentfactoren

2.4.1 Motivatie

De motivatie van studenten kan worden verdeeld in intrinsieke motivatie en extrinsieke motivatie. Intrinsieke motivatie wordt verklaard door het uitvoeren van activiteiten vanwege interesse en omdat ze boeien. In tegenstelling tot intrinsiek gedrag wordt extrinsiek gedrag uitgevoerd om een uitkomst te bereiken waarbij de activiteit het middel is, in plaats van het doel (Lens, 2001).

2.4.2 Intrinsieke motivatie

Een intrinsiek gemotiveerde student zal zich in de leerstof verdiepen omdat het interessant en boeiend gevonden wordt. Het vertrouwen van de student zal groeien op het moment dat deze intrinsiek gemotiveerd is. Uit onderzoek komt naar voren dat intrinsieke motivatie een positieve invloed heeft op het studiesucces (Vinke, 2004). Prins (1979, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003) constateerde eveneens dat de mate van intrinsieke motivatie invloed heeft op het studiesucces van de student. Zoals eerder al vermeld in hoofdstuk 2.2 wijst de Zelf-Determinatie Theorie naar drie basisbehoeften om meer intrinsiek gemotiveerd te raken. Het bevredigen van de drie basisbehoeften: 'autonomie, verbondenheid en competentie' zorgen dat een student optimaal gemotiveerd is (Van den Broeck & Vansteenkiste & De Witte & Lens & Andriessen, 2009). Ten slotte is er een verband gevonden tussen intrinsieke motivatie en academische integratie waardoor er geconcludeerd kan worden dat er een direct en indirect verband bestaat tussen intrinsieke motivatie en studiesucces (Pascarella & Chapman, 1983 zoals weergegeven in Bruinsma, 2003).

2.4.3 Extrinsieke motivatie

Een extrinsiek gemotiveerde student volgt de opleiding voornamelijk om een baan te krijgen. De opleiding is dan het middel om het doel te behalen. Er is in een onderzoek een positief verband gevonden tussen extrinsieke motivatie en studieuitval (Vinke, 2004). Door toelatingseisen en decentrale selecties van opleidingen kunnen veel studenten niet beginnen met de opleiding die hun eerste keuze is. Daarom starten veel studenten met een opleiding die hun tweede keus is. Dit kan een verklaring zijn voor de vermindering van motivatie omdat studenten dan eerder naar school gaan om een diploma te halen in plaats van geïnteresseerd zijn in de lesstof. Hierdoor is er een grotere kans op studieuitval (Beekhoven & Dekkers, 2007 zoals weergegeven in Onzenoort, 2010). Van den Berg en van Sark (2014) hebben onderzoek gedaan naar studenten die aan het twijfelen zijn om hun studie voort te zetten. Uit deze groep twijfelaars werd duidelijk dat zij hun keuze voor de studie voornamelijk lieten leiden door extrinsieke drijfveren. Vooral de factor baanzekerheid speelde hierbij een grote rol.

2.4.4 Career adaptability

Career adaptability is een strategie om met uitdagingen om te gaan. Studenten komen veel uitdagingen tegen tijdens de studie. De manier waarop zij met uitdagingen omgaan, kan de doorslag geven of zij uitvallen of niet (Savickas & Porfeli, 2012). Career adaptability is opgebouwd uit vier elementen namelijk: 'concern, control, curiosity en conscientiousness' (Savickas & Porfeli, 2012). Het begrip concern geeft aan in hoeverre de student bezig is met zijn beroepstoekomst, terwijl control gaat over de mate van controle die de student heeft over zijn eigen beroepstoekomst. Curiosity geeft de nieuwsgierigheid van de student naar zijn eigen beroepstoekomst weer en de mate waarin de student die wil ontdekken. In hoeverre een student bewust is van zijn eigen kunnen en beroeps toekomst, is vervat in het begrip conscientiousness van de student (Markussen et al., 2011). Deze vier elementen hebben een positieve invloed op het aanpassingsvermogen van een student, wat vervolgens weer een positieve invloed heeft op het studiesucces (Savickas & Porfeli, 2012). Kuijpers en Scheerens (2006, zoals weergegeven in Luken, 2011) geven een andere invulling aan deze elementen. Career adaptability houdt volgens hen in: 'het concreet maken van het denken over de eigen motivatie en talenten, het vormen van de loopbaan door het onderzoeken van opties in studie en werk, zelf de verantwoordelijkheid nemen voor het eigen leerproces en het bouwen en

onderhouden van een eigen netwerk' (Kuijpers, Meijers & Gundy, 2011 zoals weergegeven in Luken, 2011). Volgens Bradshaw, O'Brennan en McNeely (2008) zijn er kerncompetenties die nodig zijn voor career adaptability. Zij noemen de volgende vijf aspecten: 'positief zelfbeeld, controle, keuzes maken, geloof in eigen kunnen en de mate van sociale verbondenheid'. Een positief zelfbeeld is nodig zodat de studenten kunnen inzien of zij intrinsiek of extrinsiek zijn gemotiveerd. Een student moet zelf de controle hebben over zijn loopbaankeuzes. Een student zal verantwoordelijkheid moeten nemen voor zijn studie om deze goed te kunnen afronden. Als er een geloof is in eigen kunnen zal de student eerder verantwoordelijkheid nemen voor zijn studie. De mate van sociale verbondenheid heeft te maken met de mate van sociale integratie van de student (Crosnoe, Cavanagh & Elder, 2003 zoals weergegeven in Bradshaw et al., 2008). Ten slotte zal, wanneer de kerncompetenties niet aanwezig- of niet voldoende ontwikkelt zijn, zal de mate van career adaptability afnemen.

2.4.5 Studieprestaties

Het verband tussen slechte schoolprestaties en studieuitval is veelvuldig aangetoond in onderzoeken (Eimers, 2006; Oberon, 2008; ROA, 2008 zoals weergegeven in van Wijk, 2012). Herwijer (2006, zoals weergegeven in van Wijk, 2012) bewees dat er sterke negatieve samenhang is tussen slechte schoolprestaties en studiesucces. Zo sterk dat zelfs de prestaties op de basisschool een voorspeller kunnen zijn voor het studiesucces. Verder zijn volgens Eimers (2006, zoals weergegeven in van Wijk, 2012) een leerprobleem of een gebrekkig leervermogen ook een voorspeller voor studiesucces. De WRR (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 2009 zoals weergegeven in van Wijk, 2012) noemt deze voorspellers een 'beperkte intellectuele bagage'. Ten slotte is bewezen dat taalproblemen en een slechte taalbeheersing risicofactoren zijn voor studieuitval (Eimers, 2006; Fortin, 2006; Herwijer, 2008 zoals weergegeven in van Wijk, 2012). Studieprestaties zeggen niet alleen wat over het niveau van de student, maar hebben ook invloed op de mate van self efficacy. De mate van self efficacy groeit bij het behalen van successen (Erikson, 1968 zoals weergegeven in Ashby & Schoon, 2010). Dit positieve zelfbeeld en geloof in eigen kunnen heeft een positief effect op de mate van career adaptability (Bradshaw, O'Brennen & McNeely, 2008). Dit betekent dat de mate van studieprestaties een direct en een indirect verband tonen met de studieuitval.

2.4.6 IQ

Het intelligentiequotiënt is een van de meest gangbare maten voor intelligentie. Het is bekend dat een hogere intelligentie zorgt voor een grotere kans op studiesucces, terwijl een lagere intelligentie in verband staat met het falen op academisch niveau (Furnham & Chamorro-Premuzic, 2004). Maar ook wanneer een student denkt een laag IQ te hebben is dit slecht voor het zelfbeeld en dus voor de mate van career adaptability (Ossebaard, Korthagen, Oost, Stavenga & Vasalos, 2008).

2.4.7 Sociale herkomst

Ashby (2010) bewees in zijn onderzoek dat er een verband is tussen de achtergrond van de ouders en het studiesucces van de kinderen. Hierbij werd er gekeken naar het inkomen van de ouders in relatie tot het blijven volgen van een studie. Er werd ook een relatie tussen het inkomen van de ouders en de mate van ambitie gevonden. Dit had echter een sterkere invloed op vrouwen dan op mannen (Asby, 2010). Dat de achtergrond van de ouders invloed heeft op het studiesucces van hun kinderen wordt in meerdere onderzoeken bevestigd (Schoon & Parsons, 2002 zoals weergegeven in Ashby & Schoon, 2010). Hoffer (zoals weergegeven in Markussen ea., 2011) stelde zelfs dat kinderen die in armoede geboren worden, drie keer zoveel kans hebben om uit te vallen bij hun studie.
Naast het inkomen van de ouders is er ook een verband tussen het opleidingsniveau van de ouders en een hoger risico op studieuitval van de kinderen (Eimers, 2006; Julkunen, 2007 zoals weergegeven in van Wijk, 2012). Beekhoven (2004, zoals weergegeven in Onzenoort, 2010) verklaarde dit doordat gezinnen uit hogere sociaaleconomische milieus beschikken over meer cultureel kapitaal, wat positief samenhangt met studiesucces.

Etniciteit blijkt eveneens een risicofactor te zijn voor studieuitval. Vooral bij niet-westerse studenten is de studieuitval hoger dan bij autochtone en westerse allochtonen (CBS, 2012). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat ouders van niet-westerse allochtonen minder betrokken zijn bij school (Landelijk Platform Allochtone Ouders & Onderwijs, 2008 zoals weergegeven in Melgert, 2013). Wat tot gevolg heeft dat de student ook minder betrokken is bij school (Traag & Velden, 2008 zoals weergegeven in Melgert, 2013). Een andere mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat er een sterke samenhang is tussen etniciteit en het sociaaleconomisch milieu (Eimers, 2006 zoals weergegeven in van Wijk, 2012).

2.4.8 Leeftijd

Studenten met een mbo- of vwo-achtergrond zijn gemiddeld ouder omdat de vooropleiding langer duurt (Onzeoort, 2010). De kans op studieuitval groeit echter aanzienlijk bij studenten die op latere leeftijd instromen (Beekhoven & Dekkers, 2007; Gleason & Dynarski, 2002 zoals weergegeven in Van den Broek ea., 2010). Bijleverd (1995, zoals weergegeven in Onzeoort, 2010) verklaarde het verband tussen leeftijd en studiesucces door een samenhang tussen leeftijd en vooropleiding aan te tonen. Het leeftijdsverschil van studenten in het hoger onderwijs zou dus verklaard kunnen worden door het verschil van- en het succes in de vooropleiding. Een eenduidige verklaring voor een toenemende kans op studieuitval naarmate de student op latere leeftijd instroomt, is niet bekend.

2.4.9 Geslacht

In 2008 is er onderzoek gedaan naar studieuitval. Hierbij werd er gekeken naar reden van uitval en het geslacht. Uit dit onderzoek bleek dat er meer mannen (67%) dan vrouwen (33%) uitvallen. Dit verschil is het grootst in de sector gedrag en maatschappij (Broek van den, Wartenbergh, 2008). De mannen gaven aan dat de belangrijkste reden van uitval ontbrekende of een te lage motivatie was. Dit terwijl de belangrijkste reden voor uitval voor vrouwen persoonlijke omstandigheden waren (Van den Broek & Wartenbergh, 2008). Dat meer mannen dan vrouwen uitvallen, kan mogelijk worden verklaard door het gegeven dat mannen impulsiever blijken te zijn. Dit vergroot de kans op studieuitval (De Fruyt & Mervielde, 1996, zoals weergegeven in Chamorro-Premuzic & Furnham, 2004). Ook qua karakter en inzet wordt in onderzoek een verschil gevonden tussen mannen en vrouwen. Dit begint al bij de studiekeuze. Mannen laten zich bij het maken van een studiekeuze richten door arbeidsmarktperspectieven, terwijl vrouwen het belangrijker vinden dat hun capaciteiten en interesses aansluiten bij de studie (Van den Broek, 2007). Volgens Finn (1997, zoals weergegeven in Onzenoort, 2010) werken vrouwen tijdens de opleiding harder en hebben meer aandacht tijdens de lessen, terwijl mannen vaker onvoorbereid naar school gaan en moeite hebben om zich tijdens de lessen te concentreren.

2.4.10 Schoolloopbaan

2.4.10.1 Aansluiting

Het hoge percentage studieuitval wordt door een aantal onderzoekers toegewezen aan de onjuiste aansluiting tussen de vooropleiding en de vervolgopleiding (Eimers, 2006; Oberon, 2008; Ritzen, 2008 zoals weergegeven in van Wijk, 2012). Volgens Eimers (2006 zoals weergegeven in van Wijk, 2012)sluiten de verschillende schoolculturen niet goed op elkaar aan. Terwijl het volgens Ritzen (2008 zoals weergegeven in Van den Broek, 2010)ontbreekt aan een ‘warme overdacht’ van de vooropleiding.

2.4.10.2 Vooropleiding

Een onderzoek naar studieuitval op het mbo laat zien dat de kans dat een zij-instromer uitvalt drie- tot viermaal hoger is dan wanneer een student rechtstreeks uit het voortgezet onderwijs komt. Dit

geeft een negatieve samenhang weer tussen zij-instromers en studiesucces. Met een zij-instromer wordt een student vanuit een andere mbo-instelling of uit een niet-onderwijssituatie bedoeld (Regiomonitor VSV Utrecht, 2013). Een verklaring voor deze negatieve samenhang kan zijn dat de studenten die vanuit het voortgezet onderwijs komen jonger zijn en nog leerplicht hebben waardoor zij de mogelijkheid hebben om uit te vallen. In het hoger onderwijs is er sprake van studenten die overstappen naar een andere studie of niet direct na het behalen van het diploma voortgezet onderwijs starten met een opleiding. Prins (1997, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003) heeft indirect aangetoond dat deze groep studenten met een dergelijke omleiding juist minder kans hebben op studieuitval vanwege motivatie. Warps en Nooij (2016) bevestigen deze relatie. Zij geven aan dat de studenten die minimaal één tussenjaar hebben genomen, een kleinere kans hebben op studieuitval.
Volgens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek vallen vwo'ers het minst uit in het hoger onderwijs en mbo'ers het meest. De reden van uitval verschilt ook per vooropleiding. De studenten met een vwo achtergrond vallen het vaakst uit vanwege geringe motivatie en het minst vanwege capaciteiten. De studenten met een mbo achtergrond vallen het vaakst uit vanwege persoonlijke omstandigheden en het minst vanwege een verkeerde studiekeuze. De studenten met een havo-achtergrond vallen het vaakst uit vanwege een verkeerde studiekeuze en het minst vanwege persoonlijke omstandigheden (Broek van den, Wartenbergh, 2008).

2.4.11 Studiekeuze

2.4.11.1 Vertrouwen in de studiekeuze

Pascarella (1983, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003) heeft in een onderzoek aangetoond dat er een verband is tussen het vertrouwen van de student in zijn/haar studiekeuze en studieuitval. De Jong (1991, zoals weergegeven in Onzenoort, 2010) heeft dit verband bevestigd in een ander onderzoek. Studenten die de intentie hebben te volharden en met veel vertrouwen aan de opleiding beginnen, vallen dus minder snel uit. Op het moment dat de verwachtingen van een student uitkomen, werkt dit bevestigend en zal de mate van vertrouwen toenemen (Vansteenkiste, Verstuyf, Soenens & Neyrinck, 2010). Prins (1997, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003) ontdekte een verband tussen studenten die met een omleiding aan de studie beginnen en het vertrouwen in de studiekeuze. De veronderstelling is dat studenten vanwege de omleiding meer vertrouwen hebben in hun studiekeuze, wat vervolgens een positieve invloed heeft op het volbrengen van de opleiding. Bruinsma (2003) toonde een samenhang aan tussen intrinsieke motivatie en vertrouwen hebben in de studiekeuze. Naarmate het vertrouwen van de student stijgt, zal tegelijkertijd de intrinsieke motivatie stijgen en daarmee zal de kans op studieuitval afnemen.

2.4.11.2 LOB

Loopbaan en Oriëntatie Begeleiding (LOB) begeleidt leerlingen op de middelbare school bij het maken van hun loopbaankeuzes. Dit is een preventieve manier om studieuitval tegen te gaan. Volgens onderzoek (Warps, 2013) is er een positieve samenhang met LOB activiteiten en studiesucces. De activiteiten die een positieve samenhang lieten zien met studiesucces waren:

- start tijdig met LOB;
- maak de begeleiding persoonlijk;
- betrek de ouders bij het keuzeproces;
- leg de nadruk op interesse en capaciteiten van de leerlingen;
- laat de leerlingen niet van school vertrekken zonder het toelichten van hun definitieve studiekeuze en hun motivatie daarvoor (Warps, 2013).

Uit andere onderzoeken komt naar voren dat voornamelijk de loopbaandialoog en de leeromgeving een belangrijke bijdrage vormen voor een goede studiekeuze (Meijers & Kuijpers, 2007 zoals weergegeven in Luken, 2011). Hoewel bewezen is dat er een positieve samenhang is tussen LOB en

studiesucces, wordt er in de praktijk weinig aandacht besteed aan LOB. Er wordt te weinig begeleiding gegeven bij het ontwikkelen van loopbaancompetenties en bij het maken van loopbaankeuzes in het voortgezet onderwijs (Meijers & Kuipers, 2007 zoals weergegeven in Luken, 2011).

2.4.11.3 Verwachtingen

Een veel voorkomende reden voor studenten om te stoppen met hun studie zijn tegenvallende verwachtingen ten aanzien van de inhoud van de studie. De belangrijkste informatiebron voor studenten om een studiekeuze te maken zijn de open dagen (van den Berg & van Sark, 2014). Westenberg (2015, geciteerd in de Vries, 2015) is van mening dat studenten zich te weinig oriënteren en verdiepen in de verschillende opleidingen. Daarbij stelt hij dat dit ook alleen mogelijk is door een opleiding te ervaren. Dat wil zeggen dat een open dag als oriëntatie op een studie niet voldoende is. Uit onderzoek blijkt dat 65% van de uitgevallen studenten erop wees dat de voorlichting vanuit de opleiding niet correct was (studiecoaches, 2013). Spano van de LSVb (2015, geciteerd in de Vries, 2015) is het met de studenten eens. Hij is van mening dat de opleidingen een te rooskleurig beeld scheppen van de opleiding. Voorlichtingen die meer gericht zijn op de inhoud van de studie zouden volgens hem hiervoor een oplossing zijn.

2.4.11.4 Ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij het maken van een studiekeuze. Dit geven zowel studenten als ouders aan (Herweijer 2006 zoals weergegeven in van Wijk, 2012). Uit onderzoek komt naar voren dat ouders hun kinderen het liefst later in de techniek zien werken. Dit omdat hier een hogere baanzekerheid is gegarandeerd in vergelijking met andere sectoren (KIVI NIRIA, 2012). Hoewel ouders volgens onderzoek van YoungWorks (2012) vinden dat zij voldoende betrokken zijn bij de studiekeuze, geven zij ook aan dat zij de keuze bij hun kind neerleggen (YoungWorks, 2007, geciteerd in Youngworks 2012). Dit betekent dat de rol van ouders voornamelijk die van gesprekspartner is. Volgens YoungWorks (2012) zou door ouders het beste een reflecterende strategie toegepast kunnen worden tijdens het praten over de studiekeuze. Dit houdt in dat ouders hun kind helpen kijken naar het eigen kunnen, zijn/haar capaciteiten en dat zij dit doen op een vraag gestuurde wijze. Uit het bovenstaande komt naar voren dat er veel aspecten zijn die een verband aantonen met studieuitval van studenten. In figuur 2.4 is dit schematisch weergegeven.

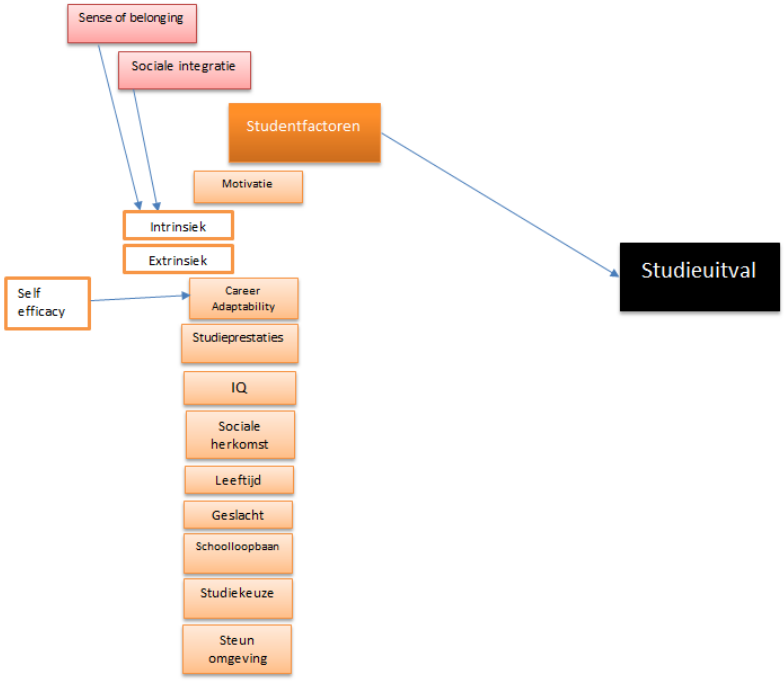

Figuur 2.4: *Inleidend conceptueel model 4*

2.5 Verantwoording conceptueel model

Studieuitval is in dit hoofdstuk in verband gebracht met verschillende variabelen. In de literatuur zijn er al veel verbanden aangetoond met betrekking tot studieuitval. In het conceptueel model (figuur 2.5) zijn alle verbanden schematisch weergegeven. Zichtbaar is dat de variabelen zijn ingedeeld in drie verschillende clusters. De clusters zijn de opleidingsfactoren, de integratiefactoren en de studentfactoren. Deze clusters vormen de deelvragen. De deelvragen zorgen ervoor dat verschillende factoren onderzocht worden met betrekking tot studieuitval. De deelvragen dragen bij aan het beantwoorden van de hoofdvraag omdat alle factoren worden meegenomen in het onderzoek, kan er onderzocht worden welke factoren een grotere rol spelen bij studieuitval dan anderen. De pijlen geven de correlaties weer die in de literatuur zijn gevonden. Vervolgens is aan de hand van het conceptueel model een hoofdvraag opgesteld. Door antwoord te geven op de deelvragen kan er ook antwoord gegeven worden op de hoofdvraag.

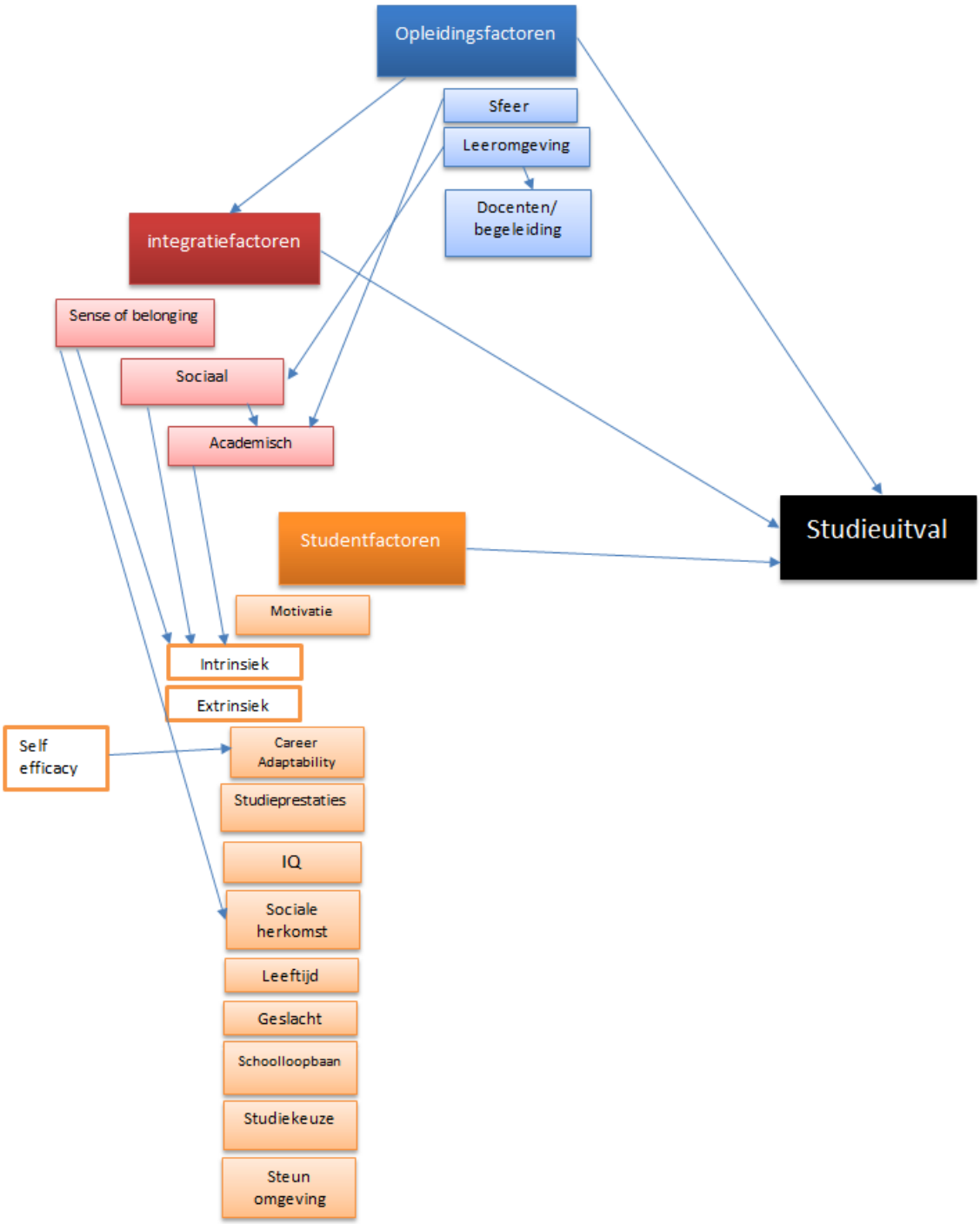

Figuur 2.5: *Conceptueel model*

De hoofdvraag:
'Welke factoren spelen een rol bij de studieuitval van eerstejaars studenten van de AMA Deventer en Enschede?'

Deelvragen:
In wat voor mate spelen de opleidingsfactoren een rol bij studie uitvallers?
In wat voor mate spelen de integratiefactoren een rol bij studie uitvallers?
In wat voor mate spelen de studentfactoren een rol bij studie uitvallers?

3 Methodehoofdstuk

In dit hoofdstuk wordt de opzet van het onderzoek onderbouwd. Hiermee wordt aangegeven hoe er antwoord gegeven wordt op de hoofdvraag en deelvragen. Verder wordt de keuze voor de onderzoeksmethoden toegelicht.

3.1 Verantwoording methoden

Om het onderwerp goed af te bakenen is er een literatuuronderzoek gedaan. In de literatuur zijn een aantal samenhangende aspecten gevonden. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek zal duidelijk worden of deze samenhang ook aanwezig is bij de studie uitvallers van de AMA. Om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag zullen de deelvragen beantwoord moeten worden. De doelstelling van het onderzoek is om studieuitval te verklaren. Een methode die hier goed op aansluit is een enquête (Verhoeven, 2011). Nadeel hiervan is dat de respons afhankelijk is van de bereidheid van de studie uitvallers om de enquête in te vullen. Hiervoor zullen er respons verhogende acties ondernomen moeten worden. Een enquête is de meest gebruikte methode om aspecten van grote groepen personen te meten (Verhoeven, 2011). Gezien het feit dat de populatie bestaat uit een groep van ongeveer 200 personen sluit dit goed aan. Een ander nadeel kan zijn dat de beweegredenen van de respondenten niet worden meegenomen in het onderzoek. Daarom is er voor gekozen dat men bij sommige vragen meerdere antwoorden kan geven, of een ander antwoord kan invullen op een witregel. Verder kan men ook het antwoord toelichten op een witregel onder de vraag.
Er is gekozen voor een internet enquête. Deze vorm is gekozen omdat de groep uitgevallen studenten niet meer betrokken zijn bij de AMA. De verwachting is daarom dat deze groep via e-mail een betere respons zal geven. Er is niet voor een telefonische enquête gekozen omdat de vragenlijst hiervoor te groot is. De keuze voor een persoonlijke afname van de enquête is vervallen omdat het risico op sociaal wenselijke antwoorden hierbij groter is dan bij een internet enquête (Verhoeven, 2011).

Om dieper in te gaan op de beweegredenen van de studie uitvallers en de resultaten van de enquêtes te evalueren worden er telefonische interviews afgenomen. Hierdoor kan er ook meer ingegaan worden op de mening van de studie uitvallers. De interviews worden telefonisch afgenomen omdat dit minder tijd kost dan een ‘face-to-face’ afname. Deze interviews worden afgenomen bij studie uitvallers van het schooljaar 2016-2017. Dit is een groep van 25 personen en hiervan zijn alle gegevens beschikbaar.

3.2 Operationalisatie

3.2.1 Meetinstrument kwantitatief onderzoek

Bij het opstellen van de vragenlijst zijn de criteria van Verhoeven (2011) als leidraad gebruikt. Hierdoor bevat de vragenlijst alleen het noodzakelijke, meet de vragenlijst wat men wil weten en is de vragenlijst leesbaar en helder. Er is rekening gehouden met de volgorde van de vragen. Daarom begint de vragenlijst eenvoudig en eindigt de vragenlijst niet met moeilijke vragen. Een logische volgorde zorgt voor minder ergernissen bij de respondenten (Boeije, 2009). Bij dit onderzoek is de vragenlijst opgebouwd aan de hand van Likertschalen. Dit is een samengesteld meetinstrument waarbij de respondent in een oplopende graad zijn mening kan aangeven (Verhoeven, 2011). Voor dit onderzoek is gekozen voor vijfpuntsschalen omdat de meeste schalen waar gebruik van is gemaakt, deze vijfpuntsschaal hanteren. Om de betrouwbaarheid niet aan te tasten is dit overgenomen. Omdat een aantal studenten al snel zijn uitgevallen kan het zijn dat sommige vragen niet van toepassing zijn voor alle respondenten. Daarom is er bij vragen waar dit nodig is, een zesde schaal toegevoegd namelijk ‘niet van toepassing’.

De vragenlijst is gebaseerd op schalen van verschillende meetinstrumenten. Hiervoor is gekozen omdat de validiteit van deze schalen al getest en bekend is. In tabel 3.1 is weergegeven welke schalen van welke meetinstrumenten zijn gebruikt voor de vragenlijst. De overige vragen zijn gebaseerd op het onderzoek studiesucces en studieuitval bij eerstejaars in de hbo-onderwijsopleidingen (Warps, Wartenbergh, Kurver, Muskens, Hogeling & Pass, 2010). Als de validiteit of betrouwbaarheid bekend is, wordt dit ook per schaal weergegeven. De gehele vragenlijst is terug te vinden in bijlage 9.6.

Het eerste aspect van de vragenlijst is sfeer. Het is belangrijk om te weten hoe de uitgevallen studenten de sfeer op de AMA hebben ervaren. Deze vraag is gebaseerd op het onderzoek: 'Kiezen van de juiste opleiding' (van den Berg & van Sark, 2014). Voorbeeldvraag: 'Hoe heb jij de sfeer op de AMA/Saxion ervaren?

Het tweede aspect is de leeromgeving. De vragen zijn gebaseerd op onderzoek van Kuijpers, Meijers en Bakker (2006, zoals weergegeven in Luken, 2011). Deze vragen meten in hoeverre er sprake is van een krachtige leeromgeving. Voorbeeldvraag: 'Ik kon mijn capaciteiten herkennen en benoemen'. De vragen zijn zo aangepast dat ze betrekking hebben op de uitgevallen studenten. De schaal krachtige leeromgeving bestaat uit 14 items.

Het derde aspect waarvan het verband met studieuitval wordt gemeten zijn de docenten c.q. de begeleiding. Voor dit aspect is de schaal 'ondersteuning van de student' gebruikt. Deze schaal komt uit de VSO: School Climate Inventory. Deze vragenlijst is in 2013 ontwikkeld, bevat vijf sub-schalen en de volledige vragenlijst bestaat uit 23 items. De betrouwbaarheid van de gevalideerde vragenlijst is goed (Beld, Van der Helm, de Swart & Stams, 2013). Een voorbeeld van een vraag is: 'De docent luisterde naar mijn mening'.

Vervolgens wordt de sense of belonging gemeten met de schaal 'sense of belonging'. Deze schaal komt uit een onderzoek naar de stress-welzijn relatie van Oosterbaan (2014). De onderzoeker heeft deze schaal gebaseerd op de SOBI, The sense of belonging Instrument (Hagerty et al., 1996; McMillan et al., 1986; Baumeister & Leary, 1995; Choenarom, Williams & Hagerty, 2005). De schaal bestaat uit zes items en is aangepast zodat het betrekking heeft op de uitgevallen studenten. Met de schaal wordt voornamelijk de psychologische ervaring van sense of belonging gemeten. Een voorbeeldvraag hieruit is: 'Ik had het gevoel dat ik werd gewaardeerd op school'.

Het vijfde en zesde aspect dat gemeten is met de vragenlijst, is sociale integratie en academische integratie van de studenten. Hiervoor is het meetinstrument Engagement versus disaffection gebruikt. Dit instrument is ontwikkeld om de mate van integratie van studenten te meten (Skinner, Marchland, Furrer & Kindermann, 2008 zoals weergegeven in Melgert, 2013). De volledige vragenlijst bestaat uit vier schalen maar voor dit onderzoek zijn twee schalen gebruikt, te weten: 'Behavioral engagement' en 'Emotional engagement'. De betrouwbaarheid van 'Behavioral engagement is redelijk (α=0.71). De betrouwbaarheid van de schaal 'Emotional engagement' is met een alfa van 0.81, goed te noemen (Skinner et al,. 1990, 1998; Wellborn, 1991, Warps, Wartenbergh, Kurver, Muskens, Hogeling & Pass, 2010 zoals weergegeven in Melgert, 2013). De schaal sociale integratie en de schaal academische integratie bestaan allebei uit 5 items. Een voorbeeldvraag voor sociale integratie is: 'In de klas voelde ik me goed'. Een voorbeeldvraag voor academische integratie: 'Ik deed mijn best om het goed te doen op school'.

Het zevende en achtste aspect zijn de intrinsieke- en extrinsieke motivatie. Om dit te kunnen meten is het meetinstrument Motivated strategies for learning questionnaire (MLSQ) gebruikt. Dit instrument is gemaakt door Pintrich en de Groot (1990) om inzicht te krijgen in de mate van zelfregulatie en motivatie van studenten. De betrouwbaarheid van de test is van redelijk tot goed

niveau en de lijst is vertaald vanuit het Engels naar het Nederlands (Bom et al. 2007). De schalen die voor de vragenlijst zijn gebruikt zijn de 'Intrinsieke doeloriëntatie' en 'Extrinsieke doeloriëntatie'. Deze schalen met elk 4 items, zullen inzicht geven in de intrinsieke motivatie en extrinsieke motivatie van de uitgevallen studenten van de AMA. Een voorbeeldvraag voor intrinsieke motivatie is: 'Wat mij veel voldoening geeft, is het proberen de inhoud van de les zo goed mogelijk te begrijpen'. Een voorbeeldvraag voor extrinsieke motivatie is: 'Ik wil bij de meeste vakken een zo hoog mogelijk cijfer halen'.

Het negende aspect wat gemeten wordt is de self efficacy. Ook dit aspect wordt gemeten aan de hand van het meetinstrument MLSQ. De schaal zelfregulatie wordt hiervoor gebruikt en die bestaat uit acht items. Een voorbeeldvraag hiervan is: 'Ik weet zeker dat ik ook de moeilijkste stof kan begrijpen'.
Het volgende aspect dat gemeten wordt is de Career adaptability. Hiervoor is het meetinstrument van Savickas (2011) gebruikt. Deze vragenlijst is opgebouwd uit 24 items gericht op concern, control, curiosity en conscientiousness. De vragenlijst moet in zijn geheel worden overgenomen in dezelfde volgorde. Een voorbeeld van een vraag is: 'Hoe goed ben jij in hindernissen overwinnen'.

In dit onderzoek is ervoor gekozen om de aspecten studieprestaties en IQ niet op te nemen in de vragenlijst. De reden hiervoor is dat de respondenten hier een schatting van gaan geven. Er is voor gekozen om het onderzoek zo feitelijk mogelijk te houden en deze informatie niet mee te nemen.

De aspecten etnische achtergrond, leeftijd, geslacht en schoolloopbaan zijn gebaseerd op een eerder onderzoek genaamd 'Studiesucces en studieuitval bij eerstejaars in de hbo- onderwijsopleidingen' (Warps, Wartenbergh, Kurver, Muskens, Hogeling & Pass, 2010). De vragen zijn:

- wat is uw etnische achtergrond;
- wat is uw leeftijd;
- wat is uw geslacht;
- wat is uw hoogst voltooide opleiding bij start van de opleiding HRM?

Of de uitgevallen student zich voldoende heeft georiënteerd bij aanvang van de opleiding wordt getest aan de hand van de vraag: 'in hoeverre heb je gelet op de volgende aspecten bij het oriënteren op je studie?'.

Ten slotte is het aspect 'steun omgeving' opgenomen in de vragenlijst. Voor dit aspect is de schaal 'Peers' gebruikt. Deze schaal komt uit de School orientation to school questionnaire (SOS-Q). De volledige vragenlijst bestaat uit 55 items met een optionele toevoeging van 11 items en de mogelijkheid om twee schalen toe te voegen. De schaal 'Peers' is geschikt om de steun die de uitgevallen studenten hebben ervaren te meten en bestaat uit vijf items. Deze vragenlijst is gevalideerd door Learning (2001) maar later ook nog door vijf testafnames Burger, Nadirova en Keefer (2012). Een voorbeeldvraag is: 'Ik had de persoonlijke vaardigheden om goed om te gaan met het merendeel van de studenten'. In tabel 3.1 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte schalen in de samengestelde vragenlijst.

Tabel 3.1: *Verantwoording vragenlijst*

Wat wil ik weten	Welke schaal	Uit welke test/ onderzoek	Aantal items	Vraag nummer
Sfeer	-	Kiezen van de juiste opleiding (van den Berg & van Sark, 2014)	1	15, item 7
Leeromgeving		Kuijpers, Meijers & Bakker, 2006 zoals weergegeven in Luken, 2011	16	23

Docenten/begeleiding	Ondersteuning van de docent	VSO: School climate inventory	5	24
Sense of belonging	Sense of belonging	SOBI: The sense of belonging Instrument, Oosterbaan, 2014	6	22
Sociale integratie	Emotional engagement	Engagement versus disaffection	5	21
Academische integratie	Behavioral engagement	Engagement versus Disaffection	5	20
Intrinsieke motivatie	Intrinsieke doeloriëntatie	MLSQ: Motivated strategies for learning	4	16
Extrinsieke motivatie	Extrinsieke doeloriëntatie	MLSQ: Motivated strategies for learning	4	17
Self efficacy	Zelfregulatie	MLSQ: Motivated strategies for learning	8	18
Career adaptability		CAAS: Savickas 2011	24	26
Studieprestaties	-	-	-	-
IQ	-	-	-	-
Sociale herkomst	-	Studiesucces en studieuitval bij eerstejaars in de hbo-onderwijsopleidingen (Warps, Wartenbergh, Kurver, Muskens, Hogeling & Pass, 2010)	1	7
Leeftijd	-		1	2
Geslacht	-		1	1
Schoolloopbaan	-		1	6
Studiekeuze	-		9	13
Steun omgeving	Peers	SOS-Q: School orientation tot school questionnaire	4	25
			93	

3.3 Deelnemers en procedure

3.3.1 Populatie

De onderzoekspopulatie bestaat uit studenten die in het eerste jaar van de opleiding Human Resource Management aan het Saxion zijn uitgevallen gedurende de schooljaren 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015 en 2015-2016. In figuur 3.1 is de etniciteit van de studenten HRM van het Saxion weergegeven. Hieruit wordt duidelijk dat 65-75 procent van de studenten autochtoon is. De etniciteit van de overige studenten is ongeveer gelijk verdeeld tussen westers en niet-westers (Vereniging Hogescholen, 2016). Van alle studenten HRM aan het Saxion is ongeveer 60% vrouw en 40% man (Vereniging van Hogescholen, 2015).

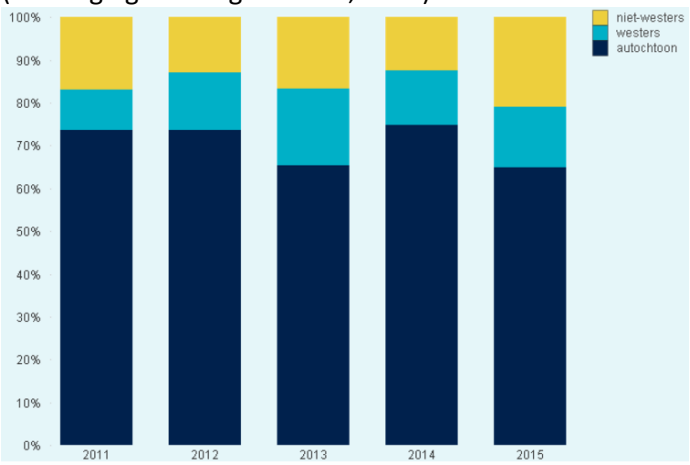

Figuur 3.1: *Etnische achtergrond studenten HRM Saxion (VHS, 2015)*

3.3.2 Steekproefkader

Aangezien de gehele onderzoeksgroep een uitnodiging krijgt om de enquête in te vullen, is er geen sprake van een steekproef. De responsgroep moet wel gelijke kenmerken bevatten als de populatie. Dit moet worden gecheckt voor representativiteit. De respons moet voldoende groot zijn om betrouwbare analyses te kunnen uitvoeren. Hoe groter de respons hoe nauwkeuriger de uitkomsten en analyses zijn. Kwantitatieve analyses zijn goed mogelijk met een responsgroep groter dan honderd eenheden (Verhoeven, 2011). De populatie voor dit onderzoek bestaat uit 167 eenheden. Om een betrouwbaarheidsniveau van 95% te halen, is een respons van 117 eenheden nodig (Journalinks, 2016). De onderzoeksgroep volgt de opleiding niet meer, dus er kan van uitgegaan worden dat de mate van betrokkenheid vrij laag is. Dit betekent dat er respons verhogende acties ondernomen moeten worden om van de 167 verstuurde vragenlijsten er 117 terug te krijgen. Dit zijn de richtlijnen voor het onderzoek.

3.3.3 Procedure

Om eventuele fouten uit de vragenlijst te halen is deze als proefafname voorgelegd aan studenten die in het eerste jaar van verschillende opleidingen zijn uitgevallen. Aan de hand van deze proefafname zijn er een aantal aanpassingen gemaakt in de vragenlijst.
Vraag 6: toevoeging van: anders, namelijk...
Vraag 7: toevoeging welke landen horen bij Westerse allochtonen.
Vraag 14 en 15: Schaal omgedraaid. Links heel laag, recht heel hoog.
Vraag 14 en 15: mutatie van: het georganiseerde studentenleven.
Vraag 19: toevoeging medestudenten, alleen op school.
Bij alle vragen naar 5 antwoordschalen.

Om de uitgevallen studenten te benaderen zijn gegevens gebruikt die bij Saxion bekend waren. Om de gegevens in te kunnen zien is er een geheimhoudingsverklaring getekend. Dit is belangrijk om de privacy van de uitgevallen studenten te waarborgen en te respecteren. Opvallend was dat de gegevens niet compleet waren. Bij veel ex-studenten ontbraken de e-mailadressen en de telefoonnummers. De gehele populatie bestaat uit 298 personen. Hierdoor kon een deel van de groep uitgevallen studenten niet benaderd worden waardoor de enquête naar 167 uitgevallen studenten is gestuurd. Om de respons te verhogen zullen er twee bioscoopbonnen ter waarde van 20 euro verloot worden onder de personen die de enquête hebben ingevuld. Na het eerste keer sturen van de enquête (22-09-2016) waren er 23 respondenten. Vervolgens is er een herinnering gestuurd (05-10-2016), de totale respons was daarna 31. Om toch meer respondenten te krijgen heeft de opdrachtgever zelf ook een herinnering gestuurd (23-10-2016). De opdrachtgever gaf aan dat zij veel voormalige studenten nog kende waardoor de kans groter is dat men de enquête dan wel zou invullen. Dit resulteerde in nog 9 respondenten. Ten slotte is een student benaderd uit het tweede jaar. Deze student heeft 4 oud klasgenoten benaderd (01-11-2016) of zij de enquête wilde invullen. Zo is de respons tot 44 gekomen.

3.3.4 Beschrijving responsgroep

Er zijn 167 enquêtes verstuurd naar de onderzoeksgroep. Deze groep is tot stand gekomen op basis van beschikbare emailadressen van het aantal uitgevallen eerstejaarsstudenten tussen 2011 en 2015. De respons is 26%, dit is lager dan het gemiddelde van 30% (Hamilton, 2003) en is te laag om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Er is een respons van 44 dus is de betrouwbaarheid 55,5% (Journalinks, 2016). Van de gehele populatie volgde 43.7% de opleiding in Deventer. Van de responsgroep volgde 61.4% de opleiding in Deventer. Er komen 13 respondenten uit het jaar 2012-2013, 8 uit 2013-2014, 13 uit 2014-2015 en 10 uit 2015-2016.

Vanwege de lage respons van de enquête is er een representativiteitstoets gedaan met betrekking tot een aantal demografische aspecten. Door middel van een Chi kwadraat toets is duidelijk geworden dat de man vrouw verhouding representatief is, omdat er geen significant verschil is gevonden. Hierbij is de verhouding van 70% vrouw en 30% man aangehouden (Elsevier, 2016). Er is een significant verschil gevonden met de Chi kwadraat toets met betrekking tot de locatie waar de opleiding is gevolgd. Hierbij is de verhouding 65% Enschede en 35% Deventer aangehouden (Studiekeuze123, 2015). Dit betekent dat responsgroep niet representatief is voor de groep studerenden met betrekking tot de locatie. Er is geen significant verschil gevonden met betrekking tot het startjaar van de uitgevallen studenten. Dit betekent dat de verhouding van inschrijfjaar van de responsgroep representatief is met de verhouding van inschrijfjaar van alle uitgevallen studenten. Hierbij is de verhouding 25% uit 2012-2013, 30% uit 2013-2014, 28% uit 2014-2015 en 17% uit 2015-2016 aangehouden. Aan de hand van een Chi kwadraat toets is er een significant verschil gevonden tussen de etniciteit van de responsgroep en de etniciteit van de studenten Human Resource Management op het Saxion (Vereniging Hogescholen, 2016). Van de responsgroep is 86,4% autochtoon, 9,1% Westerse allochtoon en 4,5% niet-westerse allochtoon. Dit komt niet overeen met de 64% autochtoon, 22% Westerse allochtoon en 14% niet-westerse allochtoon. Dit betekent dat de responsgroep niet representatief is voor de studenten met betrekking tot de etniciteit. Aan de hand van de Chi kwadraat toets is geen significant verschil gevonden tussen de leeftijd van de responsgroep en de leeftijd van de eerstejaars studenten van de opleiding HRM aan het Saxion (Vereniging Hogescholen, 2016). Dit betekent dat de representativiteit met betrekking tot leeftijd voldoende is. Met betrekking tot de vooropleiding is er wel een significant verschil gevonden met de Chi kwadraat toets. Dit betekent dat de vooropleiding van de responsgroep (56,8% havo, 2,3% vwo en 40,9% mbo) niet representatief is voor de vooropleiding van de studenten die HRM studeren aan het Saxion (32% havo, 49% mbo, 2,0% vwo en 17% overig) (Vereniging Hogescholen, 2016).

3.3.5 Instrument kwalitatief onderzoek

Omdat een enquête niet de beweegredenen van de respondenten kan weergeven en er een lage respons was, wordt er gebruik gemaakt van triangulatie. Er is ook een grote kans dat de respondenten sociaal wenselijk hebben geantwoord. Om toch juiste conclusies te kunnen trekken zullen interviews gehouden worden. Er is gekozen voor een semigestructureerd interview zodat de antwoorden van de verschillende interviews vergeleken kunnen worden maar er toch de diepte ingegaan kan worden met de uitgevallen student. De interview vragen worden opgesteld aan de hand van de resultaten van de enquêtes en in overleg met de opdrachtgever. Er wordt overlegd met de opdrachtgever omdat de conclusies en aanbevelingen dan aansluiten op de verwachtingen van de opdrachtgever. De resultaten van de interviews dienen als basis om onduidelijkheden van de resultaten eventueel door de interviews opgehelderd kunnen worden.
De interviewtopics zijn:

- Aansluiting van vooropleiding
- Redenen van uitval
- Mate van oriëntatie
- De invloed van het leenstelsel
- De intakegesprekken
- De begeleiding
- Nazorg
- Verbondenheid
- Realistisch zelfbeeld

De interviewvragen zijn opgenomen in bijlage 9.7.

3.4 Analyseprocedure

3.4.1 Kwantitatief onderzoek

Aan de hand van de resultaten van de enquête en de interviews zullen de deelvragen worden beantwoord. Er zal gekeken worden in welke mate de factoren een rol spelen bij de studie uitvallers. Om de enquête uit te zetten is thesistools gebruikt. Er is voor dit hulpmiddel gekozen omdat dit programma de resultaten automatisch in een Excel bestand zet. Hierdoor hoeven niet alle antwoorden handmatig in SPSS gevoerd te worden. Per schaal zijn er univariate analyses uitgevoerd. Dit houdt in dat per schaal er frequentieverdelingen en grafische weergaves uitgedraaid zijn. Hierdoor zijn opvallende resultaten duidelijk zichtbaar geworden. Om de verbanden tussen de schalen te onderzoeken zijn '*Pearson Square'* en '*Spearmans Coëfficiënt'* ingezet. Welke test is gebruikt bij het onderzoeken van welke samenhang is afhankelijk van het meetniveau van de variabele en is aangegeven in het resultatenhoofdstuk. Hierbij geldt dat er een significante samenhang is bij een p-waarde van 0.05 of minder. Om de betrouwbaarheid van de schalen te toetsten is de '*Cronbach's Alpha'* berekend. Deze gegevens zijn terug te vinden in tabel 4.1.
Er zijn twee vragen gehercodeerd, ten eerste van de schaal 'Sense of belonging' item 5: 'ik voelde mij een buitenstaander'. Ten tweede van de schaal 'Docenten/begeleiding' item 5: ' Er werd te vaak lawaai gemaakt in de klas'.

Om antwoord te kunnen geven op de deelvraag: 'In welke mate spelen integratiefactoren een rol bij studie uitvallers?' wordt er gekeken naar de schalen: 'sociale integratie, academische integratie en sense of belonging'. Per schaal wordt er gekeken naar opvallende resultaten en gemiddeldes van deze schalen. Zo kan er een uitspraak gedaan worden over wat voor rol de integratiefactoren hebben gespeeld bij de studie uitvallers.

In welke mate spelen schoolfactoren een rol bij studie uitvallers? Deze deelvraag kan beantwoord worden door te kijken naar de schalen: 'sfeer, leeromgeving en docenten/begeleiding'. Er kan een uitspraak gedaan worden over de rol van schoolfactoren door naar opvallende resultaten en gemiddeldes van de schaal te kijken. Dit wordt door middel van frequentietabellen bereikt.

De laatste deelvraag: 'In welke mate spelen persoonlijkheidsfactoren een rol bij studie uitvallers?' kan beantwoord worden door te kijken naar de schalen: 'intrinsieke motivatie, extrinsieke motivatie, career adaptability, self efficacy, steun omgeving, geslacht, leeftijd, schoolloopbaan en studiekeuze'. Door per schaal te kijken naar de opvallende resultaten, gemiddeldes en frequenties kan vastgesteld worden in welke mate persoonlijkheidsfactoren een rol spelen bij studie uitvallers.

3.4.2 Kwalitatief onderzoek

De te interviewen studenten zullen komen uit het studiejaar 2016-2017. Deze groep is niet benaderd voor de enquête maar omdat deze groep zeer recentelijk is uitgevallen zullen zij gemakkelijker antwoord kunnen geven op de vragen. Ook waren de telefoonnummers van deze groep al bekend bij de AMA. Deze groep bestaat uit 25 uitgevallen studenten. Door middel van een blinde steekproef zullen vier uitgevallen studenten geïnterviewd worden. Na overleg met de opdrachtgever is er voor gekozen om vier interviews te houden omdat de verwachting is dat er zo voldoende inzicht komt in de beweegredenen van de uitgevallen studenten. De steekproef is telefonisch benaderd en gevraagd of zij even tijd vrij konden maken om een aantal vragen te beantwoorden over hun studieuitval. De resultaten van het kwalitatieve onderzoek zullen worden gebruikt om de resultaten van het kwantitatieve onderzoek te ondersteunen en te onderbouwen.

De interviews zijn getranscribeerd en opgenomen in bijlage 9.11. Vervolgens zijn de interviews open gecodeerd. De fragmenten die zijn gecodeerd zijn als opmerking opgenomen in de bijlage 9.11. Het resultaat hiervan is de codeboom die is opgenomen is bijlage 9.12. Vervolgens is er axiaal gecodeerd en het resultaat daarvan is de codelijst. In deze fase zijn een aantal clusters samengesteld. De codes die onder 'aansluiting' vallen zijn onderverdeeld in 'goed, gemiddeld, slecht of moeilijk'. De redenen van uitval zijn onderverdeeld tussen 'niet passend, geen interesse, gebrek motivatie en verkeerde verwachtingen'. Deze codelijst is opgenomen is bijlage 9.13.

3.5 Reflectie kwaliteit onderzoeksopzet

Tijdens een onderzoek zijn er keuzes gemaakt die de betrouwbaarheid van het onderzoek aantasten. Doordat ervoor is gekozen de respondenten de enquête zonder toezicht te laten invullen, kunnen de verschillende omstandigheden zorgen voor afwijkingen in de resultaten. Om deze fouten te corrigeren en de betrouwbaarheid van het onderzoek te verhogen zijn een aantal acties ondernomen. Ten eerste het inzetten van een getrianguleerd ontwerp. Door de lage respons worden de interviews gebruikt om de verkregen resultaten te controleren en aan te vullen. Ten tweede door zo veel mogelijk gebruik te maken van gestandaardiseerde schalen in de enquête. Bij deze schalen is de betrouwbaarheid al getest waardoor de betrouwbaarheid van dit onderzoek wordt verhoogd. Ten derde door een proefafname van de enquête. Hierdoor konden er nog fouten uitgehaald worden waardoor de betrouwbaarheid werd verhoogd. Ten slotte door de Cronbach's Alpha te berekenen van de schalen. Tabel 4.1 laat zien dat de betrouwbaarheid van de schalen vrij hoog zijn.

Tijdens het onderzoek zijn er een aantal situaties geweest die de validiteit van het onderzoek in gevaar is gebracht. De interne validiteit is in gevaar gebracht door de selectie van de proefpersonen. Omdat ervoor is gekozen om alleen de mening van de uitgevallen studenten mee te nemen wordt het probleem vanaf één kant bekeken.

Door verschillende situaties is de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek aangetast. Daarom zijn er acties ondernomen om tot een zo hoog mogelijke validiteit te komen. Om de bruikbaarheid van het onderzoek te vergroten is de opdrachtgever bij het proces betrokken. Bijvoorbeeld bij het opstellen van de interviewvragen. Mede hierdoor zijn er nog wijzigingen en toevoegingen aangebracht waardoor het voor de opdrachtgever interessanter werd. Om bovenstaande redenen kunnen ondanks de eventueel aangetaste betrouwbaarheid en de validiteit, de onderzoeksresultaten toch een bruikbare bijdrage leveren aan het inzicht in studieuitval.

4 Resultatenhoofdstuk

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van het onderzoek centraal staan. De resultaten van de enquêtes zullen eerst aan bod komen. De responsgroep zal als eerste worden beschreven. Vervolgens de redenen van studieuitval en daarna zullen de resultaten van de schalen worden beschreven. De schalen zijn ingedeeld in drie hoofdkenmerken, te weten: 'opleidingsfactoren, integratiefactoren en persoonlijkheidsfactoren'. Bij de opleidingsfactoren worden de schalen 'sfeer, leeromgeving en docenten c.q. begeleiding' beschreven. Bij de integratiefactoren worden de schalen 'sociale integratie, academische integratie en sense of belonging' beschreven. De resultaten van de schalen 'intrinsieke motivatie, extrinsieke motivatie, self efficacy, career adaptability, sociale herkomst, leeftijd, geslacht, schoolloopbaan, studiekeuze en steun van de omgeving' zijn beschreven bij het cluster persoonlijkheidsfactoren. Er zijn een aantal verbanden zichtbaar gemaakt aan de hand van het conceptueel model en in dit hoofdstuk wordt gekeken of deze verbanden ook bij de AMA aanwezig zijn. In bijlage 9.9 zijn de grafische weergaves opgenomen van de schalen. Ten slotte worden de resultaten van de interviews aan de hand van de topics beschreven.

4.2 Redenen van studieuitval

In figuur 4.1 is te zien dat van de respondenten 14 personen (31,8%) aan heeft gegeven dat de belangrijkste reden om met de opleiding te stoppen een verkeerde studiekeuze was. Zes respondenten (13,6%) gaven aan dat er een andere reden was om met de opleiding te stoppen. Deze andere redenen waren: 'Taaltoets niet gehaald, toch ervoor gekozen om naar de universiteit te gaan, overgangsbewijs niet gehaald, was niet te combineren met het gezin, te veel aan het werk naast de studie, of meer inzetten voor zijn/haar geloof'. Voor 6 andere respondenten (13,6%) was de belangrijkste reden om te stoppen met de opleiding dat de studie te zwaar was. Dat verwachtingen niet zijn uitgekomen was voor 4 respondenten (9,1%) de reden om te stoppen. Niet voldoende gemotiveerd voor deze opleiding waren 4 andere personen (9,1%). Verder zorgden persoonlijke omstandigheden ervoor dat 4 respondenten (9,1%) stopten. Onvoldoende studiebegeleiding was voor 3 respondenten (6,8%) de belangrijkste reden. Moeite met de manier van onderwijs geven was voor 1 respondent (2,3%) de belangrijkste reden. En door 1 respondent (2,3%) werd als belangrijkste reden genoemd de moeite met de overgang en aansluiting vanuit vooropleiding en vanwege een functionele beperking/handicap.

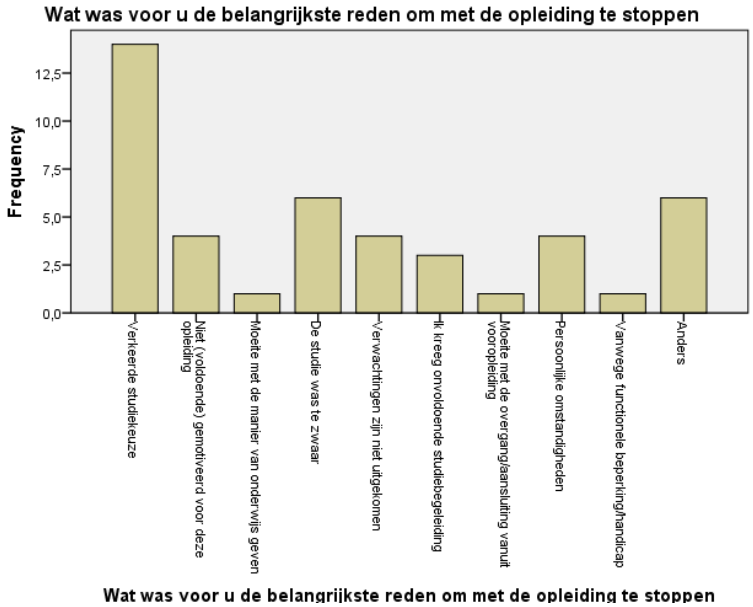

Figuur 4.4.1: *Belangrijkste redenen van studieuitval*

Voor 84,1% van de respondenten waren er nog andere redenen om met de studie te stoppen.
In het vervolg van dit hoofdstuk zullen alleen de belangrijkste en meest opvallende resultaten op stellingen verklaard worden. De overige resultaten zijn in bijlage 9.8 te vinden. In tabel 4.1 zijn de schalen weergeven met per schaal het aantal items, de Cronbach's Alpha, het gemiddelde en de standaarddeviatie.

Tabel 4.1: *Informatie schalen*

Schaal	Aantal items	Cronbach's alpha	Gemiddelde	Standaarddeviatie
Sfeer	1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Leeromgeving	16	0,931	2,92	0,556
Docenten/begeleiding	5	0,860	3,30	0,812
Sense of belonging	6	0,842	3,11	0,818
Sociale integratie	5	0,890	3,43	0,787
Academische integratie	5	0,873	3,65	0,699
Intrinsieke motivatie	4	0,829	3,75	0,690
Extrinsieke motivatie	4	0,814	2,96	1,000
Self efficacy	8	0,922	3,33	0,611
Career adaptability	24	0,979	3,77	0,560
Sociale herkomst	1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Leeftijd	1	n.v.t.	22,32	9,198
Geslacht	1	n.v.t	n.v.t.	n.v.t.
Schoolloopbaan	1	n.v.t	n.v.t.	n.v.t.
Studiekeuze	9	0,797	3,13	0,688
Steun omgeving	4	0,952	3,59	0,969

4.3 Opleidingsfactoren

4.3.1 Sfeer

In welke mate speelt de sfeer van de opleiding een rol bij de studie uitvallers?
De antwoorden op de vraag die ging over de sfeer op school varieerden van heel erg slecht tot heel erg goed. Er was 1 missende waarde waardoor er 43 bruikbare waarden waren. Van de respondenten geeft 44,2% aan dat de sfeer op de opleiding goed tot heel erg goed was. In tabel 4.2 zijn de percentages zichtbaar.

Tabel 4.2: *Sfeer*

	Heel erg slecht	Slecht	Niet slecht/ niet goed	Goed	Heel erg goed
Wat is uw mening over de sfeer op de opleiding	4,7	14,0	37,3	37,2	7,0

Er blijkt geen samenhang te zijn tussen de academische integratie en de sfeer ($r_s = 0,09$; $p>0,05$, tweezijdig). Dit is in bijlage 9.8 terug te zien. Dit betekent dat de sfeer op de AMA geen invloed heeft gehad op de academische integratie van de uitgevallen studenten.

4.3.2 Leeromgeving

Er waren een aantal opvallende uitkomsten in de schaal leeromgeving. Alle vragen van deze schaal met de antwoorden van de respondenten in percentages zijn te zien in bijlage 9.8a.
De score 2,92 is een gemiddelde score. De uitgevallen studenten ervoeren de leeromgeving niet als krachtig maar een gebrek aan een krachtige leeromgeving zien we ook niet terug. Wat men minder heeft ervaren was de mate van eigen inbreng in de lessen, dat de verantwoordelijkheid voor het leren geleidelijk van docent naar student werd geschoven en dat er gesprekken waren met begeleider, student en ouders. Elementen uit de krachtige leeromgeving die wat positiever uit de verf komen zijn dat er werd nagegaan of er een realistisch beroepsbeeld was en dat de begeleider vakbekwaam was. De spreiding tussen niet waar en helemaal waar is niet heel groot. Dit betekent dat men redelijk gelijke ervaringen heeft.

4.3.3 Docenten/begeleiding

De score 3,30 is een gemiddelde score. De uitgevallen studenten ervoeren geen gebrek aan begeleiding en hebben de meeste elementen van goede begeleiding ervaren op de opleiding. Wat men op de opleiding heeft ondervonden is dat de docent luisterde naar de mening van de student, studenten terecht konden bij de docent met problemen en dat de docent hielp als een student iets moeilijk vond. Wat negatief opvallend is, is dat de uitgevallen studenten vonden dat er te vaak lawaai werd gemaakt in de klas. De spreiding tussen niet waar en waar is groot. Dit betekent dat de uitgevallen studenten wisselende ervaringen hebben. In bijlage 9.8b is dit terug te zien.

Er blijkt een positieve significante samenhang te zijn tussen de leeromgeving en de docent / begeleiding ($r = 0,435$; $p<0,004$, tweezijdig). Dit betekent dat de leeromgeving een lichte invloed heeft op de docenten/ begeleiding en vice versa. In 9.8c is dit zichtbaar.

Er blijkt een positieve significante samenhang te zijn tussen leeromgeving en sociale integratie (r_s= 0,49; p; 0,05, tweezijdig). Dit betekent dat de leeromgeving een lichte invloed heeft op de sociale integratie en vice versa. In bijlage 9.8d is dit terug te zien.

Opvallend is dat de docenten/begeleiding als beste wordt ervaren door de studenten die in het schooljaar 2015-2016 zijn uitgevallen. De begeleiding wordt als slechtste ervaren door de studenten die in het jaar 2012-2013 zijn uitgevallen. Dit is zichtbaar in bijlage 9.10a.

4.4 Integratiefactoren

4.4.1 Sense of belonging

De score 3,11 is een gemiddelde score. De uitgevallen studenten ervoeren niet een sense of belonging maar een gebrek aan sense of belonging is ook niet geconstateerd. Wat men meer heeft ondervonden, is de mate van verbondenheid met Saxion en met de AMA. De uitgevallen studenten voelden zich echter wel een buitenstaander. De spreiding tussen niet waar en waar is groot. Dit betekent dat de uitgevallen studenten wisselende ervaringen hebben. In bijlage 9.8e is dit terug te zien.

Er blijkt geen samenhang te zijn tussen de sense of belonging en intrinsieke motivatie en geen significantie ($r_s = 0,10$; $p>0,05$, tweezijdig). Dit betekent dat de sense of belonging geen invloed heeft op de intrinsieke motivatie bij de groep uitgevallen studenten. Dit is te zien in bijlage 9.8f.

4.4.2 Sociale integratie

De score 3,43 is een gemiddelde score. Dit betekent dat de uitgevallen studenten een mate van sociale integratie hebben ervaren. Wat men voornamelijk heeft ervaren is dat de studenten zich

goed voelden in de klas en als er in de klas aan iets werd gewerkt de studenten zich erbij betrokken voelden. Wat men in iets mindere mate heeft ervaren is dat de lessen leuk waren. De spreiding tussen niet waar en waar is groot (SD= 0,787). Dit betekent dat de uitgevallen studenten verschillende ervaringen over de sociale integratie hebben gehad. In bijlage 9.8g is dit terug te zien.

4.4.3 Academische integratie

De score 3,65 is een hoog gemiddelde score. De uitgevallen studenten ervoeren verschillende aspecten van academische integratie. Daardoor voelde men zich academisch betrokken. De uitgevallen studenten hebben alle aspecten van academische integratie in een hoge mate ervaren. Men vond vooral dat zij als studenten hun best deden om het goed te doen op school en dat zij in de klas goed luisterden. Wat de uitgevallen studenten in een iets mindere mate ervoeren was dat zij in de klas zo hard werkten als zij konden. De spreiding tussen helemaal niet waar en helemaal waar is redelijk hoog. Dit betekent dat de uitgevallen studenten de academische integratie wisselend hebben ervaren. Dit is terug te vinden in bijlag 9.8h.

Er blijkt een zwakke positieve samenhang te zijn tussen sociale integratie en academische integratie ($r_s = 0,32$; $p<0,05$, tweezijdig). Dit betekent dat de mate van sociale integratie een lichtelijke invloed heeft op de mate van academische integratie en vice versa. In bijlage 9.8i is dit terug te zien.

4.5 Persoonlijkheidsfactoren

4.5.1 Intrinsieke motivatie

De score 3,75 is een hoog gemiddelde score. Dit betekent dat de uitgevallen studenten vonden dat zij intrinsiek gemotiveerd waren. De meerderheid van de uitgevallen studenten heeft aangegeven dat het voldoening geeft om de inhoud van de les zo goed mogelijk te begrijpen. Wat men in een iets mindere mate heeft aangegeven, maar nog in een hoge mate, is dat als zij de kans krijgen, zij kiezen voor opdrachten waar zij van kunnen leren, zelfs als zij dan het risico lopen om niet het beste cijfer te halen. De spreiding tussen helemaal niet waar en helemaal waar is redelijk hoog. Dit betekent dat de uitgevallen studenten verschillen in de mate van intrinsieke motivatie hebben. Dit is terug te vinden in bijlage 9.8j.

Er blijkt een zwakke positieve samenhang te zijn tussen intrinsieke motivatie en academische integratie ($r_s = 0,43$; $p< 0,05$). Dit betekent dat wanneer de mate van intrinsieke motivatie hoger wordt dit een zwakke positieve invloed heeft op de academische integratie en vice versa. In bijlage 9.8k is dit terug te zien.

4.5.2 Extrinsieke motivatie

De score 2,96 is een gemiddelde score. Dit betekent dat de uitgevallen studenten een kleine mate van extrinsieke motivatie hebben ervaren. Men ervoer extrinsieke motivatie door bij de meeste vakken een zo hoog mogelijk cijfer te willen halen en omdat zij het goed willen doen op school, zodat zij aan anderen kunnen laten zien dat zij het wel kunnen. De uitgevallen studenten ervoeren een mindere mate van extrinsieke motivatie doordat zij niet beter willen zijn dan de meeste anderen. De spreiding tussen helemaal niet waar en helemaal waar is hoog. Dat betekent dat men wisselende ervaringen heeft met betrekking tot de extrinsieke motivatie. In bijlage 9.8l is dit terug te zien.

4.5.3 Self efficacy

De score 3,33 is een gemiddelde score. Dit betekent dat er een zekere mate van self efficacy aanwezig is bij de uitgevallen studenten. De uitgevallen studenten hebben op alle aspecten van self efficacy aangegeven dat zij overtuigd zijn van hun eigen kunnen. Vooral heeft men aangegeven dat zij er vertrouwen in hadden de belangrijkste begrippen te kunnen begrijpen en dat ze verwachtten in de

toekomst goed te presteren, gegeven het niveau van de lesstof, de docenten en hun eigen competenties. Zij waren iets minder overtuigd ook de moeilijkste stof te kunnen begrijpen. De spreiding tussen helemaal niet waar en helemaal waar is redelijk hoog. Dit betekent dat de uitgevallen studenten wisselende ervaringen hebben met betrekking tot self efficacy. In bijlage 9.8m is dit terug te zien.

4.5.4 Career adaptability

De score 3,77 is een hoog gemiddelde score. Dit betekent dat de uitgevallen studenten hebben aangegeven dat zij een hoog gemiddelde mate van career adaptability hebben ervaren. Men heeft aangegeven goed te zijn in zelf beslissingen te maken en het oplossen van problemen. Het item met de hoogste score is: 'ik kan de verantwoordelijkheid nemen voor mijn daden'. De spreiding tussen helemaal niet waar en helemaal waar is redelijk laag. Dit betekent dat de uitgevallen studenten redelijk dezelfde ervaringen hebben met betrekking tot de career adaptability. In bijlage 9.8n is dit terug te zien.

4.5.5 Etnische achtergrond

Om erachter te komen wat de etnische achtergrond van de studie uitvallers is, is de vraag: 'wat is uw etnische achtergrond?' gesteld. De respondenten hadden de keuze uit autochtoon, westerse allochtoon en niet-westerse allochtoon. Bij deze vraag waren geen missende waarden. 86,4% heeft aangegeven dat zij autochtoon zijn, 9,1% gaf aan westerse allochtoon te zijn en 4,5% gaf aan niet westerse allochtoon te zijn. Opvallend is dat autochtone uitgevallen studenten meer tevreden zijn over de docenten/begeleiding dan allochtonen. De niet-westerse allochtonen zijn het minst tevreden over de docenten/begeleiding. Dit is zichtbaar in bijlage 9.10b

4.5.6 Leeftijd

Om inzicht in de leeftijd van de studie uitvallers te krijgen is de vraag: 'wat is uw leeftijd' gesteld. Bij deze vraag zijn geen missende waarden. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 22,32 met een standaarddeviatie van 9,198. De mediaan is 19 en de modus is 18 en 19. Wanneer de leeftijd in groepen is gedeeld en deze tegenover de mate van extrinsieke motivatie zet, is het opvallend dat vooral de uitgevallen studenten tussen 30 en 44 een hogere mate van extrinsieke motivatie hebben dan de jongere of oudere uitgevallen studenten. Dit is zichtbaar in bijlage 9.10e

4.5.7 Geslacht

Om inzicht te krijgen in het geslacht van de studie uitvallers, is de vraag: 'Wat is uw geslacht?' gesteld. Er waren geen missende waarden bij deze vraag. Van de respondenten is 22,7% (10) man en 77,3% (34) vrouw. Er zijn drie opvallende verschillen in de scores van mannen en vrouwen. Ten eerste kan men in bijlage 9.10f zien dat mannen een hogere score self efficacy hebben dan vrouwen. Ten tweede dat mannen met betrekking tot steun hoger hebben gescoord dan de vrouwen. Dit betekent dat de mannen een hogere mate steun hebben ervaren dan vrouwen. Dit is terug te vinden in bijlage 9.10g. Ten slotte het aantal maanden dat de opleiding is gevolgd. In bijlage 9.10h is de zien dat mannen de opleiding gemiddeld langer hebben gevolgd dan de vrouwen. Dit is een verschil van ongeveer twee maanden.

4.5.8 Schoolloopbaan

Om inzicht te krijgen in de schoolloopbaan van de studie uitvallers is aan de respondenten gevraagd: 'wat is uw hoogst voltooide opleiding (bij start opleiding HRM)?' Bij deze vraag waren geen missende waarden. De respondenten hadden de keuze uit: 'havo, vwo, mbo, associate degree, hbo of anders'. Er waren geen respondenten die als hoogst voltooide opleiding een associate degree of hbo hadden. Havo was voor 56,8% de hoogst voltooide opleiding. Vwo was voor 2,3% de hoogst voltooide opleiding en 40,9% had een mbo opleiding als hoogst voltooide opleiding. Opvallend is dat de

uitgevallen studenten met een mbo achtergrond een hogere mate van academische integratie ervaren dan uitgevallen studenten met een havo achtergrond. Maar de uitgevallen studenten met een havo achtergrond ervaren een hogere mate van academische integratie dan uitgevallen studenten met een vwo achtergrond. Dit is zichtbaar is bijlage 9.10c. Ook wordt er een hogere mate van sociale integratie ervaren bij de uitgevallen studenten met een mbo achtergrond. Dit is terug te vinden in bijlage9.10d.

4.5.9 Studiekeuzeproces

De score 3,12 is een gemiddelde score. De uitgevallen studenten hebben aangegeven dat zij zich hebben georiënteerd op de meeste aspecten van de opleiding. Maar dat betekent ook dat men niet op alle aspecten van de opleiding heeft georiënteerd. Men heeft aangegeven zich vooral goed te hebben georiënteerd op de inhoud van het programma, de vakken en het niveau of de moeilijkheidsgraad van de opleiding. Verder heeft men aangegeven zich in mindere mate te hebben georiënteerd op de ondersteuningsmogelijkheden/ begeleiding. Ten slotte heeft men aangegeven niet te hebben gelet op het type docent dat zij kregen. De spreiding tussen helemaal niet op gelet en heel erg op gelet is redelijk hoog. Dit betekent dat de uitgevallen studenten wisselende ervaringen hebben met betrekking tot het studiekeuzeproces. In bijlage 9.8o is dit terug te zien.

4.5.10 Steun

De score 3,59 is een hoog gemiddelde score. De uitgevallen studenten hebben een zekere mate van steun ervaren op de opleiding. Men voelde zich veilig op school en men had goede vrienden op school. De spreiding tussen helemaal niet waar en helemaal is hoog. Dit betekent dat de uitgevallen studenten verschillende ervaringen hebben met betrekking tot de mate van steun. In bijlage 9.8p is dit terug te zien.

4.6 Resultaten kwalitatief onderzoek

Tijdens de interviews is een topiclijst aangehouden. Deze paragraaf gaat verder in op de resultaten van de interviews. Deze resultaten worden toegelicht aan de hand van quotes van de geïnterviewde uitgevallen studenten.

4.6.1 Aansluiting

Het eerste topic van de interviews was de aansluiting vanuit de vooropleiding. Drie van de vier geïnterviewden had als hoogst voltooide vooropleiding een mbo opleiding afgemaakt. De laatste geïnterviewde had een havo opleiding als hoogst voltooide vooropleiding. Dat de aansluiting goed is, is vier keer genoemd tijdens de vier interviews. Geïnterviewde 1: *Dat sloot aan, vooral voorkennis en ja voorkennis terug. Wat heel veel terug kwam, was ook tijdens de tijdens de SLB lessen, de SWOT analyse en de smart geformuleerd echt die basis kennis*'. Vijf keer is genoemd dat de aansluiting gemiddeld was. De aansluiting is één keer slecht genoemd en er is één keer genoemd dat de aansluiting moeilijk was. Geïnterviewde 1: '*meer klasgenoten destijds die ook van het mbo kwamen vond het vooral de 1e periode heel moeilijk om door te komen'*. Dit laat zien dat de aansluiting verschillend is ervaren door de geïnterviewde studie uitvallers maar dat de meerderheid de aansluiting goed of gemiddeld vond. Dit is zichtbaar in bijlage 9.14 figuur 9.14a.

4.6.2 Redenen van uitval

De geïnterviewden hebben vijf verschillende redenen van uitval genoemd tijdens de interviews. De geïnterviewden hebben meerdere redenen van uitval aangegeven. Vier keer werd genoemd dat de reden van uitval 'geen interesse' was. Drie geïnterviewden hebben de reden 'verkeerde verwachtingen' genoemd. Geïnterviewde 3: *'ik had er wat anders van verwacht'*. Dat de opleiding niet paste bij de persoon is ook drie keer genoemd. Eén persoon vond het toekomstbeeld van de opleiding de reden van uitval. Een gebrek aan motivatie is twee keer als reden genoemd. Beide keren

was de motivatie het gevolgd van de voornaamste reden van uitval. Geïnterviewde 4: '*Als ik dacht dat ik hierin moest werken over 10 jaar dan ja dan had ik geen motivatie om na mijn propedeuse nog ja 3 jaar verder te gaan'.* Hieruit wordt duidelijk dat er vaak meerdere redenen zijn om te stoppen met de opleiding en dat een gebrek aan motivatie een gevolg is van de hoofdreden om uit te vallen. Dit is zichtbaar in figuur 9.14b in bijlage 9.14.

4.6.3 Mate van oriëntatie

Uit de resultaten van de interviews komt naar voren dat maar drie van de vier geïnterviewde uitgevallen studenten naar de open dag van HRM is geweest. Geïnterviewde 4: '*Ja ik ben naar een open dag geweest en toen heb ik niet eens gekeken bij HRM'.* Ook is maar één van de geïnterviewde naar een meeloop dag geweest. Wel is er drie keer genoemd dat de geïnterviewde voor oriëntatie gesprekken heeft gevoerd. Dit is zichtbaar in figuur 9.14c in bijlage 9.14. De geïnterviewden waren het met elkaar eens dat zij van de oriëntatie een verkeerd beeld hebben gekregen. Geïnterviewde 1: '*Die je dan echt eigenlijk volgt(de meeloop dag) en daarin krijg je niet echt een compleet beeld van de opleiding biedt*'. De geïnterviewde uitgevallen studenten hebben in een verschillende mate georiënteerd voor de opleiding HRM. Wel zijn zij het over eens dat er een verkeerd beeld wordt geschept van de opleiding tijdens de oriëntatie activiteiten.

4.6.4 De invloed van het leenstelsel

Dat het huidige leenstelsel een invloed heeft op het studieuitval is duidelijk geworden tijdens de interviews. De geïnterviewden hebben vier keer genoemd dat het leenstelsel invloed heeft gehad. Geïnterviewde 4: '*Ja want als het gratis zou zijn dan had ik weetje ik maak het gewoon af en dan zien we dan wel weer. Maar ja nu dus niet'.* Er werd één keer genoemd dat het leenstelsel voornamelijk invloed heeft op het studie uitval vanwege de ov-kaart. Dit is zichtbaar in figuur 9.14d in bijlage 9.14.

4.6.5 De intakegesprekken

Over de intakegesprekken waren de geïnterviewden het met elkaar eens. Alle geïnterviewden hebben het intakegesprek als goed ervaren. Geïnterviewde 2: *Het was denk ik wel goed dat ze dat doen, dat ze even gelijk een beeld hebben van iemand die naar binnen loopt zeg maar.'* Alle geïnterviewde uitgevallen studenten kregen het hoogste advies (A). Het intakegesprek bij geen één van de ondervraagden een vervolg gekregen tijdens het vervolg van de opleiding. Samenvattend hebben de geïnterviewde uitgevallen studenten dezelfde goede ervaringen hebben gehad met betrekking tot de intakegesprekken. Dit is zichtbaar in figuur 9.14e in bijlage 9.14.

4.6.6 De begeleiding

De geïnterviewden hebben zeer uiteenlopende ervaringen gehad met betrekking tot de begeleiding. Geïnterviewde 1 benoemde vier keer dat de begeleiding slecht was. Geïnterviewde 1: '*Zij had heel erg van ik laat jullie los en ik doe het anders dan de rest en dat werkt voor mij niet'*. Wel heeft geïnterviewde 1 gesprekken met haar begeleider gehad. Geïnterviewde 4 heeft de begeleiding totaal tegenovergesteld ervaren. Geïnterviewde 4: '*Met een hele fijne studieloopbaanbegeleider dus dat was wel goed'*. Hoe vaak de codes met betrekking tot de begeleiding zijn genoemd is zichtbaar in bijlage 9.14, figuur 9.14f

4.6.7 Nazorg

Drie van de vier geïnterviewden hebben aangegeven dat hun studieuitval niet voorkomen had kunnen worden. Het studieuitval van geïnterviewde 4 had voorkomen kunnen worden als de klas meer zoals op het mbo was geweest.
Maar één ondervraagde heeft na het moment van stoppen met de opleiding een eindgesprek met zijn/ haar SLB'er gehad. Van de drie geïnterviewden die geen eindgesprek hebben gehad vond één dat de SLB'er dat wel had moeten doen. Alle geïnterviewden vinden het een goed initiatief als een

eenduidig nazorgprogramma komt voor studenten die uitvallen. Ook hebben zij inhoudelijke tips voor het nazorgprogramma. Geïnterviewde 3: '*In ieder geval een paar testen waarin duidelijk wordt hoe en wie en wat je zelf bent eigenlijk en wat het beste bij je past. Dat lijkt me wel heel handig'.* In figuur 9.14g in bijlage 9.14 is zichtbaar hoe waak welke code is benoemd.

4.6.8 Verbondenheid

Er is twee keer genoemd dat de uitgevallen student zich verbonden voelde met school. Geïnterviewde 3: '*Jawel met school wel en met de klas ook wel.'* Eén geïnterviewde voelde geen verbondenheid met school of de AMA. Dit laat zien dat de geïnterviewden verschillende ervaringen hebben met betrekking tot de verbondenheid. Dit is zichtbaar in figuur 9.14h in bijlage 9.14.

4.6.9 Realistisch zelfbeeld

De geïnterviewden zijn het niet met elkaar eens of er werd nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was. Er is drie keer genoemd dat er wel werd nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was. Geïnterviewde 2: '*Ja bij de meeste lessen kwam dat wel aan bod ja. Wat je van jezelf vond of wat dan verbeterpunten konden zijn'.* Twee keer werd genoemd dat er niet werd nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was. Dit is zichtbaar in figuur 9.14i in bijlage 9.14.

5 Conclusies

In dit hoofdstuk zullen conclusies getrokken worden door middel van het beantwoorden van de deelvragen en de hoofdvraag. De deelvragen waren:
'in wat voor mate spelen de opleidingsfactoren een rol bij de studie uitvallers;
In wat voor mate spelen de integratiefactoren een rol bij de studie uitvallers;
In wat voor mate spelen de studentfactoren een rol bij de studie uitvallers'.

5.1 In wat voor mate spelen opleidingsfactoren een rol bij de studie uitvallers?

Om inzicht te krijgen in welke mate opleidingsfactoren een rol spelen bij studie uitvallers, is er gekeken naar de sfeer, de leeromgeving en de docenten/begeleiding.
Men heeft de sfeer niet ervaren als heel erg goed, maar het ontbrak de studenten ook niet aan sfeer. De uitgevallen studenten ervoeren de leeromgeving niet als krachtig maar een gebrek aan een krachtige leeromgeving zien we ook niet terug. Men heeft in mindere mate, de mate van eigen inbreng in de lessen ervaren. Een hogere mate van eigen inbreng zal vervolgens ook de sense of belonging verhogen (Scheel, 2011). Uit het kwantitatieve onderzoek is duidelijk geworden dat de leeromgeving een zwakke positieve invloed heeft op de sociale integratie. Hiermee wordt de theorie van Martin en Dowson (2009, zoals weergegeven in Melgert, 2013) bevestigd. Dus als de leeromgeving krachtiger wordt, heeft dit een positieve invloed op de sociale integratie van de studenten. Over de begeleiding zijn de uitgevallen studenten redelijk positief. Vooral over het aspect dat zij terecht konden bij de docent bij problemen. Men zou de begeleiding positiever ervaren als er minder lawaai werd gemaakt tijdens de lessen. Uit het kwalitatieve onderzoek kwam naar voren dat de uitgevallen studenten zeer uiteenlopende ervaringen hebben met betrekking tot de begeleiding. De begeleiding zou als positiever ervaren worden als de begeleiding beter aansluit op de behoefte van de student. In het onderzoek is een sterke samenhang gevonden tussen de leeromgeving en de docenten/begeleiding. Dit betekent dat een goede docent/begeleiding een positieve invloed heeft op de krachtige leeromgeving. Hiermee wordt bevestigd dat goede begeleiding stimulerend is voor de leeromgeving (Ecorys, 2009). Het is voor de AMA van belang dat alle studenten tevreden zijn over de begeleiding. Hierdoor zullen de studenten meer tevreden zijn over de leeromgeving.
De opleidingsfactoren spelen zeker een rol bij de studie uitvallers. Er kan geconcludeerd worden dat er met betrekking tot de leeromgeving het meeste verbeterd kan worden. Over de sfeer en de docenten/begeleiding hebben de respondenten zich vrij neutraal geuit, dus ook hier kunnen nog verbeterslagen gemaakt worden om te komen tot een hogere tevredenheid.

5.2 In wat voor mate spelen integratiefactoren een rol bij de studie uitvallers?

Om vast te stellen in welke mate integratiefactoren een rol spelen bij de studie uitvallers is gekeken naar de sense of belonging, de sociale integratie en de academische integratie.
Men heeft een mate van verbondenheid ervaren met het Saxion en met de AMA. Deze mate van verbondenheid wordt positief beïnvloed door een hoge mate van sociale integratie (Tinto, 2004). Opvallend is dat de uitgevallen studenten zich wel een buitenstaander voelden. Dit is ook in de interviews naar voren gekomen. Dit kan positief beïnvloed worden als studenten kunnen mee beslissen over aspecten van de opleiding. Ook zorgt het bieden en ervaren van steun voor een sense of belonging (Scheel, 2011). De uitgevallen studenten hebben wel een zekere mate van steun ervaren op de opleiding, dit zou dus de sense of belonging positief moeten beïnvloeden. De geïnterviewde studenten ervoeren steun van ouders, klasgenoten en de SLB'er.
De uitgevallen studenten hebben een redelijk hoog gemiddelde mate van sociale integratie ervaren tijdens hun schoolperiode. Dit kan nog verder verhoogd worden door de lessen leuker te maken. Dit is namelijk het enige aspect van sociale integratie waar de uitgevallen studenten het niet volledig mee eens waren. De uitgevallen studenten ervoeren een hoog gemiddelde mate van academische integratie. Prins (1997, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003) constateerde in zijn onderzoek een

samenhang tussen sociale integratie en academische integratie. Dit wordt bevestigd door dit onderzoek. Er is een kleine tweezijdige samenhang gevonden tussen deze aspecten.
Er kan geconcludeerd worden dat integratiefactoren een zekere rol hebben gespeeld bij de studie uitvallers. De uitgevallen studenten hebben de academische integratie in een hogere mate ervaren dan de sociale integratie en de sense of belonging.

5.3 In wat voor mate spelen studentfactoren een rol bij de studie uitvallers?

Om te kijken in welke mate studentfactoren een rol spelen bij de studie uitvallers is er gekeken naar motivatie, career adaptability, sociale herkomst, leeftijd, geslacht, schoolloopbaan, studiekeuze en de mate van steun die de studie uitvallers hebben ervaren op school.
Vinke (2004) stelt dat een intrinsieke motivatie een positieve invloed heeft op het studiesucces. De verwachting is dat huidige studenten een hoge mate van intrinsieke motivatie ervaren en dat uitgevallen studenten een lage mate van intrinsieke motivatie ervaren. Echter hebben de uitgevallen studenten een redelijk hoge mate van intrinsieke motivatie ervaren. Dit is in tegenspraak met de verwachting die Vinke (2004) schetst.
Door de zwakke samenhang die geconstateerd is kan er geconcludeerd worden dat naarmate de studenten intrinsiek gemotiveerd zijn, dit een positieve invloed heeft op de academische integratie. Dit geld ook andersom, dus naarmate een student meer academisch is geïntegreerd heeft dit een positieve invloed op de intrinsieke motivatie. Dit komt overeen met de bevindingen van Pascarella en Chapman (1983, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003).
De ex-studenten hebben aangegeven dat zij zich goed hebben georiënteerd op de meeste aspecten van de opleiding. Dit is opvallend omdat toch 31,8% heeft aangegeven te zijn gestopt vanwege een verkeerde studiekeuze. Het feit dat men van zichzelf vindt dat men zich goed heeft georiënteerd, zou moeten voorkomen dat er een verkeerde studiekeuze gemaakt wordt. Uit de interviews kwam naar voren dat de uitgevallen studenten in een zeer verschillende mate zich hebben georiënteerd op de opleiding. Wel zijn alle geïnterviewden het met elkaar eens dat tijdens voorlichtingsactiviteiten een verkeerd beeld is geschetst van de opleiding. Bij open dagen en voorlichtingen wordt namelijk vaak een te rooskleurig beeld van de opleiding geschapen (Spano van de LSVb, geciteerd in de Vries, 2015). Dit betekent niet dat een te rooskleurige voorlichting de oorzaak is van studieuitval. De meerderheid van de geïnterviewden hebben namelijk aangegeven dat hun studieuitval niet voorkomen had kunnen worden.
Men heeft ook een zekere mate van self efficacy ervaren. De self efficacy van de studenten heeft invloed op de mate van career adaptability. De uitgevallen studenten schatten hun career adaptability gemiddeld hoog in. Men vindt van zichzelf dat zij goed de verantwoordelijkheid voor hun daden neemt. De mate van career adaptability kan de doorslag geven of studenten uitvallen of niet (Savickas & Porfeli, 2012). Een hoge mate van career adaptability zou volgens Savickas en Porfeli (2012) er voor moeten zorgen dat studenten niet uitvallen. Dit is echter in tegenspraak met de resultaten van dit onderzoek.
De studentfactoren spelen zeker een rol bij de studie uitvallers. Met betrekking tot de self efficacy en de career adaptability waren de uitgevallen studenten overtuigd van hun eigen kunnen. Misschien moet er toch meer gewerkt worden aan een realistischer zelfbeeld. De helft van de geïnterviewde uitgevallen studenten vond niet dat er in lessen werd nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was. De uitgevallen studenten vinden van zichzelf dat zij zich goed hebben georiënteerd op de meeste aspecten van de opleiding. Hier moet worden nagegaan of hun mate van oriëntatie overeenkomt met de mate van oriënteren die de AMA verwacht.

5.4 Beantwoording hoofdvraag

De hoofdvraag was: ‘Welke factoren spelen een rol bij de studieuitval van eerstejaars studenten van de AMA Deventer en Enschede’?
Met de verdieping in studieuitval zijn veel aspecten toegelicht die een positieve of negatieve invloed hebben op de studieuitval. Opvallend aan de resultaten is dat de aspecten die voor minder

studieuitval zouden zorgen van toepassing zijn op de uitgevallen studenten. Dit is tegenstrijdig met de verwachtingen.
Alle factoren die voorbij zijn gekomen bij de verdieping in studieuitval hebben een rol gespeeld bij de studie uitvallers. Het doel om inzicht te krijgen in de studieuitval is behaald. Het is bekent in welke mate welke factoren een rol spelen bij de studie uitvallers. In het volgende hoofdstuk zullen aanbevelingen worden gedaan om meer inzicht te krijgen in de studieuitval en om studieuitval te verminderen en te voorkomen. De veronderstelling is dat als de aspecten die door de uitgevallen studenten als laag worden gescoord verbeterd worden, dit de kans op studieuitval kleiner maakt. De factor waar de meeste verbetering gehaald kan worden is de leeromgeving. De uitgevallen studenten hebben geen krachtige leeromgeving ervaren tijdens hun opleiding. Daarnaast kan de ervaren sense of belonging volgens de uitgevallen studenten verbeterd worden.

6 Discussie

- Door omstandigheden was de respons van dit onderzoek vrij laag. Hierdoor is de betrouwbaarheid van de resultaten lager dan beoogt en is het onvoldoende duidelijk in hoeverre de achtergrondkenmerken van de studie uitvallers invloed hebben gehad op de studieuitval. Wel zijn in voorgaande onderzoeken verbanden vastgesteld en factoren genoemd die voor een risico op studieuitval zorgen. Dit zijn bijvoorbeeld geslacht, etnische achtergrond en de schoolloopbaan.
- Hoewel vanuit de literatuur bekend is dat IQ en studieprestaties een voorspellende waarde hebben voor schoolsucces, is ervoor gekozen om deze niet mee te nemen tijdens dit onderzoek aangezien de mogelijkheid bestaat dat sommige respondenten hun IQ of studieprestaties niet objectief kunnen schatten.
- Voor een volgend onderzoek is het van belang om de studenten die hun eerste jaar voltooid hebben ook te onderzoeken, naast de studie uitvallers. Dan kunnen de resultaten van beide groepen worden vergeleken. Dit zou meer inzicht geven in de verschillen tussen deze twee groepen en kan beter geconcludeerd worden waar aandacht aan besteed zou moeten worden.
- De verdiepende interviews zijn afgenomen bij studenten die zijn uitgevallen in het schooljaar 2016-2017. Deze groep is niet meegenomen met de enquêtes, dit kan ervoor zorgen dat zij een andere mening hebben omdat er andere omstandigheden waren.
- Het onderzoek is een retrospectief onderzoek, wat betekent dat het gaat over keuzes en aspecten in het verleden. Mensen proberen onbewust hun gedrag te rechtvaardigen of anders beschrijven als dit niet overeenkomt met het positieve beeld wat zij van zichzelf hebben. Hierdoor is er een grote waarschijnlijkheid dat hoe de uitgevallen studenten hebben aangegeven de situatie te hebben ervaart, niet overeenkomt met hoe de uitgevallen de situatie daadwerkelijk hebben ervaart.
- Doordat alleen de uitgevallen studenten zijn benaderd voor dit onderzoek kan er geen uitspraak gedaan worden in welke mate bepaalde factoren invloed hebben op de studieuitval. Echter kan er wel een uitspraak gedaan worden in welke mate deze factoren aanwezig waren bij de uitgevallen studenten.
- Cijfers verkregen van de AMA lijken niet overeen te komen met de cijfers van de vereniging van hogescholen. Dit terwijl de AMA zelf deze cijfers aanlevert aan de vereniging van hogescholen. Hierdoor kan het zijn dat de cijfers gebruikt in het onderzoek niet volledig kloppen.
- De responsgroep is niet op alle aspecten representatief met de populatie. Hierdoor kunnen de resultaten van dit onderzoek niet op alle aspecten gegeneraliseerd worden naar de populatie.
- De validiteit in gevaar gebracht door het feit dat de respondenten waarschijnlijk sociaal wenselijk hebben geantwoord. Dit zorgt voor een vertekenend beeld van de resultaten. Met betrekking tot de externe validiteit is gekeken of de respondenten representatief zijn voor de populatie. Hieruit kwam naar voren dat de responsgroep met betrekking tot locatie van opleiding en etniciteit niet representatief is voor de populatie. Dit betekent dat die onderzoeksresultaten niet gegeneraliseerd mogen worden naar de populatie.

7 Aanbevelingen

Er zijn een aantal belangrijke conclusies getrokken. Aan de hand van deze conclusies zullen specifieke- en aanvullende aanbevelingen gedaan worden. Dat de leeromgeving en de sense of belonging verbeterd kunnen worden zijn de belangrijkste conclusies die zijn getrokken aan de hand van de resultaten van het onderzoek. Het is van belang dat er een aantal verbeteringen en veranderingen komen bij de AMA zodat het studieuitval verminderd kan worden. De docenten en de SLB'ers zullen de hoofdrol spelen om tot verandering te komen. Verandering gaat tegen de natuur van mensen daarom zijn er twee dingen van belang. Ten eerste moet de noodzaak van de verandering duidelijk worden. Ten tweede moet de docent en de SLB'er zelf de verantwoordelijkheid voelen om te veranderen (Lopez, 2009). Het is de taak van de teamleider om de docenten en SLB'ers te stimuleren om de verantwoordelijkheid te voelen. De aanbevelingen die aan bod komen in dit hoofdstuk zullen bijdragen om de sense of belonging te verhogen of de leeromgeving te verbeteren. Dit kan er toe leiden dat het studieuitval verlaagt wordt en het inzicht in studieuitval verhoogt wordt.

7.1.1 Hogere mate eigen inbreng

De sense of belonging kan positief worden beïnvloed wanneer studenten een mate van eigen inbreng hebben in de lessen (Scheel, 2011). Omdat de uitgevallen studenten niet een mate van eigen inbreng in de lessen hebben ervaren, is dit een aandachtspunt. Om een hogere mate van eigen inbreng te realiseren is het belangrijk dat de docenten open staan voor inbreng van studenten en deze inbreng vertalen naar een les. De begeleiders en docenten hebben de capaciteiten hiervoor volgens de uitgevallen studenten want zij hebben aangegeven dat de begeleiders vakbekwaam zijn. Dan kunnen de docenten de inhoud en de werkvormen aanpassen op de inbreng van de studenten. Zo wordt er meer aandacht besteed aan onderwerpen waar de studenten behoefte aan hebben.

Wat de sense of belonging ook verhoogd is door gelijkenissen in anderen te vinden. Als de studenten veel gelijkenissen met klasgenoten vinden en deze bevestigen, zal dit de sense of belonging verhogen (Hall, 2014). Gelijkenissen kunnen bestaan bijvoorbeeld uit geloof, leeftijd, etnische achtergrond of hobby's. Dit kunnen de docenten verwezenlijken door in de les dit aan bod te laten komen.

De noodzaak is dat de studenten zich meer verbonden voelen met school waardoor de kans op studieuitval lager wordt (Prins, 1997, zoals weergegeven in Bruinsma, 2003). Het is de verantwoordelijkheid van de docenten dat de studenten gelijkenissen in klasgenoten vinden en open staan voor initiatief.

7.1.2 Betere aansluiting

De andere conclusie die naar voren kwam was dat de leeromgeving verbeterd kan worden.
Bij de verdieping in studieuitval en uit de resultaten van het kwalitatieve onderzoek is duidelijk geworden dat er vaak geen juiste aansluiting is vanuit het mbo naar het hbo. Hierdoor ervaren de studenten geen geleidelijke overgang van het mbo naar hbo waardoor zij opeens zelf verantwoordelijk zijn voor het leren. docenten spelen een grotere rol tijdens hun vorige opleiding in het begeleiden van leren. Het beeld dat in het onderzoek naar voren komt is dat er meer begeleiding bij de studenten met een mbo vooropleiding nodig is. Daarom is het van belang om de verantwoordelijkheid voor leren geleidelijk te verschuiven van docent naar student. Door deze verantwoordelijkheid geleidelijk van docent naar student te verschuiven zal ook de leeromgeving positief worden beïnvloed. Voor de docenten betekent dit dat zij aan het begin van het eerste jaar de studenten meer moeten begeleiden om dit vervolgens langzaam af te bouwen. Dit zou bereikt kunnen worden door groepsprocessen meer te controleren en lesstof duidelijker voor te leggen aan de studenten. Hierdoor krijgen de studenten meer begeleiding aan het begin waardoor de manier van lesgeven meer aansluit op hun vooropleiding.

Omdat de aansluiting van het mbo naar het hbo voor sommige studenten lastig is bieden andere hogescholen een traject aan. Zo kunnen studenten alvast het niveau en de werkvormen van het hbo ervaren. Ook kunnen de studenten vrijstelling voor een vak krijgen waardoor de lesdruk in het eerste jaar iets lager is (inHolland, 2017). Ook de AMA kan een mbo traject aanbieden waardoor de studenten met een mbo achtergrond een betere aansluiting ervaren. Tijdens het traject volgen de aspirerende studenten één vak gedurende één periode. Als de aankomende student de lessen heeft gevolgd kan deze student ook het tentamen hiervan maken. Hierdoor kan de aankomende student een vrijstelling verdienen voor dat vak. Dit is goed te verwezenlijken. De vakken worden al aangeboden aan de eerstejaars studenten dus kan de aankomende student gedurende één kwartiel een vak volgen. Hierdoor zijn er geen kosten voor de aankomende student behalve de lesboeken die zij wel moeten aanschaffen.
De noodzaak is dat studenten met een mbo achtergrond ook aansluiting vinden in het hbo. De verantwoordelijkheid van de docenten is de aankomende studenten te betrekken bij de les en de begeleiding geleidelijk afbouwen.

7.1.3 Begeleiding op maat

Niet alle uitgevallen studenten waren tevreden over de begeleiding die ze hebben ontvangen. Het is van belang dat alle studenten de begeleiding als positief ervaren. Dit is van belang omdat een goede docent-student relatie de schoolbetrokkenheid van de student kan vergroten. Deze schoolbetrokkenheid zorgt voor minder kans op studieuitval (Onzenoort, 2010). Tijdens het intake gesprek kan aan de student worden gevraagd wat men van een begeleider verwacht. Op basis hiervan kunnen studenten gekoppeld worden aan de juiste SLB'er. Gemiddeld gezien krijgt elke student per kwartiel één gesprek met hun SLB'er. Aan de student kan gevraagd worden wat zijn/haar voorkeur is met betrekking tot de vorm en intensiviteit van de begeleiding. Hiermee kan de begeleiding voor elke student passend gemaakt worden. Wanneer de student behoefte heeft aan meer begeleiding kan een ouderejaars student worden ingezet. Hierdoor zullen de eerstejaars studenten zich ook beter ontwikkelen. Vygotsky (1978, geciteerd in Grotendorst, 2017) onderzocht dit bij kinderen maar dit geldt ook bij studenten. Hij stelde dat sociale interactie zorgt voor individuele ontwikkelingen. Hiervoor stelde hij de voorwaarde van een bekwamer ander, de ouderejaars student, die meer kennis en vaardigheden heeft dan de lerende, de eerstejaars student. Zo zal de lerende in de zone van naaste ontwikkeling kennis en vaardigheden leren met hulp van de bekwamere ander. Om dit ook voor de ouderejaars student aantrekkelijk te maken kan de AMA daar wat tegenoverstellen. Bijvoorbeeld dat de begeleiding als stage uren wordt gezien of als een onderdeel van een vak waar coachen centraal staat. De noodzaak is dat alle studenten de begeleiding als goed ervaren waardoor de leeromgeving als krachtig wordt ervaren. De verantwoordelijkheid van de SLB'er is begeleiding bieden op de manier die aansluit bij de student.

7.1.4 Realistisch zelfbeeld

De uitgevallen studenten hebben van zichzelf aangegeven goed te zijn in vrijwel alle aspecten van career adaptability. Omdat alle respondenten studie uitvallers zijn, is dit tegenstrijdig met de bevindingen in de literatuur dat een hoge mate van career adaptability zorgt voor minder kans op studieuitval. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de uitgevallen studenten een verkeerd zelfbeeld hebben. In de interviews kwam naar voren dat studenten voornamelijk klassikaal met valkuilen en kwaliteiten bezig waren. Dit kan er voor zorgen dat studenten sociaal wenselijk gaan antwoorden. Cognitieve dissonantie betekent dat als er een verschil is tussen de waarden en het gedrag één van deze onbewust wordt aangepast (Jansen & Kalmijn, 2000). Om een positief zelfbeeld in stand te houden zullen studenten waarschijnlijk onbewust hun gedrag hebben aangepast. Een manier om cognitieve dissonantie te voorkomen is door geen doelen te stellen of de doelen beperkt en vaag te houden. Hierdoor is er niets om mee te vergelijken waardoor de vergelijking niet nadelig kan uitvallen. Een tweede manier is door tegenslagen te incasseren en te willen leren van fouten. Mensen zijn geneigd om succes zichzelf toe te schrijven en mislukkingen aan externe factoren toe te

schrijven. Door tegen deze neiging in te gaan kan de cognitieve dissonantie voorkomen worden. Gedrag komt voornamelijk tot stand door imitatie en behoeftebevrediging. Om dit te voorkomen is het belangrijk dat er meer individuele aandacht komt voor de studenten volgens Appelo (2009, zoals weergegeven in Bannink & den Ham, 2016).
Door meer individueel aandacht te besteden aan kwaliteiten en valkuilen komt er een realistischer zelfbeeld. Tijdens SLB-gesprekken kan dit naar voren gebracht worden of als een docent even een student apart neemt. Dit vraagt om meer maatwerk van docenten en SLB'ers. Omdat dit veel tijd gaat innemen voor de docenten en de SLB'ers kunnen ook hier ouderejaars ingezet worden. Elke ouderejaars student zal één eerstejaars student kunnen begeleiden. De ouderejaars studenten hebben tijdens de opleiding op een juiste manier leren coachen en begeleiden. Hierdoor kunnen de ouderejaars meer ervaring opdoen, de eerstejaars goede individuele begeleiding krijgen en kost het de docenten minder tijd. Door de zone van naaste ontwikkeling zullen de eerstejaars ook beter leren coachen en begeleiden. De noodzaak is dat de student zijn eigen kwaliteiten en valkuilen kent. De verantwoordelijkheid van de docenten is het stellen van doelen te beperken en vaag te maken zodat de cognitieve dissonantie voorkomen kan worden.

7.1.5 Mate van oriënteren

Hoewel de uitgevallen studenten hebben aangeven dat zij zich op vrijwel alle aspecten van de opleiding goed hebben georiënteerd, blijkt de belangrijkste reden van uitval bij de meeste studenten een verkeerde studiekeuze is. Het is van belang om de mate van oriëntatie een onderwerp van gesprek te maken tijdens het intakegesprek. Zo kan er gecontroleerd worden of de studenten, naar maatstaven van de AMA, zich voldoende hebben georiënteerd. Op deze manier kan er nagegaan worden of de aankomende studenten juist zijn ingelicht over de opleiding en in welke mate zij moeite hebben gedaan om zich goed te oriënteren op de studie. Meerdere uitgevallen studenten hebben aangegeven dat zij geen compleet beeld van de opleiding hebben gekregen tijdens de voorlichtingen. Daarom is deze controle op een juiste voorlichting belangrijk. Door oriënterende studenten tijdens voorlichtingen boeken te laten inzien die in opleiding gebruikt worden, kan het beeld, volgens uitgevallen studenten, completer en realistischer worden. De noodzaak is dat studenten een compleet en realistisch beeld hebben van de opleiding bij aanvang van de opleiding. De verantwoordelijkheid van de docenten is nagaan of de mate van oriëntatie van de aankomende studenten voldoet aan de maatstaven van de AMA.

7.2 Aanvullende aanbevelingen.

Aan de hand van de resultaten van het onderzoek zijn aanbevelingen gedaan. Tijdens het vooronderzoek zijn er twee verbeterpunten gevonden. Ten eerste dat de administratie niet volledig correct en compleet was en ten tweede dat de studenten die uitvallen verschillend behandeld worden. Hieronder zullen aanbevelingen daarop volgen.

7.2.1 Administratief

Tijdens het vooronderzoek is er veel onduidelijkheid geweest over de cijfers met betrekking tot studieuitval. Deze onduidelijkheid heeft voornamelijk te maken met de opleiding 3PS. Dit is een één jarig traject waarbij de studenten na deze periode voor de studie toegepaste psychologie, pabo of HRM kiezen. Zij staan ingeschreven onder de naam HRM maar zij kunnen net zo goed naar een andere studie gaan. Omdat dit niet zichtbaar is bij de cijfers van de vereniging van hogescholen kan dit een reden zijn waarom de uitval cijfers van HRM op het Saxion hoger zijn dan bij vergelijkbare hogescholen. Er worden op dit moment wel lijsten bijgehouden van de uitvallers, maar daarbij missen ook een aantal gegevens. Een voorbeeld hiervan is dat van een deel van de uitvallers niet eens een e-mailadres bekend is. Door de lijsten van de uitgevallen studenten up-to-date en uniform te houden zal er meer inzicht komen in de studieuitval.

7.2.2 Nazorg programma

Er is nog een algemene aanbeveling voor de AMA. Duidelijk is geworden, door e-mails die tijdens het uitzetten van het onderzoek ontvangen zijn en tijdens de interviews, dat er geen sprake is van een eenduidig beleid wanneer studenten stoppen met de opleiding. Eén uitgevallen student gaf aan dat na het moment dat zij had aangegeven dat zij met de opleiding zou stoppen, zij niet meer met haar studieloopbaan begeleider heeft gesproken. Door een duidelijke procedure, zoals een nazorg programma op te stellen voor studenten die voortijdig stoppen met de studie, is de kans groter dat de uitgevallen student nog wel voor een opleiding op het Saxion kiest. Dan wordt deze uitvaller als switcher gezien en gaat het studieuitval cijfer van HRM op de AMA naar beneden. De uitgevallen studenten hebben aangegeven dit een goed initiatief te vinden. In het nazorgprogramma zal er aandacht besteedt worden aan het oriënteren op een andere studie en aan het leren kennen van jezelf. Omdat de studenten verder niet meer naar het Saxion komen kan dit nazorg programma door middel van e-coaching gerealiseerd worden. Richtlijnen voor dit programma zijn opgenomen in bijlage 9.15. Voor de uitgevallen student heeft dit ook voordelen zoals een goede afsluiting en begeleiding bij het loopbaanproces. Daarnaast krijgt de AMA meer inzicht in studieuitval en kan onnodig studieuitval voorkomen worden.

7.3 Implementatieplan

Om deze verbeteringen te realiseren zullen er een aantal stappen ondernomen moeten worden. In tabel 8.1 is per aanbeveling aangegeven wie hier verantwoordelijk voor is en hoe het te realiseren is. Om de verbeteringen te realiseren kost het de docenten, teamleider en de SLB'ers voornamelijk tijd. Aangezien de desbetreffende personen hier nog geen uren voor hebben staan, kan dit voor weerstand zorgen. Hier zal de AMA uren voor moeten geven. Bij het nazorgprogramma kan er ook gekozen worden om dit met behulp van e-coaching te realiseren. Vooral als uitgevallen studenten ver weg wonen of de SLB'er weinig tijd heeft is e-coaching een mogelijke oplossing

Tabel 7.1: *Implementatieplan*

Aanbeveling	Wie	Verantwoordelijkheid	Noodzaak	Wanneer
Hogere mate eigen inbreng	Docenten	Het is de verantwoordelijkheid van de docenten dat de studenten gelijkenissen in klasgenoten vinden en open staan voor initiatief.	dat de studenten zich meer verbonden voelen met school waardoor de kans op studieuitval lager wordt.	Gedurende 1e jaar
	Teamleider	stimuleren en aanspreken van docenten om open te staan voor de inbreng van studenten.		Gedurende 1e jaar
Betere aansluiting	Docenten	De verantwoordelijkheid van de docenten is de aankomende studenten te betrekken bij de les en de begeleiding geleidelijk afbouwen.	studenten met een mbo achtergrond ook aansluiting vinden in het hbo	Vooral 1e kwartiel
	SLB'ers	Eventueel meer begeleiding bieden bij studenten met een mbo-achtergrond		Vooral 1e kwartiel
Begeleiding op maat	Docenten en SLB'ers	begeleiding bieden op de manier die aansluit bij de student	dat alle studenten de begeleiding als goed ervaren waardoor de leeromgeving als krachtig wordt ervaren.	Gedurende 1e jaar

	Ouderejaars studenten	Extra begeleiding en ondersteuning bieden bij eerstejaars studenten die daar behoefte aan hebben	Studenten meer kennis en vaardigheden laten leren door een bekwamer ander te zijn	Gedurende 1e jaar
Realistisch zelfbeeld	Docenten en SLB'ers	het stellen van doelen te beperken en vaag te maken zodat de cognitieve dissonantie voorkomen kan worden.	dat de student zijn eigen kwaliteiten en valkuilen kent	Tijdens SLB-gesprek(1 keer p
	Ouderejaars studenten	Extra begeleiding en ondersteuning bieden bij eerstejaars studenten die daar behoefte aan hebben	dat de student zijn eigen kwaliteiten en valkuilen kent	Gedurende 1e jaar
Mate van oriënteren	Docenten die intake gesprekken voeren	nagaan of de mate van oriëntatie van de aankomende studenten voldoet aan de maatstaven van de AMA.	dat studenten een compleet en realistisch beeld hebben van de opleiding bij aanvang van de opleiding.	Tijdens intake gesprek
	Voorlichters	Geen rooskleurig beeld van de opleiding scheppen en boeken neerleggen zodat aankomende studenten dit kunnen inzien.	dat studenten een compleet en realistisch beeld hebben van de opleiding bij aanvang van de opleiding.	Tijdens voorlichtingen
Administratie	SLB'ers	Per klas contactgegevens noteren en wanneer welke student is uitgevallen en om welke redenen. Deze informatie met de teamleider communiceren.	Administratief overzicht	Gedurende 1e jaar
	Teamleider	Overzicht houden van alle klassen en de uitgevallen studenten.	Administratief overzicht	Gedurende 1e jaar
Nazorg	SLB'er	Samenwerking met student goed afsluiten	Dat de uitgevallen student met een goed gevoel de opleiding verlaat	Op het moment van uitval va student

8 Literatuurlijst

Ashby, J. S., & Schoon, I. (2010). *Career success: The role of teenage career aspirations, ambition value and gender in predicting adult social status and earnings.*

Baarda, B., de Goede, M., & van Dijkum, C. (2011). *Basisboek Statistiek met SPSS.* Groningen, Nederland: Noordhoff Uitgevers.

Bailey, T. R., & Hughes, K. L., & Moore, D. T. (2004). *Working Knowledge: Work-Based Learning and Education Reform.* New York: Routledge. Verkregen van: https://books.google.nl/books?id=CuXwAWia-r4C&pg=PA39&hl=nl&source=gbs_toc_r&cad=3#v=onepage&q&f=false

Bannink, F., & Den Ham, R. (2016). *Van lastige naar optimale interacties in de (g)gz.* Verkregen van https://www.directievetherapie.nl/inhoud/tijdschrift_artikel/DT-36-2-5/Beterweters

Bijcollege. (2014). 1 op de 4 eerstejaars hbo-ers wisselt van studie. Geraadpleegd op 16 februari 2016. Verkregen van http://www.bijcollege.nl/1-op-de-4-eerstejaars-hbo-ers-wisselt-van-studie/

Borghans, L., Coenen, J., Golsteyn, B., & Sieben, I. (2008). *Voorlichting en begeleiding bij de studie- en beroepskeuze en de rol van arbeidsmarktinformatie.* Maastricht: Maastricht University. Verkregen van: http://digitalarchive.maastrichtuniversity.nl/fedora/get/guid:f5cc2922-a323-40b8-8ac4-569381bc0ba3/ASSET1

Bradshaw, C. P., O'Brennan, L. M., & McNeely, C. A. (2008). *Core competencies and the prevention of school failure and early school leaving.* New Directions for Child and Adolescent Development, 122, 19-32. Verkregen van: http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/cd.226/pdf

Bruinsma, M. (2003). *Effectiveness of higher education: factors that determine outcomes of university education*. Groningen: s.n. Verkregen van: http://www.rug.nl/research/portal/files/3022369/11_thesis.pdf

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2012). *Minder voortijdige schoolverlaters.* Geraadpleegd op 15 februari 2016. Verkregen van http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/dossiers/levensloop/publicaties/artikelen /archief/2012/2012-voortijdig-schoolverlaters-dns-pub.htm

Chamorro-Premuzic, T., & Furnhan, A. (2004). *A possible model to understand the personality-intelligence interface*. British Journal of Psychology, 95, 249-264. Verkregen van: https://www.researchgate.net/publication/8564356_A_possible_model_to_understand_the_personality-intelligence_interface

Cohen, S., & Syme, S.L. (1995). *Social support and health: Issues in the study and application of social support*. (p. 3-22). Orlando: Academic Press. Verkregen van: http://kungfu.psy.cmu.edu/~scohen/symechap85.pdf

Deci, E. L., & Gagné, M. (2005). *Self-determination theory and work motivation*. Journal of Organizational Behavior, 4, 331-362. Verkregen van: http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/job.322/full

De Vries, J. (2015). *Waarom duizenden scholieren de verkeerde studie kiezen.* Geraadpleegd op 16 juni 2016. Verkregen van http://www.nu.nl/weekend/4102111/waarom-duizenden-scholieren-verkeerde-studie-kiezen.html

DUO. (2012). Studievertraging. Geraadpleegd op 12 maart 2016. Verkregen van https://duo.nl/particulier/studievertraging/

Ecorys, (2009). *Monitor ouderbetrokkenheid in het funderend onderwijs: eerste meting onder scholen en ouder.* Verkregen van http://www.sardes.nl/uploads/174578a_monitorouderbetrokkenheid.pdf

Elsevier (2016). Beste studies 2016. Geraadpleegd op 02 december 2016. Verkregen van http://onderzoek.elsevier.nl/onderzoek/beste-studies-2016/27/saxion-hogescholen-deventer/1533

Feitsma, J. N. P. (2011). Organizational innovative climate and intrinsic motivation. Geraadpleegd op 15 maart 2016. Verkregen van http://dspace.library.uu.nl/handle/1874/257604

Grotendorst, A. (2017). Zone van de naaste ontwikkeling-Vygotsky. Geraadpleegd op 10 mei 2017. Verkregen van http://canonvanhetleren.overmanagement.net/canon/zone-van-de-naaste-ontwikkeling-vygotsky-2/

Hagerty, B. M., Williams, R. A., Coyne, J. C., & Early, M. R. (1996). Sense of belonging and indicators of social and psychological functioning. *Archives of Psychiatric Nursing, 10,* 235-244. doi:10.1016/S0883-9417(96)80029-X. Verkregen van: http://ac.els-cdn.com/S088394179680029X/1-s2.0-S088394179680029X-main.pdf?_tid=b8a2742a-139b-11e7-8cb8-00000aacb361&acdnat=1490694699_f90d1e7fc682d2b106798f17b50890c7

Hall, K. (2014). Create a sense of belonging: Finding ways to belong can help ease the pain of loneliness. Geraadpleegd op 10 maart 2017. Verkregen via https://www.psychologytoday.com/blog/pieces-mind/201403/create-sense-belonging

Journalinks. Geraadpleegd op 13 november 2016. Verkregen van *http://www.journalinks.be/steekproef/*

Julkunen, I. (2007). Early school leaving in Finland – a problem solved? *Young people and constellations of disadvantage in Europe, 77,* 123-137. Verkregen van: http://www.injuve.es/sites/default/files/2012/44/publicaciones/magazine-77-charter-7.pdf

Kahn, W., A. (2001). Holding Environments at Work. Verkregen van http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0021886301373001

KIVI NIRIA. (2012). *Ouders zien baanzekerheid in technieksector*. Geraadpleegd op 5 mei 2016. Verkregen van https://www.kivi.nl/uploads/media/55154e4a4530e.pdf

Kruger, M (2016). Effectiviteit studiekeuze check. Deventer: Saxion.

Lens, W (2001). *Niet zozeer het heden dan wel de toekomst motiveert jongeren*. Geraadpleegd op 5 mei 2016. Verkregen van http://www.schoolpsychologie-vvsp.be/motivatie%20of%20moetivatie%20VVSP%202011%20Willy%20Lens.pdf

Lopez, M. (2009). De psychologie van veranderen. Geraadpleegd op 10 maart 2017. Verkregen van http://www.psychologisch.nu/content/de-psychologie-van-veranderen

Luken, T. (2011). *Loopbaanbegeleiding schiet de lerende voorbij*. Amsterdam: Luken Loopbaan Consult.

Marcussen, E., & Froseth, M. W., & Sandberg, N.(2011). Reaching for the Unreachable: *Identifying factors predicting early school leaving and non-completion in Norwegian Upper Secondary Education*, Scandinavian Journal of Educational Research, 55:3, 225-253, DOI: 10.1080/00313831.2011.576876. Verkregen van http://dx.doi.org/10.1080/00313831.2011.576876

Melgert, M. (2013). De docent-leerling relatie, schoolbetrokkenheid en risicofactoren voor voortijdig schoolverlaten van VMBO leerlingen. Verkregen van: https://dspace.library.uu.nl/bitstream/handle/1874/288559/Masterthesis%20Melgert%203440370.pdf?sequence=2

Nationale onderwijsgids. (2012). What 2 do after school: Nieuw project tegen studie-uitval. Geraadpleegd op 14 april 2016. Verkregen van https://www.nationaleonderwijsgids.nl/hbo/nieuws/35393-studerende-mantelzorgers-psychische-klachten-studievertraging-en-uitval.html

Onderwijsinnovatie. (2014). *Recordaantal studenten in het hoger onderwijs.* Geraadpleegd op 15 februari 2016.

Onzenoort, C. H. (2010). *Als uitval opvalt: studie-uitval in het hoger beroepsonderwijs*. Amsterdam: BOXPress.

Ossebaard, M. E., & Korthagen, F. A. J., & Oost, H. A., & Stavenga, J., & Vasalos, A. (2008). *Remediering van uitstelgedrag van studenten in het hoger onderwijs: een benadering gebaseerd op de positieve psychologie*. Instituut voor innovatie en leren via http://www.i2l.nl/pdf/4Artikel%201%20MFHJA.pdf

ResearchNed. (2015). Monitor beleidsmaatregelen. Geraadpleegd op 16 februari 2016. Verkregen van http://www.studentenmonitor.nl/rapporten/monitor-beleidsmaatregelen-2014.pdf

Rijksoverheid. (2008). F*inanciering hoger onderwijs.* Geraadpleegd op 15 februari 2016. Verkregen van https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financiering-onderwijs/inhoud/financiering-hoger-onderwijs

Rijksoverheid. (2013). Brief over inwerkingtreding wet Kwaliteit in verscheidenheid. Geraadpleegd op 18 februari 2016. Verkregen van https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2013/09/02/brief-over-inwerkingtreding-wet-kwaliteit-in-verscheidenheid

Savickas, M. L., & Porfeli, E.J. (2012). *The Career Adapt-Abilities Scale: Construction, reliability, and measurement equivalence across 13 countries*. Journal of Vocational Behavior, 80, 744-747. Verkregen van: http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001879112000139

Saxion. (2013). *HRM voltijd uitstroomprofielen*. Geraadpleegd op 15 februari 2016. Verkregen van https://saxion.nl/wps/wcm/connect/e40b807c-bfa1-47f6-bb86-2dc5ce820226/HRM+voltijd+uitstroomprofielen+september+2013.pdf?MOD=AJPERES

Saxion. (2015). *Feiten en cijfers.* Geraadpleegd op 15-02-2015 via: https://www.saxion.nl/over/organisatie/feiten

Saxion. (2015). *Onderwijs- en Examenregeling van de HBO-Bacheloropleiding Human Resource Management, voltijd en deeltijd van Saxion Hogeschool, locaties Deventer en Enschede*. Geraadpleegd op 15 februari 2016. Verkregen van Saxion.

Saxion. (2016). Human Resource Management (voltijd). Geraadpleegd op 15 maart 2016. Verkregen van https://saxion.nl/studeren/kiezen_en_kennismaken/Studiekiezer/ama/hrm/human-resource-management/

Scheel, A. Z. (2011). Sustainable transformation of cities: The case of Eindhoven, the Netherlands. *Management and Innovation for a Sustainable Built Environment.* Verkregen van http://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid:0672625e-f4d0-43d5-94a3-cd296cc0dec4?collection=research

Scholten, R., Stroet, K., Harris, L., & Busing, F. (2016). Effects of a self-determination theory based intervention in University Statistics Education. https://openaccess.leidenuniv.nl/bitstream/handle/1887/40173/Scholten%2c%20Roben-s1439650-MA%20Thesis%20SOP-2016.pdf?sequence=1

Studiekeuze boekje. (2013). Keuzecoaches. Geraadpleegd op 16 februari 2016. Verkregen van http://www.keuzecoaches.nl/docs/Studiekeuzeboekje.pdf

Studiekeuze123.(2015). *Studiekeuzecheck, wat houdt dat in? Geraadpleegd op 26 januari 2016. Verkregen van* http://www.studiekeuze123.nl/studiekeuzecheck?gclid=Cj0KEQiAz5y1BRDZ4Z_K_eGa84cBEiQAtQkeaBn8yqF18R7w_DRsoB0yzTIFkl1AJwdjBggqdG_OvRgaAk2Y8P8HAQ

TeWinkel, W., & Juist, N. (2012). Strategie Hoger Onderwijs Nederland 2012. Geraadpleegd op 16 februari 2016. Verkregen van http://www.strategie-ho.nl

Tkmst. (2014). *Human Resource Management*. Geraadpleegd op 15 februari 2016. Verkregen van https://www.tkmst.nl/opleidingen/opleiding/20465/human-resource-management-personeel-arbeid.html

Van den Berg, & Van Sark. (2014). *Kiezen van de juiste opleiding: Kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar studiekeuze en risico's.* YoungWorks.

Van den Broek, A., Vansteenkiste, M., De Witte, H., Lens, W., & Andriessen, M. (2009). De zelf-determinatie theorie: kwalitatief goed motiveren op de werkvloer. *Gedrag en Organisatie, 22,* 316-334. Verkregen

van https://lirias.kuleuven.be/bitstream/123456789/264198/3/Van+den+Broeck+et+al +ZDT+G%26O-2009-4.pdf

Van den Broek, A., Pass, J., Rooij, E. (2010). Geruisloos uit het onderwijs: *Het verschil tussen klassieke en geruisloze risicofactoren van voortijdig schoolverlaten*. ResearchNed.

Van den Broek, A., Wartenbergh, F., Brink, M., Kurver, B., Hampsink, S., & Braam, C. (2013). Monitor beleidsmaatregelen 2013. Geraadpleegd op 12 maart 2016. Verkregen van https://www .rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/11/01/monitor-beleidsmaatregelen-2013

Vansteenkiste, M., Verstuyf, J., Soenens, B., & Neyrinck. (2010). De complexiteit van beloningen verder belicht vanuit de Zelf-Determinatie Theorie: Worden ze als controlerend of informerend ervaren? *Psychopraxis, 2010,* 22-26. doi:10.1007/s12484-010-0007-4.

Van Wijk, B. (2012). *Voor het diploma de school uit.* Verkregen van http://www.canonberoepsonderwijs.nl/voortijdig-schoolverlaten

Vereniging van Hogescholen. (2015). *Cijfers en Feiten*. Geraadpleegd op 15 februari 2016. Verkregen van http://cijfers.veniginghogescholen.nl/QvAJAXZfc/opendoc.htm?document=1_Instroom.qvw&host=QVS@cloudbox10232&anonymous=true

Verhoeven, N. (2011) *Wat is onderzoek?* Den Haag, Nederland: Boom Lemma.

Vinke, R. H. W. (2004). HRM en gericht omgaan met talent. *Tijdschrift voor Loopbaanadviseurs en – Begeleiders, 9,* 34-41.

Werkgroep onderwijs. (2009). Manifest uitval in het hoger onderwijs. Geraadpleegd op 16 februari 2016. Verkregen van http://christenuniejongeren.nl/l/library/download/331934

Warps, J. (2013). *LOB en studiesucces: Onderzoek naar de opbrengst van LOB op basis van de Startmonitor 2012-2013*. ResearchNed. Geraadpleegd op 14 juni 2016.

Warps, J., & Nooij, J. (2016). *Gap year, buitenlandse contacten en belangstelling voor buitenlandverblijf bij startende ho-studenten: Analyses op basis van de startmonitor 2008 t/m 2015*. Geraadpleegd op 14 juni 2016.

Warps, J., Wartenbergh, F., Kurver, B., Muskens, M., Hogeling, L., & Pass, J. (2010). Studiesucces en studieuitval bij eerstejaars in de hbo-onderwijsopleiding. Geraadpleegd op 16 februari 2016. Verkregen van http://www.voion.nl/downloads/0fdb766b-f559-4394-9da7-e2c4552f8777

Wartenbergh, F., & Van den Broek, A. (2008). *Studieuitval in het hoger onderwijs.* Nijmegen: ResearchNed bv.

YoungWorks. (2012). *Onderzoek naar de gemotiveerde studiekeuze.* Geraadpleegd op 26 mei 2016. Verkregen van http://www.youngworks.nl/onderzoek-naar-de-gemotiveerde-studiekeuze/

9 Bijlagen

9.1 Instroom: absolute aantallen

Instroom: absolute aantallen

Hogeschool	2011	2012	2013	2014	2015
avans hs.	203	207	225	206	173
chr. hs. ede	34	46	45	44	46
chr. hs. windesheim	104	94	108	105	109
de haagse hs.	113	157	109	102	80
fontys hs.	144	177	190	205	199
hanzehogeschool groningen	116	123	126	128	97
hs. inholland	96	63	65	-	-
hs. leiden	58	44	78	92	76
hs. rotterdam	135	169	143	138	188
hs. utrecht	154	217	242	188	139
hs. van amsterdam	201	207	226	217	255
hs. van arnhem en nijmegen	96	116	111	129	116
hz university of applied sciences	31	24	22	16	32
nhl hs.	24	37	30	24	21
saxion hs.	189	216	223	195	205
stenden hs.	25	35	28	30	36
Totaal	**1723**	**1932**	**1971**	**1819**	**1772**

9.2 Studieuitval per opleiding

Opleiding	Uitval	% t.o.v. studerenden
Hbo International business and management	709	9%
Hbo Small business	423	9%
Hbo Bedrijfseconomie	784	8%
Hbo Personeel en Arbeid	696	8%
Hbo Lerarenopleidingen maatschappijvakken	618	8%
Hbo Lerarenopleiding talen	537	8%
Hbo Landbouw	420	8%
Hbo Leraar basisonderwijs (PABO)	2505	7%
Hbo Commerciële economie	1246	7%
Hbo Informatica	1156	7%
Hbo Sociaal pedagogische hulpverlening	1089	7%
Hbo Maatschappelijk werk en dienstverlening	688	7%
Hbo Lerarenopleidingen exact	397	7%
Hbo Management, Economie en Recht	793	6%
Hbo Verpleegkunde	729	6%
Hbo Communicatie	705	6%
Hbo Toerisme en Vrijetijdskunde	525	6%
Hbo Bedrijfskunde en management	500	6%
Hbo Bouwkunde	369	6%
Hbo Werktuigbouwkunde	351	6%
Hbo Kunstacademie	720	5%
Wo Recht	646	3%
Wo Economie	364	3%
Wo Psychologie	382	2%

9.3 Studieuitval Human Resource Management na één jaar (Vereniging Hogescholen, 2015)

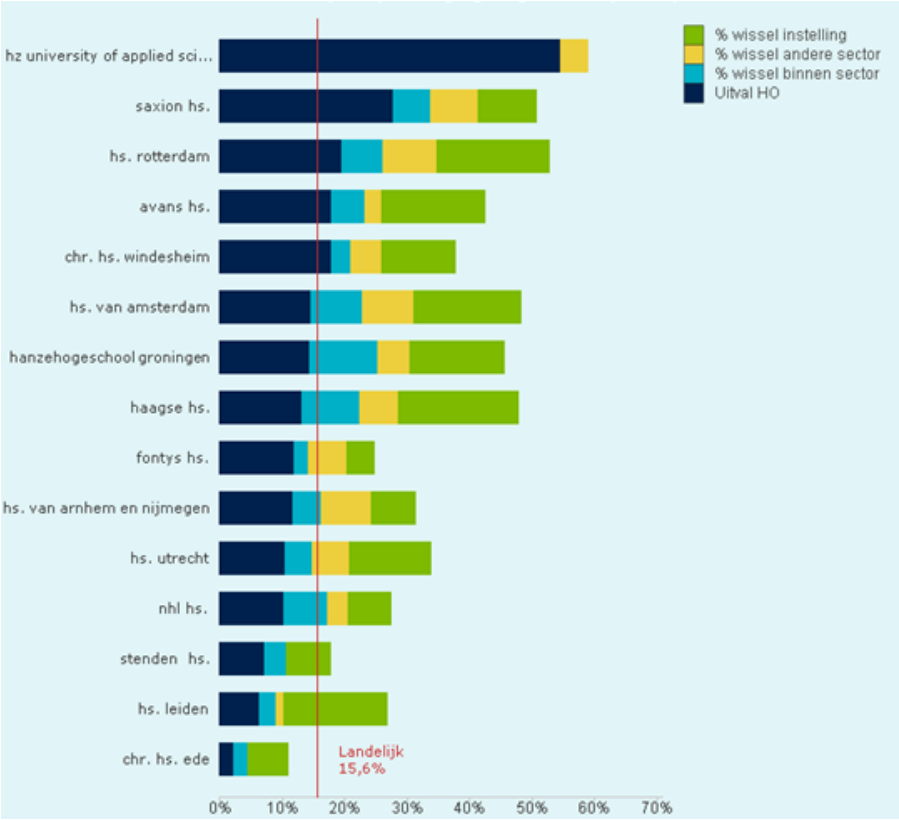

9.4 Uitval na 1 jaar

Uitval: na 1 jaar

Hogeschool	2010	2011	2012	2013	2014
avans hs.	22,5%	16,9%	17,1%	18,0%	15,5%
chr. hs. ede	13,5%	11,8%	6,5%	2,2%	2,3%
chr. hs. windesheim	23,5%	25,8%	15,5%	18,0%	9,5%
de haagse hs.	16,9%	20,7%	17,8%	13,3%	12,9%
fontys hs.	18,7%	12,7%	10,8%	11,9%	20,7%
hanzehogeschool groningen	14,7%	15,6%	12,0%	14,4%	12,5%
hs. inholland	18,2%	23,1%	15,9%	15,4%	-
hs. leiden	12,2%	20,7%	6,8%	6,4%	9,8%
hs. rotterdam	13,0%	15,8%	17,5%	19,6%	14,1%
hs. utrecht	13,0%	12,6%	12,1%	10,4%	16,8%
hs. van amsterdam	15,5%	20,6%	15,9%	14,6%	17,0%
hs. van arnhem en nijmegen	18,1%	22,0%	17,3%	11,7%	13,2%
hz university of applied sciences	26,3%	13,0%	13,0%	54,5%	12,5%
nhl hs.	28,6%	5,3%	2,9%	10,3%	18,2%
saxion hs.	20,1%	17,5%	12,2%	27,6%	16,7%
stenden hs.	8,9%	28,0%	8,6%	7,1%	3,3%
Totaal	**17,4%**	**18,0%**	**13,9%**	**15,6%**	**14,7%**

9.5 HRM schema Keuzeweb

RANGLIJST

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Human Resource Management	FEITEN				PRESTATIES			OORDELEN							SCORE	
	Ook deeltijd / duaal?	Collegegeld	Loting / selectie	Instroom	Survival 1e jr	Diploma na 5jr	Genoeg contacturen?	Inhoud	Docenten	Vaardigheden	Voorbereiding loopbaan	Communicatie	Faciliteiten	Expertoordeel	TOTAALSCORE	OORDEEL
Ede CHE	-	1984		56	++	++	o	+	+	+	++	+	o	o	80	++
Leeuwarden Stenden	dt	1984		46	+	+	-	+	+	+	o	+	++	+	76	++
Groningen Hanze	dt	1984		187	-	o	o	+	+	o	+	+	+	+	70	+
Tilburg Fontys	dt	1984		119	+	+	o	o	o	o	o	+	o	o	66	+
Zwolle Windesheim	-	1984		114	o	+	o	+	o	o	o	+	o	o	66	o
Den Bosch Avans	dt	1984		194	-	+	o	+	o	+	o	o	o	o	64	o
Enschede Saxion	dt	1984		162	- -	o	o	+	+	o	o	+	+	o	64	o
Breda Avans	dt	1984		114	-	+	o	o	o	o	o	o	+	o	62	o
Deventer Saxion	dt	1984		122	- -	o	o	+	+	o	o	+	o	o	62	o
Arnhem HAN	-	1984		45	o	o	+	+	o	o	o	o	-	o	62	o
Eindhoven Fontys	-	1984		196	+	+	o	o	o	o	o	o	- -	o	60	o
Nijmegen HAN	-	1984		147	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	60	o
Almere Windesheim	-	1984		43	o	+	o	o	o	o	-	o	-	o	58	o
Rotterdam HR	dt	1984	S	201	-	o	o	o	o	o	o	o	o	o	58	o
Vlissingen HZ Univ	-	1984		28	-	o	- -	o	-	+	o	o	+	o	56	o
Leiden HL	-	1984		148	+	+	-	o	-	-	+	-	-	o	56	o
Utrecht HU	dt	1984		268	+	+	-	-	-	-	-	o	- -	o	50	-
Sittard Zuyd people & busin. mngmnt.	dt	1984		187	-	o	-	-	-	o	-	o	o	o	50	-
Den Haag Haagse	dt	1984		194	-	o	-	-	-	-	-	-	o	o	46	-
Amsterdam HvA	dt	1984		318	-	o	-	o	-	o	-	-	- - -	o	44	- -
LeeuwardenNHL	dt	1984		49	+	+	-	- -	- -	-	- -	- -	- -	o	40	- -
NCOI/ISBW (part.)	dt,afst	5191		nb										o		
NTI (part.)	dt,afst	3180		nb										o		

9.6 De vragenlijst

1. Wat is uw geslacht?
   - Man
   - Vrouw

2. Wat was uw leeftijd bij start van de opleiding HRM?

3. In welk schooljaar bent u begonnen met de opleiding HRM?
   - 2012-2013
   - 2013-2014
   - 2014-2015
   - 2015-2016
   - Anders, namelijk

4. Op welk moment bent u begonnen?
   - September
   - Februari

5. Op welke locatie heeft u de opleiding HRM gevolgd?
   - Enschede
   - Deventer

6. Wat was uw hoogst voltooide opleiding (bij start opleiding HRM)?
   - Havo
   - Vwo
   - Mbo
   - ad (associate degree)
   - Hbo
   - Anders, namelijk:

7. Wat is uw etnische achtergrond?
   - Autochtoon
   - Westerse allochtoon (Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan)
   - Niet-westerse allochtoon

8. Heeft u voor de start van de opleiding HRM een tussenjaar gehad?
   - Ja
   - Nee

9. Was HRM de eerste hbo opleiding waar u aan bent begonnen?
   - Ja
   - Nee

10. Hoeveel maanden heeft u de opleiding HRM gevolgd?

11. Wat was voor u de belangrijkste reden om met de opleiding te stoppen?
   - Verkeerde studiekeuze
   - Niet (voldoende) gemotiveerd voor deze opleiding
   - Moeite met de manier van onderwijs geven
   - De studie was te zwaar

- Verwachtingen zijn niet uitgekomen
- Ik kreeg onvoldoende studiebegeleiding
- Moeite met de overgang/aansluiting vanuit vooropleiding
- Persoonlijke omstandigheden (zorgtaken e.d.)
- Vanwege functionele beperking/handicap
- Anders, namelijk:

12. Waren er nog andere redenen om met de opleiding te stoppen? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Nee
- Ja, verkeerde studiekeuze
- Ja, niet (voldoende) gemotiveerd voor deze opleiding
- Ja, moeite met de manier van onderwijs geven
- Ja, de studie was te zwaar
- Ja, verwachtingen zijn niet uitgekomen
- Ja, ik kreeg onvoldoende studiebegeleiding
- Ja, moeite met de overgang/aansluiting vanuit vooropleiding
- Ja, persoonlijke omstandigheden (zorgtaken e.d.)
- Ja, vanwege functionele beperking/handicap
- Ja, namelijk:

13. Geef bij deze vraag aan in hoeverre u heeft gelet op de volgende aspecten bij het oriënteren op de studie HRM

De inhoud van het programma en de vakken
De sfeer op de opleiding of instelling
De mogelijkheden die de opleiding op de arbeidsmarkt biedt
De toelatingseisen voor de opleiding
Het niveau/de moeilijkheidsgraad van de opleiding
De verhouding contacttijd/vrije tijd
Ondersteuningsmogelijkheden/begeleiding
Het type docent dat ik krijg

14. Bij deze vraag geeft u aan wat uw verwachtingen waren van verschillende aspecten bij aanvang van de opleiding HRM.

Interessante inhoud van de opleiding
De onderwijsmethode, leer- en werkvormen
De kwaliteit van de docenten
Persoonlijk contact met docenten
Persoonlijk contact met medestudenten
De studiebegeleiding
De sfeer op de opleiding
De onderwijsvoorzieningen
De algemene voorzieningen
Het leven als student

15. Geef in deze vraag aan wat uw mening was over de volgende aspecten

Interessante inhoud van de opleiding
De onderwijsmethode, leer- en werkvormen
De kwaliteit van de docenten
Persoonlijk contact met docenten
Persoonlijk contact met medestudenten

De studiebegeleiding
De sfeer op de opleiding
De onderwijsvoorzieningen
De algemene voorzieningen
Het leven als student

16. Geef hieronder aan in hoeverre u het eens bent met de stellingen
Ik heb een voorkeur voor lesmateriaal dat mij echt uitdaagt, zodat ik nieuwe dingen kan leren
Ik heb een voorkeur voor lesmateriaal dat mijn nieuwsgierigheid wekt, zelfs als dat moeilijk was om te begrijpen
Wat mij voldoening geeft, is het proberen de inhoud van de les zo goed mogelijk te begrijpen
Als ik de kans krijg, kies ik voor opdrachten waar ik iets van kan leren, zelfs als ik het risico loop niet het beste cijfer te halen

17. Geef hieronder aan in hoeverre u het eens bent met de stellingen. Deze gaan over de tijd dat u de opleiding HRM volgde.
Ik wil bij de meeste vakken een zo hoog mogelijk cijfer halen
Ik wil een hoger gemiddeld cijfer, dus mijn aandacht richt zich voornamelijk op het halen van hoge cijfers
Ik wil graag beter zijn dan de meeste andere leerlingen.
Ik wil het goed doen op school, omdat ik aan andere wil laten zien dat ik iets kan

18. Geef hieronder aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen
Ik dacht dat ik uitstekende cijfers ging halen
Ik wist zeker dat ik ook de moeilijkste stof kon begrijpen
Ik had er vertrouwen in dat ik de belangrijkste begrippen kon begrijpen
Ik vertrouwde erop dat ik de meest ingewikkelde onderwerpen die de docent aan de orde stelde, kon begrijpen
Ik was vol vertrouwen dat ik mijn opdrachten en toetsen heel goed ging maken
Ik verwachtte in de toekomst goed te presteren
Ik was er zeker van dat ik alle vaardigheden die werden aangeleerd goed kon beheersen
Ik dacht dat ik het goed zal doen in de toekomst, gegeven het niveau van de lesstof, de docenten en mijn eigen competenties.

19. Tijdens mijn opleiding had ik contact met:
- Medestudenten, alleen op school
- Medestudenten, ook in vrije tijd
- Docenten
- Studieadviseur/studentendecaan
- Studieloopbaanbegeleider
- Mentor/tutor (ouderejaars student)

20. Deze stellingen gaan over de mate van betrokkenheid. Geef hieronder aan in hoeverre u het eens bent met deze stellingen
Ik deed mijn best om het goed te doen op school
In de klas werkte ik zo hard als ik kon
Tijdens de lessen deed ik actief mee aan klassengesprekken
Ik lette op in de lessen
In de klas luisterde ik heel goed

21. Deze stellingen gaan over de mate van betrokkenheid. Geef hieronder aan in hoeverre u het eens bent met deze stellingen

In de klas voelde ik me goed
Als we aan iets werkten in de les, was ik geïnteresseerd
De lessen waren leuk
Ik had er plezier in om nieuwe dingen te leren in de klas
Als we in de klas aan iets werkten, voelde ik me erbij betrokken

22. Geef hieronder aan in hoeverre u het eens bent met deze stellingen

Ik voelde mij verbonden met het Saxion
Ik voelde mij verbonden met de AMA
Ik voelde mij thuis op school
Ik had het gevoel dat ik werd gewaardeerd op school
Ik voelde mij een buitenstaander
Ik paste goed op de AMA/Saxion

23. De volgende stellingen gaan over de opleiding. Geef hieronder aan in hoeverre u het eens bent met deze stellingen

De theorie werd aan de hand van praktijkervaringen uitgelegd
Er waren stages in een vroeg stadium van de opleiding
Er was een variëteit aan keuzeopdrachten
Als student had ik inbreng over de lesinhoud
De verantwoordelijkheid voor leren werd geleidelijk van docent naar student geschoven
Ik kon mijn capaciteiten herkennen en benoemen
De waarden van leren en werken werden bijgebracht
Tijdens lessen praatten we over interesses of ambities
Tijdens lessen praatten we over praktijkervaringen
Er werd nagegaan of er een realistisch beroepsbeeld was
Er werd nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was
Er was aandacht voor leer- werk- en privé- situaties
Er was tijd voor begeleiding
De begeleiding was intensief, persoonlijk en betrokken
De begeleider was vakbekwaam
Er waren gesprekken met begeleider, student en ouders

24. De volgende stellingen gaan over de docenten tijdens de opleiding. Geef hieronder aan in hoeverre u het eens bent met deze stellingen

De docent luisterde naar mijn mening
Ik kon bij de docent terecht als ik problemen had
De docent hielp mij als ik iets moeilijk vond
De docent zei het als ik het goed deed
Er werd te vaak lawaai gemaakt in de klas

25. Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen

Ik voelde me veilig op school
Ik had goede vrienden op mijn school
Ik was zelfverzekerd bij mijn klasgenoten
Ik had de persoonlijke vaardigheden om goed om te gaan met het merendeel van de studenten

26. Geef bij de volgende stellingen aan hoe goed u bent in de zaken die hieronder staan beschreven

Nadenken over hoe mijn toekomst eruit zal zien
Realiseren dat de keuzes die ik nu maak, mijn toekomst bepalen
Me voorbereiden op de toekomst
Bewust worden van de opleiding- beroepskeuzes die ik moet maken
Plannen hoe ik mijn doelen ga bereiken
Bewust bezig zijn met mijn loopbaan
Optimistisch blijven
Zelf beslissingen nemen
Verantwoordelijkheid nemen voor mijn daden
Opkomen voor mijn eigen mening
Op mezelf rekenen
Doen wat het beste is voor mij
Mijn omgeving verkennen
Op zoek gaan naar kansen voor persoonlijke ontwikkeling
Verschillende manieren zien om dingen te doen
Diep nadenken over vragen waar ik mee zit
Nieuwsgierig zijn naar nieuwe mogelijkheden
Taken efficiënt (snel en goed) uitvoeren
Er voor zorgen de dingen goed te doen
Nieuwe vaardigheden leren
Naar beste vermogen werken
Hindernissen overwinnen
Problemen oplossen

27. Wat had uw studieuitval kunnen voorkomen? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

- Betere voorlichting vooraf
- Een betere introductie in de studie (informatie over opleiding, programma, toetsing)
- Meer studiebegeleiding
- Betere verdeling van de studiebelasting
- Meer aandacht voor praktijk in de opleiding
- Een beter rooster/programmering
- Een betere introductie in de onderwijsorganisatie (docenten, administratie, faciliteiten)
- Huiswerkbegeleiding
- Meer individuele opdrachten
- Andere werkvormen
- Betere aansluiting met vooropleiding door bijspijkercursussen, zomercursussen, doorstroomprogramma's etc.
- Inzetten van afgestudeerden om een beter beeld van de praktijk te bieden.
- Meer aandacht voor theorie in de opleiding
- Zorgen voor een betere sfeer in de opleiding
- Meer begeleiding door ouderejaars
- Betere studiefaciliteiten
- Een betere introductie om medestudenten te leren kennen
- Meer groepswerk
- Anders, zoals:

9.7 Interviewvragen

1. Wat was je leeftijd bij start van de opleiding?
2. Wat voor vooropleiding heb je? Hoe vond je dat deze vooropleiding aansloot op de opleiding HRM?
3. Wat is de voornaamste reden waarom je met de opleiding gestopt bent?
4. Waren er nog andere redenen om met de opleiding te stoppen?
5. Welke aspecten speelden een rol bij je uitval? Bv omgeving, opleiding, leenstelsel enz.
6. Had je studieuitval voorkomen kunnen worden? Zo ja.. Hoe?
7. Wat heeft de opleiding gedaan om je studieuitval te voorkomen?
8. Welke activiteiten heb je ondernomen om te oriënteren? Vond je dat er een goed beeld werd geschetst van de opleiding?
9. Zijn de verwachtingen die je voorafgaand had van de opleiding uitgekomen?
10. Hoe heb jij het intakegesprek ervaren? Zijn docenten of je SLB'er tijdens de opleiding nog terug gekomen op je intakegesprek? Vind je dat het intake gesprek verbeterd kan worden?
11. In hoeverre voelde je verbonden met de opleiding HRM van de AMA? Waaruit blijkt dat?
12. In hoeverre werd er in de lessen nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was?
13. Wat heeft de opleiding gedaan op het moment dat je uitviel?
14. Wat had de opleiding nog meer kunnen doen in jouw situatie?
15. Vind je dat er een programma moet zijn voor studenten die met de opleiding stoppen? Wat zou er volgens jou in dat programma moeten zitten?

9.8 Resultaten schema's

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
1. De theorie werd aan de hand van praktijkervaringen uitgelegd	2,4	21,4	38,1	33,3	4,8
2. Er waren stages in een vroeg stadium van de opleiding	19,0	21,4	26,2	33,3	0
3. Er was een variëteit aan keuzeopdrachten	11,9	26,2	40,5	19,0	2,4
4. Als student had ik inbreng over de lesinhoud	14,3	50,0	21,4	9,5	4,8
5. De verantwoordelijkheid voor leren werd geleidelijk van docent naar student geschoven	4,8	40,5	26,2	26,2	2,4
6. Ik kon mijn capaciteiten herkennen en benoemen	4,9	24,4	34,1	36,6	0
7. De waarden van leren en werken werden bijgebracht	4,8	26,2	38,1	31,0	0
8. Tijdens lessen praatten we over interesses of ambities	0	31,0	31,0	35,7	2,4
9. Tijdens lessen praatten we over praktijkervaringen	2,4	14,3	31,0	50,0	2,4
10. Er werd nagegaan of er een realistisch beroepsbeeld was	7,1	16,7	28,6	45,2	2,4
11. Er werd nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was	9,5	23,8	31,0	33,3	2,4
12. Er was aandacht voor leer-werk en privé- situaties	11,9	19,0	31,0	33,3	4,8
13. Er was tijd voor begeleiding	9,5	21,4	38,1	26,2	4,8
14. De begeleiding was intensief, persoonlijk en betrokken	14,3	28,6	33,3	19,0	4,8
15. De begeleider was vakbekwaam	7,3	7,3	43,9	31,7	9,8
16. Er waren gesprekken met begeleider, student en ouders	26,2	26,2	31,0	14,3	2,4

Tabel 9.8 a: *Leeromgeving*

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
1. De docent luisterde naar mijn mening	9,5	9,5	40,5	33,3	7,1
2. Ik kon bij de docent terecht als ik problemen had	7,1	9,5	33,3	38,1	11,9
3. De docent hielp mij als ik iets moeilijk vond	9,5	2,4	35,7	42,9	9,5
4. De docent zei het als ik het goed deed	7,1	14,3	42,9	28,6	7,1
5. Er werd te vaak lawaai gemaakt in de klas	0	19,0	38,1	31,0	11,9

Tabel 9.8 b: *Docenten / begeleiding*

		Leeromgeving	Docent
Leeromgeving	Spearman	1	0.776
	Significantie		0.000
	N	43	43
Docent	Spearman	0.776	1
	Significantie	0.000	
	N	43	43

Tabel 9.8 c: *Samenhang leeromgeving en docent / begeleiding*

		Leeromgeving	Sociale integratie
Leeromgeving	Spearman	1	0.488
	Significantie		0.001
	N	43	43
Sociale integratie	Spearman	0.488	1
	Significantie	0.001	
	N	43	43

Tabel 9.8 d: *Samenhang leeromgeving en sociale integratie*

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
Ik voelde mij verbonden met het Saxion	11,6	30,2	25,6	23,3	9,3
Ik voelde mij verbonden met de AMA	14,3	26,2	40,5	14,3	4,8
Ik voelde mij thuis op school	9,3	16,3	32,6	34,9	7,0
Ik had het gevoel dat ik werd gewaardeerd op school	7,0	23,3	32,6	27,9	9,3
Ik voelde mij een buitenstaander	4,7	14,0	11,6	25,6	44,2
Ik paste goed op de AMA/Saxion	4,7	23,3	48,8	18,6	4,7

Tabel 9.8 e: *Sense of belonging*

		Sense of belonging	Intrinsieke motivatie
Sense of belonging	Spearman	1	0,104
	Significantie		0,514
	N	42	42
Intrinsieke motivatie	Spearman	0,104	1
	Significantie	0,514	
	N	42	44

Tabel 9.8 f: *Samenhang sense of belonging en intrinsieke motivatie*

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
In de klas voelde ik mij goed	4,7	14,0	18,6	48,8	14,0
Als we aan iets werkten in de les, was ik geïnteresseerd	2,3	7,0	32,6	44,2	14,0
De lessen waren leuk	2,3	7,0	32,6	44,2	14,0
Ik had er plezier in om nieuwe dingen te leren in de klas	2,3	14,0	18,6	55,8	9,3
Als we in de klas aan iets werkten, voelde ik me erbij betrokken	4,7	11,6	30,2	39,5	14,0

Tabel 9.8 g: *Sociale integratie*

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
Ik deed mijn best om het goed te doen op school	0	4,7	27,9	44,2	23,3
Ik de klas werkte ik zo hard als ik kon	2,3	16,3	37,2	37,2	7,0
Tijdens de lessen deed ik actief mee aan klassengesprekken	4,7	9,3	23,3	46,5	16,3
Ik lette op in de lessen	2,3	7,0	20,9	48,8	20,9
In de klas luisterde ik heel goed		7,0	27,9	48,8	16,3

Tabel 9.8 h: *Academische integratie*

		Sociale integratie	Academische integratie
Sociale integratie	Spearman	1	0.320
	Significantie		0.036
	N	43	43
Academische integratie	Spearman	0.320	1
	Significantie	0.036	
	N	43	43

Tabel 9.8 i: *Samenhang sociale integratie en academische integratie*

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
Ik heb een voorkeur voor lesmateriaal dat mij echt uitdaagt, zodat ik nieuwe dingen kan leren	0	7,0	14,0	51,2	27,9
Ik heb een voorkeur voor lesmateriaal dat mij nieuwsgierigheid wekt, zelfs als dat moeilijk was om te begrijpen	0	2,4	21,4	57,1	19,0
Wat mij voldoening geeft, is het proberen de inhoud van de les zo goed mogelijk te begrijpen	2,3	4,7	23,3	34,9	34,9
Als ik de kans krijg, kies ik voor opdrachten waar ik iets van kan leren, zelfs als ik het risico loop niet het beste cijfer te halen	4,7	25,6	32,6	27,9	9,3

Tabel 9.8 j: *Intrinsieke motivatie*

		Intrinsieke motivatie	Academische integratie
Intrinsieke motivatie	Spearman	1	0.429
	Significantie		0.004
	N	44	43
Academische integratie	Spearman	0.429	1
	Significantie	0.004	
	N	43	43

Tabel 9.8 k: *Samenhang intrinsieke motivatie en academische integratie*

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
Ik wil bij de meeste vakken een zo hoog mogelijk cijfer halen	2,4	19,0	26,2	26,2	26,2
Ik wil een hoger gemiddeld cijfer, dus mijn aandacht richt zich voornamelijk op het halen van hoge cijfers	2,4	21,4	50,0	14,3	11,9
Ik wil graag beter zijn dan de meeste anderen	19,0	31,0	31,0	14,3	4,8
Ik wil het goed doen op school, omdat ik aan andere wil laten zien dat ik iets kan	7,1	21,4	26,2	35,7	9,5

Tabel 9.8 l: *Extrinsieke motivatie*

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
Ik dacht dat ik uitstekende cijfers ging halen	2,3	16,3	46,5	30,2	4,7
Ik wist zeker dat ik ook de moeilijkste stof kon begrijpen	2,3	32,6	44,2	16,3	4,7
Ik had er vertrouwen in dat ik de belangrijkste begrippen kon begrijpen	2,3	7,0	32,6	51,2	7,0
Ik vertrouwde erop dat ik de meest ingewikkelde onderwerpen die de docent aan orde stelde, kon begrijpen	0	16,3	37,2	41,9	4,7
Ik was vol vertrouwen dat ik mijn opdrachten en toetsen heel goed ging maken	2,3	20,9	32,6	41,9	2,3
Ik verwachtte in de toekomst goed te presteren	0	9,3	23,3	62,8	4,7
Ik was er zeker van dat ik alle vaardigheden die werden aangeleerd goed kon beheersen	2,3	16,3	27,9	46,5	7,0
Ik dacht dat ik het goed zou doen in de toekomst, gegeven het niveau van de lesstof, de docenten en mijn eigen competenties	0	16,3	25,6	51,2	7,0

Tabel 9.8 m: *Self efficacy*

	Heel erg slecht	Slecht	Niet slecht/niet goed	Goed	Heel erg goed
Hoe goed bent u in nadenken over hoe uw toekomst eruit zal zien	7,1	14,3	16,7	50,0	11,9
Hoe goed bent u in het realiseren dat keuzes die u nu maakt, uw toekomst bepalen	2,4	11,9	11,9	52,4	21,4
Hoe goed bent u in het voorbereiden op de toekomst	7,1	7,1	16,7	52,2	14,3
Hoe goed bent u in het bewust worden van de opleiding-beroepskeuzes die u moet maken	0	14,3	16,7	59,5	9,5
Hoe goed bent u in plannen hoe u uw doelen gaat bereiken	2,4	23,8	33,3	31,0	9,5
Hoe goed bent u in het bewust bezig zijn met uw loopbaan	0	21,4	21,4	45,2	11,9
Hoe goed bent u in optimistisch blijven	2,4	9,5	14,3	57,1	16,7
Hoe goed bent u in zelf	0	4,8	19,0	50,0	26,2

beslissingen maken					
Hoe goed bent u in de verantwoordelijkheid nemen voor uw daden	0	0	4,8	71,4	23,8
Hoe goed bent u in opkomen voor uw eigen mening	0	2,4	16,7	54,8	26,2
Hoe goed ben u in het op uzelf rekenen	0	2,4	16,7	57,1	23,8
Hoe goed bent u in doen wat het beste is voor u	0	4,8	23,8	54,8	16,7
Hoe goed bent u in het verkennen van uw omgeving	2,4	16,7	19,0	42,9	19,0
Hoe goed bent u in het op zoek gaan naar kansen voor persoonlijke ontwikkeling	0	7,1	26,2	59,5	7,1
Hoe goed bent u in het zien van verschillende manieren om dingen te doen	0	7,1	19,0	59,5	14,3
Hoe goed bent u in diep nadenken over vragen waar u mee zit	2,4	11,9	16,7	45,2	23,8
Hoe goed bent u in het nieuwsgierig zijn naar nieuwe mogelijkheden	0	9,5	26,2	40,5	23,8
Hoe goed bent u in taken efficiënt (snel en goed) uitvoeren	0	7,1	31,0	35,7	26,2
Hoe goed bent u in er voor zorgen de dingen goed te doen	0	2,4	28,6	47,6	21,4
Hoe goed bent u in nieuwe vaardigheden leren	0	2,4	19,0	64,3	14,3
Hoe goed bent u in het werken naar beste vermogen	0	4,8	26,2	50,0	19,0
Hoe goed bent u in hindernissen overwinnen	0	4,8	26,2	57,1	11,9
Hoe goed bent u in problemen oplossen	0	2,4	14,3	66,7	16,7

Tabel 9.8 n: *Career adaptability*

	Helemaal niet op gelet	Niet op gelet	Neutraal	Wel op gelet	Heel erg op gelet
In hoeverre heeft u georiënteerd op de inhoud van het programma en de vakken	2,3	9,1	27,3	47,7	13,6
In hoeverre heeft u georiënteerd op de sfeer van de opleiding of instelling	11,4	13,6	36,4	31,8	6,8
In hoeverre heeft u georiënteerd op de mogelijkheden die de opleiding op de arbeidsmarkt biedt	0	13,6	15,9	47,7	22,7
In hoeverre heeft u georiënteerd op de toelatingseisen voor de opleiding	4,5	13,6	18,2	34,1	29,5
In hoeverre heeft u georiënteerd op het niveau/de moeilijkheidsgraad van de opleiding	4,7	20,9	20,9	44,2	9,3
In hoeverre heeft u georiënteerd op de verhouding contacttijd/vrije tijd	11,4	31,8	27,3	25,0	4,5
In hoeverre heeft u georiënteerd op de ondersteuningsmogelijkheden/begeleiding	15,9	31,8	20,5	27,3	4,5
In hoeverre heeft u georiënteerd op het type docent dat u krijgt	45,5	20,5	22,7	11,4	0

Tabel 9.8 o: *Studiekeuzeproces*

	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar
Ik voelde me veilig op school	2,4	7,1	21,4	38,1	31,0
Ik had goede vrienden op mijn school	7,1	11,9	28,6	38,1	14,3
Ik was zelfverzekerd bij mijn klasgenoten	7,1	16,7	23,8	38,1	14,3
Ik had de persoonlijke vaardigheden om goed om te gaan met het merendeel van de studenten	4,8	7,1	19,0	47,6	21,4

Tabel 9.8 p: *Steun*

9.9 Histogrammen resultaten

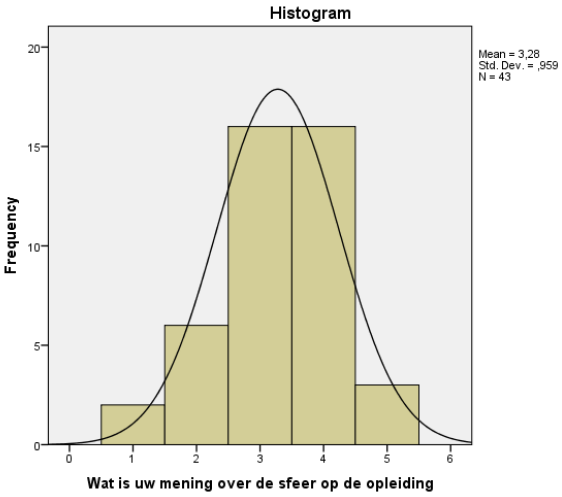

Figuur 9.1: *Sfeer*

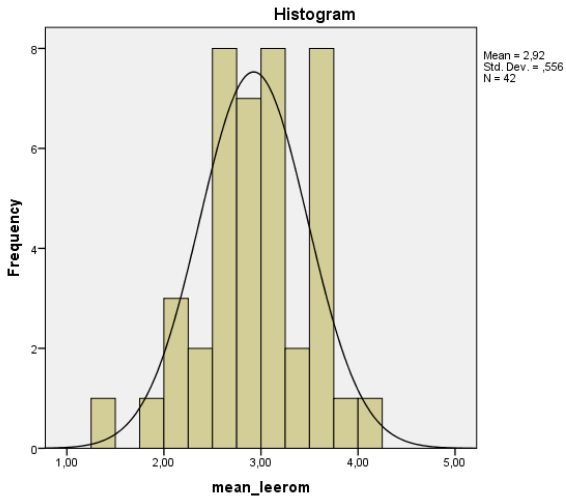

Figuur 9.2: *Leeromgeving*

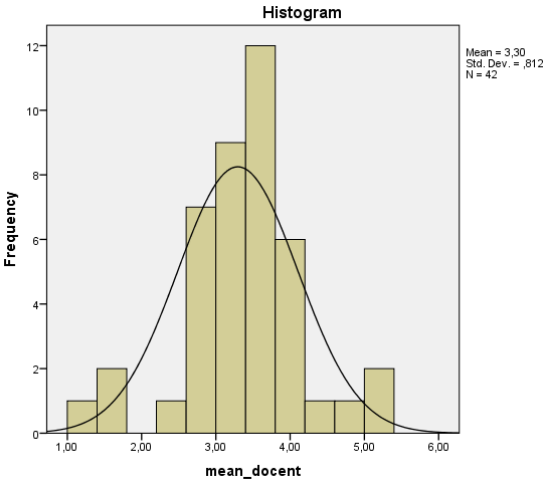

Figuur 9.3: *Docent*

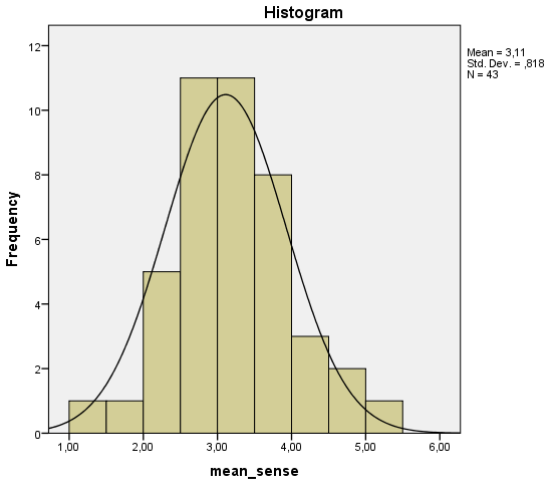

Figuur 9.4: *Sense of belonging*

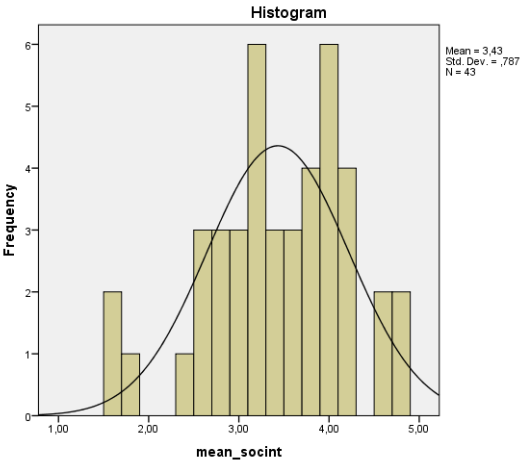

Figuur 9.5: *Sociale integratie*

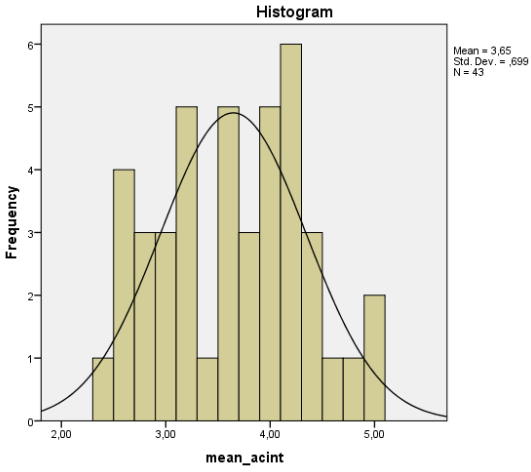

Figuur 9.6: *Academische integratie*

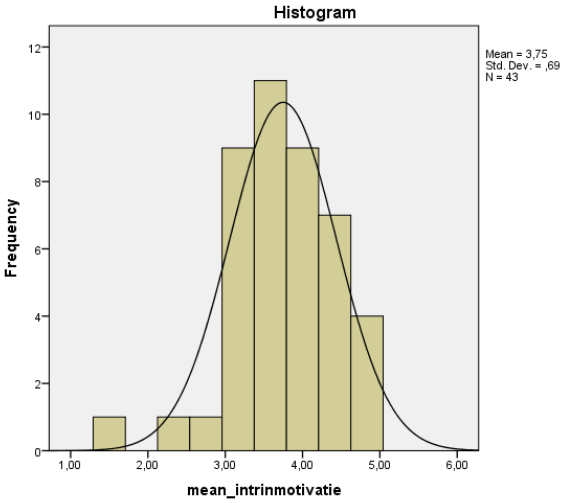

Figuur 9.7: *Intrinsieke motivatie*

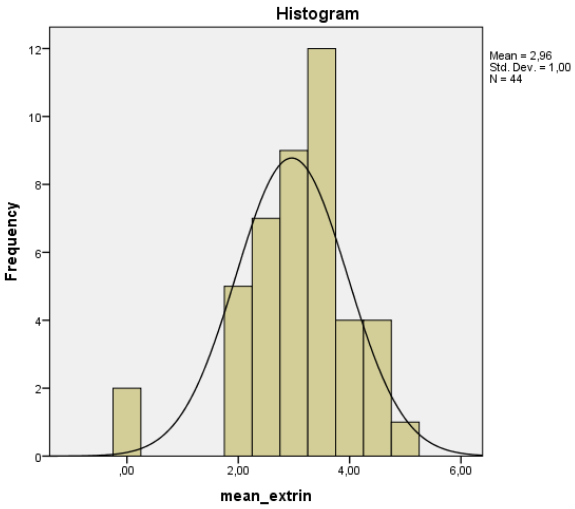

Figuur 9.8: *extrinsieke motivatie*

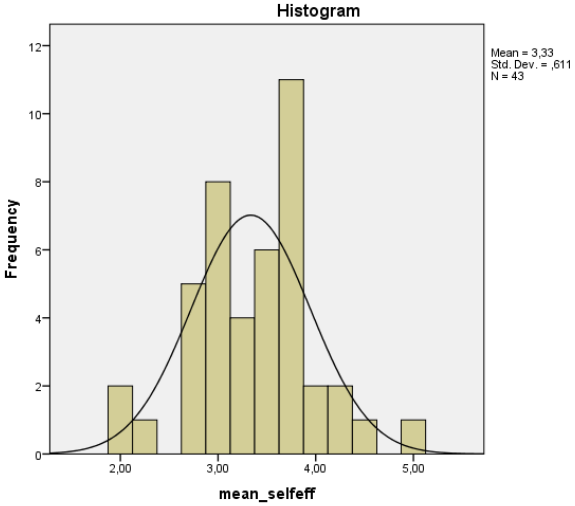

Figuur 9.9: *Self efficacy*

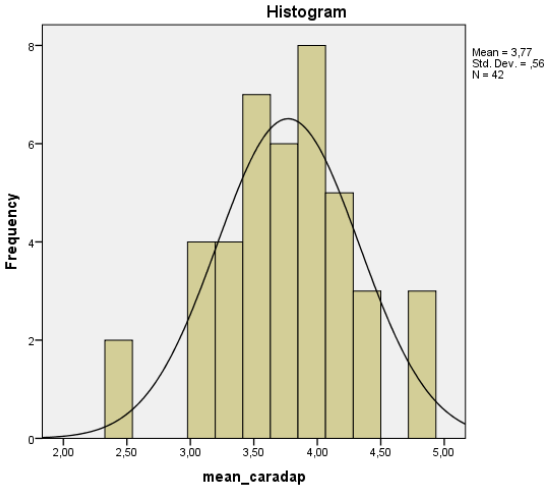

Figuur 9.10 *Career adaptability*

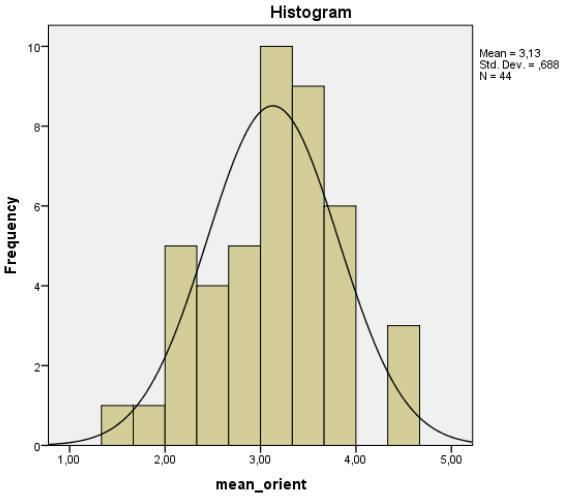

Figuur 9.11: *oriëntatie*

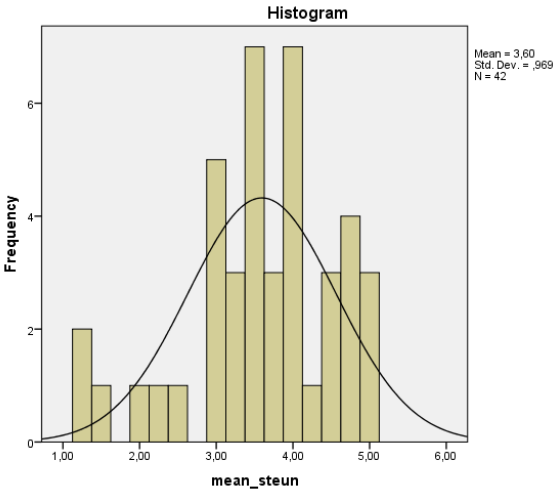

Figuur 9.12: *Steun*

9.10 Histogrammen verschillen tussen groepen

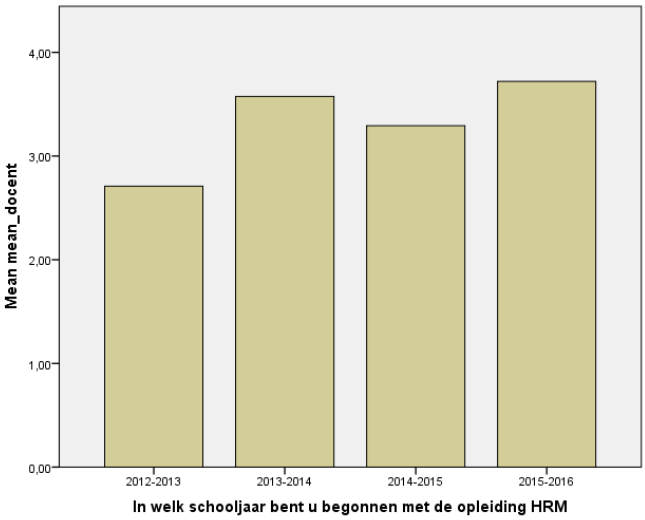

Figuur 9.10a : *Docent/begeleiding en instroomjaar*

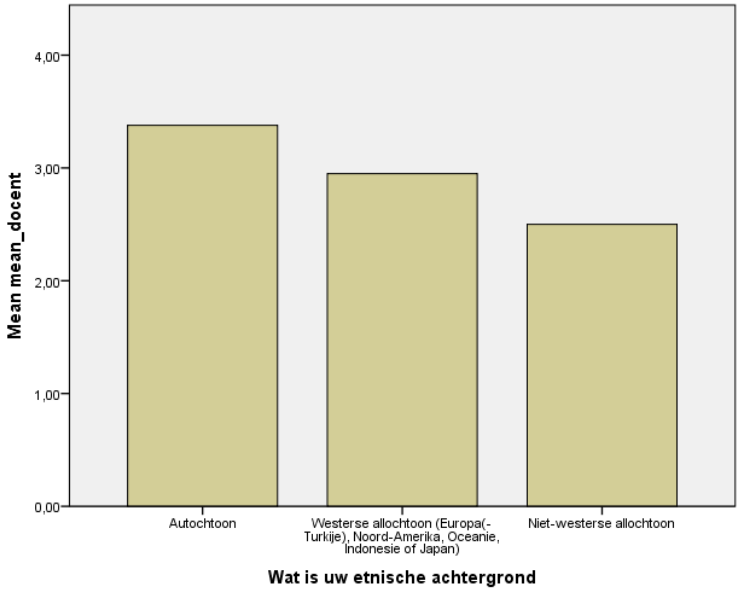

Figuur 9.10b: *Docent/begeleiding en etnische achtergrond*

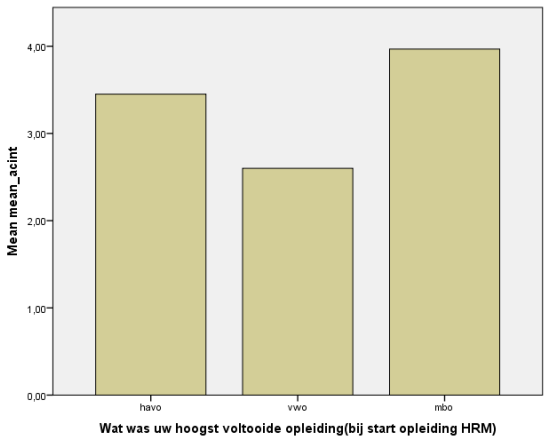

Figuur 9.10c: *Academische integratie en vooropleiding*

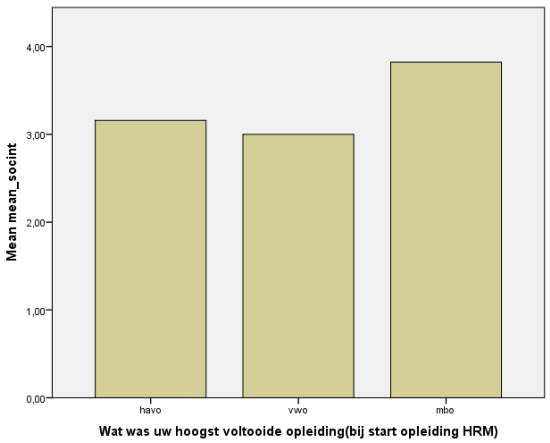

Figuur 9.10d: *Sociale integratie en vooropleiding*

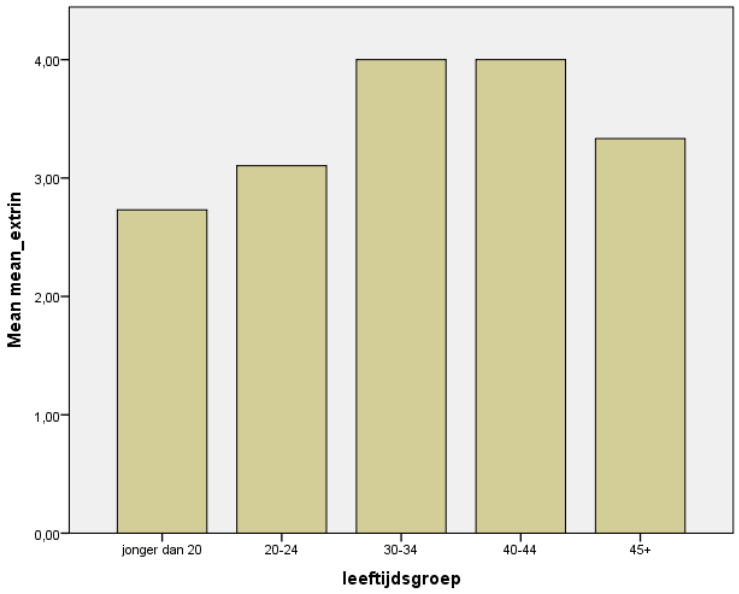

Figuur 9.10e: *Extrinsieke motivatie en leeftijdsgroep*

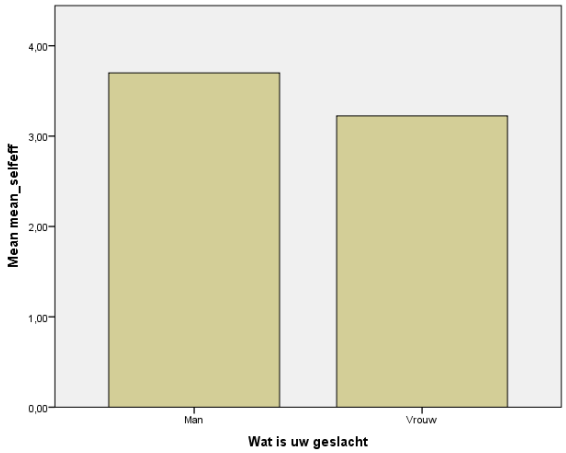

Figuur 9.10f: *Self efficacy en geslacht*

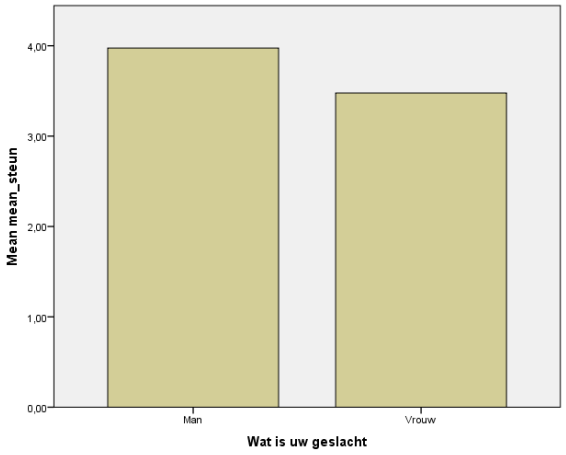

Figuur 9.10g: *Steun en geslacht*

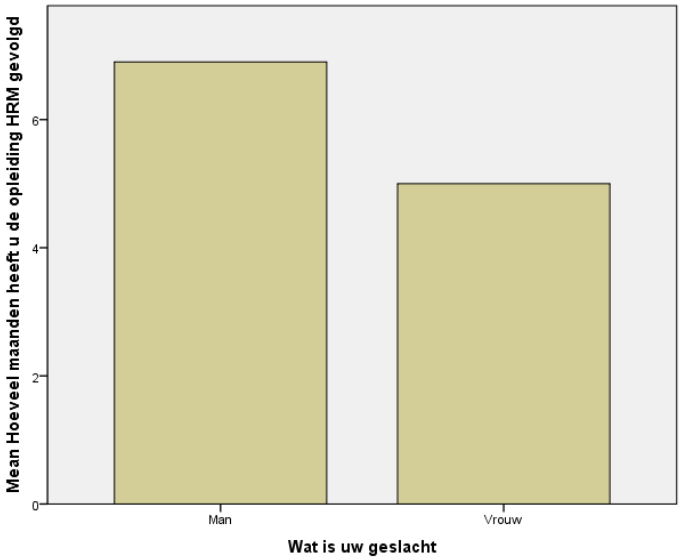

Figuur 9.10h: *Aantal maanden opleiding en geslacht*

9.11 Uitgeschreven interviews met codes

Interview 1

~~Uitgevallen student 1: Hallo.~~
~~Interviewer: Ja goedemorgen met Diede Hoekman, ik bel in opdracht van het Saxion.~~

~~Uitgevallen student 1: Ja haai.~~
~~Interviewer: Klopt het dat je daar de opleiding HRM hebt gevolgd?~~

~~Uitgevallen student 1: Ja dat klopt inderdaad.~~
~~Interviewer: Klopt het dan ook dat je dan recentelijk bent gestopt?~~

~~Uitgevallen student 1: Ja dat klopt ook.~~
~~Interviewer: Heb je misschien even tijd om een aantal vragen te beantwoorden~~

~~Uitgevallen student 1: Ja natuurlijk.~~
~~Interviewer: Ja? Top daar help je me heel erg mee met mijn afstuderen namelijk~~

~~Uitgevallen student 1: Oh ja natuurlijk geen probleem.~~
Interviewer: Top, wat was je leeftijd bij start van de opleiding?

Uitgevallen student 1: 22.
Interviewer: 22 helemaal goed, wat voor vooropleiding had je toen je begon met HRM

Uitgevallen student 1: Mbo marketing 4.(Vo_mbo)
Interviewer: Mbo marketing 4, hoe vond je dat die opleiding aansloot op de HRM opleiding?

Uitgevallen student 1: Er kwamen wel wat dingetjes naar voren (Aans_gemid). Dan vooral tijdens de eerste periode. Bijvoorbeeld… Ken je de vakken die ik had?
Interviewer: Ja, ik volg zelf ook de opleiding namelijk

Uitgevallen student 1: Oké, nee het was vooral HR&BM
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Dat sloot aan, vooral voorkennis en ja voorkennis terug. Wat heel veel terug kwam, was ook tijdens de tijdens de SLB lessen, de SWOT analyse en de smart geformuleerd echt die basis kennis(Aans_goed)
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Dus dat is echt wel naar voren gekomen, dus in principe zou het voor een marketingstudent zou het wel moeten kunnen als hier je interesse ligt
Interviewer: Ja, en hoe vond je het met de druk, de lesdruk, was dat een groot verschil dan?

Uitgevallen student 1: Ja dat de lesdruk op zich niet, (Aans_goed)
Interviewer: Oké

Uitgevallen student 1: Alleen de begeleiding van de mbo naar het hbo had denk ik wel iets anders gemoeten(Beg_slecht)
Interviewer: Oké

Uitgevallen student 1: Want ik heb idd wel.. meer klasgenoten destijds die ook van het mbo kwamen vond het vooral de 1e periode heel moeilijk om door te komen. (Aans_moei)
Interviewer: Ja precies

Uitgevallen student 1: Want toch ja natuurlijk kijk, het is toch een andere manier van leren en een andere manier van dingen toepassen en dingen zelf te leren te begrijpen(Aans_gem)
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Ja dus dat betreft zou dat dan misschien wel een dingetje te kunnen zijn om daarin iets extra ondersteuning (Aans_gem)te kunnen krijgen als je weet van jezelf dat je daar het moeilijk mee hebt.
Interviewer: Oké, Ja dat is op zich een goede tip inderdaad, wat was voor jou de voornaamste reden om met de opleiding te stoppen?

Uitgevallen student 1: Ja het grootste, ik ben mbo marketing afgemaakt, maar dat was gewoon puur ik gewoon mijn diploma wilde hebben.
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: En ik heb zelf mijn mavo gedaan in economiesector dus dat ik ook wel redelijk haalbaar. Alleen merkte ik bij HRM dat ik de HRM minder interessant vond (Rduitv_ginter) en de HTD kan te interessant.
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Dus dat was voor mij heel erg doorworstelen om door die HRM kant door te komen
Interviewer: Oké dus vooral omdat je meer de sociale kant leuker vond

Ja
Interviewer: Oké

Uitgevallen student 1: Ik dacht dat met mijn voorkennis van marketing dat het wel aan zou sluiten en dat ik het wel interessant zou vinden (Rduit_vverw). Maar omdat je toch opeens een niveau hoger gaat
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: En ik aan mezelf wel merk dat het niveau niet te hoog was maar puur de interesse niet was in die HRM kant(Rduitv_ginter)
Interviewer: En hebt waarschijnlijk activiteiten of iets ondernomen om te oriënteren op de opleiding,

Uitgevallen student 1: Ja klopt
Interviewer: Wat heb je gedaan, open dag of..

Uitgevallen student 1: Open dag(Orien_open) en een meeloop dag(Orien_meeloop)
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: In principe op basis daarvan vond ik het inderdaad heel interessant. Maar zon meeloop dag is idd 3 lessen
Interviewer: Ja precies

Uitgevallen student 1: Die je dan echt eigenlijk volgt en daarin krijg je niet echt een compleet beeld van de opleiding biedt(Orien_vbeeld)
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Dus als je dan, ik merkte dan wel dat ik op een gegeven moment de boeken thuis opgestuurd kreeg had ik al toen ik de boeken doorkeek, had ik als zoiets van oké het is volgens mij niet helemaal mijn ding maar toch geprobeerd
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Idd voor het oriënteren, ik heb het ook meer terug gehoord van andere klasgenoten als er boeken bij waren geweest was het denk ik wel weer een completer beeld(Orien_vbeeld)
Interviewer: Oké, Maar heb je het idee dat er verkeerde verwachtingen zijn geschept aan de hand van open dagen en die meeloop dag?

Uitgevallen student 1: Het is lastig want die meeloopdagen vonden steeds plaats rond februari plaats
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Omdat je natuurlijk voor mei moest inschrijven en als je midden in een blok valt dan ja… wij hebben het 2^{e} blok alleen lessen gehad waarbij je verslagen voor jezelf moest maken of hoorcolleges dus echt een duidelijk beeld krijg je niet dan
Interviewer: Nee precies, als de dan bijvoorbeeld een kleinere klas had meegemaakt dan was het anders geweest

Uitgevallen student 1: Ja en andere lessen denk ik ook, want vooral onderzoek bijvoorbeeld. Dat hebben we natuurlijk heel veel gehad. En het verslag van HR&BM voor de 2^{e} periode. Als meeloopstudent heb je daar niks aan.
Interviewer: Nee precies dan is het gewoon een beetje meekijken in de les

Uitgevallen student 1: Ja
Interviewer: Ja had je studieuitval voorkomen kunnen worden denk je?

Uitgevallen student 1: Sorry wat zei je? Ik kan je heel slecht verstaan
Interviewer: Ow sorry had je studieuitval voorkomen kunnen worden denk je?

Uitgevallen student 1: Dat weet ik niet want ik denk toch dat je echt iets moet ervaren voordat je…
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Ja de eerste periode toen ging bij mij idd viel bij mij het kwartje of dit wel helemaal voor mij is weggelegd.
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Maar is denk ik voor iedereen heel persoonlijk, bij mij had het niet voorkomen kunnen worden(Vstuduit_nee)
Interviewer: Oké nou dat is duidelijk, heeft het leenstelsel ook nog invloed gehad, dat je daardoor dacht ik stop eerder of….

Uitgevallen student 1: Ja
Interviewer: Dat je wel voor februari wou stoppen zeg maar.

Uitgevallen student 1: Ja en dan vooral vanwege, ik leende wel gewoon. Maar vooral vanwege mijn ov kaart(Ileen_ov)
Interviewer: Ja precies

Uitgevallen student 1: Dat zou dan idd een heel groot bedrag zijn wat ik al gebruikt zal hebben, dan kun je beter voor februari stoppen(Aans_gem)
Interviewer: Ja, ja ik ken het hoor ik ben met een andere opleiding ook gestopt, toen dacht ik moet eerder weg dan..

Uitgevallen student 1: Ja dan heb je toch wel sterk de drang om te stoppen, als je al twijfelt(Aans_gem)
Interviewer: Ja, heb je ook een intake assessment gedaan en een gesprek gehad aan de hand daarvan

Uitgevallen student 1: Ja
Interviewer: Hoe heb je dat ervaren?

Uitgevallen student 1: Dat was heel fijn (int_goed)in principe kun je ook gewoon gelijk een positief advies, ik vond die meneer met dat gesprek ook positief, die zei ook van ja ik vind je wel bij de opleiding passen (Int_A)bla bla bla. Dat dacht is dus eerst zelf ook
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: En dan volg je de lessen en dan denk je nee maar wat dat betreft is dat allemaal wel in goede banen geleidt.(int_goed)
Interviewer: Oké dat is mooi, zijn de docenten daar later nog op terug gekomen op je advies tijdens de opleiding? Je SLB'er bijvoorbeeld

Uitgevallen student 1: Nee totaal niet(Int_gvvolg) maar mijn SLB'er was ook niet zo heel erg betrokken(Beg_slecht) vond ik zelf
Interviewer: Oké dat kan natuurlijk, en hoezo niet betrokken/ heb je geen gesprekken gehad ofzo/

Uitgevallen student 1: Ja wel gesprekken(Beg_gespr) maar ze zei vooral ja dit is hbo, ja ja succes, ik zo oké.
Interviewer: Beetje de begeleiding gemist daarin

Uitgevallen student 1: Ja
Interviewer: Ja, voelde je je wel in een zekere mate verbonden met HRM, met de opleiding

Uitgevallen student 1: Nee, de begeleiding totaal niet maar zeker omdat ik zoiets had van na de 1e periode, je zag dat er een aantal studenten waren die er de vooral de mbo studenten, die niet zo heel goed scoorden
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: En zij liet het zeg maar oplossen door soort van PeerPool op te stellen met andere studenten die het wel hadden gehaald. Maar weet je daar heb ik niks aan(Beg_slecht)
Interviewer: Nee precies

Uitgevallen student 1: Want die hebben ook maar gewoon geleerd en kijk en zelf leren is iets leren is iets heel anders dat het iemand uit te kunnen leggen, ja dat had ik denk ik anders gedaan
Interviewer: Ja precies dat is ook zo, hoeveel maanden ben je ongeveer geweest tot het 1^{e} toets moment of..

Uitgevallen student 1: Nee tot gewoon februari
Interviewer: Oke dus je bent echt net heel erg kort geleden gestopt.

Uitgevallen student 1: Ja
Interviewer: Ja, heb je tijdens de lessen kunnen ervaren dat er werd gekeken naar een realistisch zelfbeeld?

Uitgevallen student 1: Ja(Reazbeeld_ja)
Interviewer: Ik bedoel meer idd of je op sterke kanten en zwakke punten werd gekeken

Uitgevallen student 1: Ja dat wel (Reazbeeld_ja)alleen ja weet je, ja ik val weer terug op dat stukje SLB begeleiding. Zij had heel erg van ik laat jullie los en ik doe het anders dan de rest en dat werkt voor mij niet.(Beg_slecht)
Interviewer: Oké, dat is idd duidelijk wat heeft de opleiding of je SLB'er gedaan op het moment dat je zei ik stop ermee

Uitgevallen student 1: Ze vroeg weet je het zeker. Dus is ja en verder heeft ze niks meer gedaan.(Eind_nee)
Interviewer: Dat was het ook?

Uitgevallen student 1: Ja
Interviewer: Niks van een gesprek ofzo?

Uitgevallen student 1: Nee
Interviewer: Oké, wat vond je dat de opleiding meer had kunnen doen in die situatie?

Uitgevallen student 1: Idd mij dan begeleiden of wat voor andere opleidingen ik wel had kunnen doen(Opmeer_ja)
Interviewer: Ja, ik ben bezig met mijn onderzoek en ik probeer iets te integreren van een soort programma voor studenten die zijn uitgevallen dan. Zou je dat een goed idee vinden?

Uitgevallen student 1: Nou ik ben nu toevallig aan het oriënteren
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 1: Op andere opleidingen en ik zou ook niet meer naar Deventer willen want ik woon zelf in de buurt van Doetinchem.
Interviewer: Ja dat is een behoorlijk stuk ja

Uitgevallen student 1: Dat is wel een stuk ja, dus dat ja, maar het initiatief is wel heel goed(Naz_goed)
Interviewer: Ja bijvoorbeeld als je door middel van laat maar zeggen e coaching of dat soort dingen, er is tegenwoordig heel veel mogelijk, wat vind je dat er dan in moet zitten in zo'n soort programma?

Uitgevallen student 1: Ik denk voor het grootste gedeelte dat ook dingen moeten zijn om te ontdekken hoe je als persoon bent(Naz_inh).
Interviewer: Oké

Uitgevallen student 1: Want ik vind je interesses tot daar aan toe, want als het aan je interesses ligt zou ik naar de theaterschool moeten maar dat wil ik absoluut niet. Dan kun je beter gerichter kijken hoe die student is en wat in het verleden en naar opleidingen misschien zelfs terug naar de middelbare school want daar kies je ook een richting en als dat dan allemaal goed ik gegaan. Iets

dieper graven dan alleen wat vind je leuk en hoe reageer je in een situatie waarin mensen dit en dit zeggen(Naz_inh)
Interviewer: Ja beetje verder kijken dan je neus lang is. Oké en voornamelijk iets van loopbaan oriëntatie dat je..

Uitgevallen student 1: Ja want ik denk dat er heel veel terug is te lijden van de eerdere keuzes die zijn gemaakt
Interviewer: Ja klopt ook denk ik ook wel, nou ik ben door mijn vragen heen en ik wil je heel erg bedanken eigenlijk.

Uitgevallen student 1: Ja geen probleem
Interviewer: Je hebt je heel erg geholpen daarin. En ik hoop dat je een leuke opleiding vind die bij je past

Uitgevallen student 1: Ja ik hoop het ook.
Interviewer: In ieder geval heel veel succes ermee

Uitgevallen student 1: Ja dankjewel succes met je afstuderen
Interviewer: Ja dankjewel

Uitgevallen student 1: Oké
Interviewer: Doei doei

Uitgevallen student 1: doeg

Interview 2

Uitgevallen student 2: Hallo met …..
Interviewer: Ja goedemorgen met Diede hoekman, ik bel in opdracht van het Saxion daar doe ik mijn afstudeeronderzoek en als het goed is heb jij de opleiding HRM gevolg en ben je recentelijk gestopt

Uitgevallen student 2: Ja
Interviewer: Klopt mooi heb je de tijd en zou je het goed vinden om een aantal vragen te beantwoorden daarover

Uitgevallen student 2: Jawel
Interviewer: Jawel top! Wat was jou leeftijd bij start van de opleiding

Uitgevallen student 2: 19
Interviewer: 19 helemaal goed, wat is je vooropleiding geweest?

Uitgevallen student 2: Internationale handel(Vo_mbo)
Interviewer: Internationale handel dat is een mbo opleiding of niet?

Uitgevallen student 2: Ja
Interviewer: Ja, helemaal goed, hoe vond je dat die aansloot op de opleiding HRM?

Uitgevallen student 2: Wel redelijk goed, want het ging wel over dezelfde dingen (Aans_gemid)ook over logistieke processen en alles een beetje . op zich viel het wel redelijk in mekaar was wel iets anders natuurlijk
Interviewer: Ja en qua zeg maar lesdruk en hoeveelheden? Ging dat ook een beetje soepel

Uitgevallen student 2: Nee dat wel anders want op Saxion moet je, op hbo moet je wel veel meer zelf doen en zelf maken en je moet gewoon je hebt tijdsdruk enz. en dat was op mbo veel minder(Aans_gemid)
Interviewer: Oké wat was de voornaamste reden dat je met de opleiding bent gestopt?

Uitgevallen student 2: Ik zat het 2e kwartiel bij lessen en de lesstof luisterde en ja gewoon begreep wat ze zeiden maar dat ik echt dacht dat is echt niks voor mij dus dat ik echt dacht bij mezelf wat doe ik eigenlijk hier(Rduit_npas)
Interviewer: Ja, toch niet helemaal goed bij je past

Uitgevallen student 2: Nee
Interviewer: Heb jij oriëntatie activiteiten gedaan open of zoiets?

Uitgevallen student 2: Ja ik heb de open dagen (Orien_open)op het Saxion mee gedaan, ja daar ben ik gewoon geweest ja. Ik heb gepraat met een HR adviseur van mijn vaders werk(Orien_gespr)
Interviewer: Oké

Uitgevallen student 2: Die deed het allemaal een beetje uitleggen hoe het ging, toen dacht ik eerst dat zou wel leuk kunnen zijn. Lijkt me wel leuk om te doen maar..
Interviewer: Ging toch wat anders inderdaad

Uitgevallen student 2: Het is toch anders gelopen
Interviewer: Ja vind je dat de verwachtingen die zijn geschept tijdens een open ofzo, dat die zijn uitgekomen? Dat die..

Uitgevallen student 2: Ja wel redelijk denk ik, maar sommige dingen kunnen zij toch wel iets. Ik vond dat ze, zeiden ze met de open dag, dat je heel samen werkt en dat je af en toe maar hoeft te presenteren enz. Terwijl je met de opleiding ben je super vaak aan het presenteren en je doet best wel veel dingen doe je gewoon in je 1tje en zelfstandig en je doet maar een paar dingen met de groep zeg maar. Dus dat valt wel tegen(Orien_vbeeld)
Interviewer: Ja oké dus je denkt dat er een rooskleurig beeld was geschept tijdens de open dag

Uitgevallen student 2: Ja
Interviewer: Ja, je hebt een intake assessment gemaakt en een gesprek denk ik..

Uitgevallen student 2: Ja
Interviewer: Hoe heb je dat ervaren?

Uitgevallen student 2: Het was denk ik wel goed(Int_goed) dat ze dat doen, dat ze even gelijk een beeld hebben van iemand die naar binnen loopt zeg maar
Interviewer: Ja, als ik vragen mag, wat was je advies daar?

Uitgevallen student 2: Je kon A, B of C hebben toch?
Interviewer: Ja precies

Uitgevallen student 2: A was dat je prima was, B dat ze nog iets twijfel hadden en C was dat je negatief ja, ik kreeg gewoon een A(Int_A) dus dat was
Interviewer: Nee, is jou SLB of zijn er docenten later nog teruggekomen op dat gesprek of dat assessment

Uitgevallen student 2: Nee(Int_gvvolg)
Interviewer: Nee, helemaal niet. Denk je dat dat gesprek verbeterd kan worden? Dat er een beter beeld van jou kan komen of..?

Uitgevallen student 2: Dat weet ik zo niet of ze dat hadden kunnen aanpassen maar ik denk toch dat ik vond toch meer de manier van lesgeven(Rduit_npas) aan het einde van het 1^{e} kwartiel dat ik echt dacht dit past helemaal niet meer bij mij.
Interviewer: Ja vond je wel een prettig gesprek? Dat intake gesprek?

Uitgevallen student 2: Ja, jawel, je wordt gelijk op je gemak gesteld dus dat was hartstikke prima
Interviewer: Dat is helemaal goed, waren er nog meer aspecten die een rol spelen bij je uitval. Bijvoorbeeld het leenstelsel, dat je voor februari wou stoppen of de steun van je omgeving ofzo?

Uitgevallen student 2: Nee ik had er al wel een tijdje met mijn pa en ma over gehad ik had wel echt twijfel of ik wel door wil gaan zeg maar(Twijf_gespr_ouder) en dat heeft eigenlijk weinig te maken met het leenstelsel of dat ik voor februari moest stoppen. Laat alleen maar dat je voor februari echt al weet dat je daar aan dacht
Interviewer: Ja het scheelt een bult geld zeg maar zo

Uitgevallen student 2: Ja inderdaad
Interviewer: Denk je dat je studieuitval voorkomen had kunnen worden?

Uitgevallen student 2: Ik denk zo eerst niet(Vstuduit_nee)
Interviewer: Nee en als de oriëntatie dingen, als dat realistischer was geweest was je dan überhaupt begonnen met de opleiding denk je of niet

Uitgevallen student 2: Dan was ik denk ik wel meer aan het twijfelen gekomen maar misschien had ik het dan alsnog wel gedaan
Interviewer: Ja je moet het toch vaak ervaren he

Uitgevallen student 2: Ja daarom
Interviewer: Ja precies wat heeft de opleiding gedaan om jou studieuitval te voorkomen? Heb je het tussendoor gemeld ofzo tegen je SLB'er dat je twijfels had?

Uitgevallen student 2: Nee eigenlijk niet ik heb alleen met iemand uit mijn klas hebben we een beetje erover gepraat dat ik toch wel twijfel en hij twijfelde ook al een hele tijd. Hebben we het samen het er een beetje over gehad (Twijf_gesp_klasg)en met mijn ouders (Twijf_gesp_ouder)voor de rest eigenlijk weinig met mijn SLB'er over gehad dus ja, die zei ook ik zag het eigenlijk niet echt aankomen ofzo. Dan had ik het ook wel anders kunnen aankomen. Dat zijn dingen van later die nu
Interviewer: Ja voelde je op een manier verbonden met de opleiding omdat je toch niet naar je SLB'er ging dat je twijfels had

Uitgevallen student 2: Ja viel wel mee(Verb_ja) eigenlijk, maar ik had ook alle toetsten wel gewoon gehaald en alle verslagen gehaald dus daarom denk ik dat ik ook niet dacht dat ik ook niet perse met mijn SLB'er hoef te praten. Die hoeft zich eigenlijk geen zorgen te maken
Interviewer: Het gaat goed ja maar met je klasgenootjes had je wel goed contact?

Uitgevallen student 2: Ja
Interviewer: Top! Wanneer ben je precies uitgevallen? Januari ofzo

Uitgevallen student 2: Ja 16e ofzo januari
Interviewer: Oké dus je hebt wel redelijk wat lessen gevolgd, werden er in die lessen nagegaan of je een realistisch zelfbeeld had dat er werd gekeken naar je kwaliteiten of minpunten ofzo?

Uitgevallen student 2: Ja bij de meeste lessen kwam dat wel aan bod ja. Wat je van jezelf vond of wat dan verbeterpunten konden zijn(Reaz_ja). Over algemenen dingen zeg maar
Interviewer: Wat heeft jou SLB op de opleiding gedaan op het moment dat je zei dat je wou stoppen met de opleiding?

Uitgevallen student 2: Ik stuurde dat via een mailtje stuurde ik dat naar hem, dat ik echt definitief. Hij zei gelijk dat is echt gewoon balen dat had ik echt niet zien aankomen. Zullen we nog een keer even samen gaan zitten zeg maar dat we zouden kunnen praten wat er mis ging en wat er beter had kunnen gaan. Of het voorkomen had kunnen worden eigenlijk de vragen die jij nu stelt heeft hij ook wel gesteld en daarna, een gesprekje met z'n 2$^{en()}$ endaarna hadden we nog zo'n PGO bijeenkomst met de hele klas zeg maar(Eindg_ja)
Interviewer: Om ook even afscheid te nemen zeg maar

Uitgevallen student 2: Ja
Interviewer: Nou top! Vond je dat je SLB'er of vanuit de opleiding er meer gedaan had kunnen worden?

Uitgevallen student 2: Nee ik denk het niet
Interviewer: Nee

Uitgevallen student 2: 1 keer per kwartiel heb je SLB gesprek dus ja dat moet eigenlijk wel genoeg zijn denk ik

Interviewer: Ja precies nou ik ben bezig met een onderzoek voor het studieuitval dus en ik ben een programma aan het opstellen voor studenten die zijn uitgevallen. Dus dat ze daarin een beetje loopbaanbegeleiding krijgen dat ze verder kunnen oriënteren naar een andere studie eventueel.

Uitgevallen student 2: Ja
Interviewer: Wat vind je van dat idee?

Uitgevallen student 2: Van dat je hulp krijgt bij een keuze?
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 2: Dat is, ik vind dat wel een goed idee(Naz_goed). Maar ik weet niet hoe dat dan precies in z'n werk gaat
Interviewer: Oké wat zou er volgens jou in zo'n programma moeten zitten dan? Qua begeleiding of iets anders?

Uitgevallen student 2: Dat kan ik zo niet zeggen
Interviewer: Maar je zou het wel prettig vinden als er zoiets wordt aangeboden ofzo

Uitgevallen student 2: Ja dat wel ik denk dat het alleen maar goed is als je zoiets zou doen want dan maak je je keuze alleen maar duidelijk of je uiteindelijke keuze wordt dan veel beter(Naz_inh)
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 2: Dat moet in ieder geval wel helpen
Interviewer: Ja want jij bent nu bezig met het oriënteren naar een andere studie

Uitgevallen student 2: Ja en ik probeer een beetje aan het werk te blijven zeg maar
Interviewer: Oké ik ben door mijn vragen dus ik wil je heel erg bedanken eigenlijk dat je mij wou helpen hierin.

Uitgevallen student 2: Ja
Interviewer: En dan wens ik je verder heel veel succes met het zoeken naar een andere studie

Uitgevallen student 2: Ja hartelijk dank
Interviewer: Helemaal goed doei doei

Uitgevallen student 2: Tot ziens

Interview 3

Uitgevallen student 3: Hallo met ….
Interviewer: Ja goedemorgen met Diede Hoekman. Ik bel in opdracht van het Saxion, daar doe ik mijn afstudeeronderzoek. Als het goed is heb jij daar de opleiding HRM gevolgd en ben je recentelijk gestopt.

Uitgevallen student 3: Ja dat klopt.
Interviewer: Interviewer: Klopt. Zou je een aantal vragen hierover willen beantwoorden?

Uitgevallen student 3: Ja hoor is goed.
Interviewer: Ja heb je daar nu even tijd voor

Uitgevallen student 3: Ja hoor.
Interviewer: Top, heel fijn, wat was jou leeftijd toen je met de opleiding begon, HRM?

Uitgevallen student 3: 18
Interviewer: 18 helemaal goed. En wat was je vooropleiding had je gehad?

Uitgevallen student 3: Gewoon de HAVO.(Vo_havo)
Interviewer: De havo. Vond je dat dit goed aansloot op de opleiding?

Uitgevallen student 3: Eh ja ik had niet echt heel veel moeite ofzo met het niveau van de lessen enz. (Aan_goed)
Interviewer: Oké. En qua de hoeveelheden was ook een beetje geleidelijk of?

Uitgevallen student 3: Ja in t begin denk je dat je niet heel veel hoeft te doen maar achteraf blijkt dat toch wel zo te zijn.
Interviewer: Ja zeg maar in de toets weken enz.

Uitgevallen student 3: Ja ja op zich is de hoeveelheid best bij te houden (Aan_goed)
Interviewer: Wat is de voornaamste reden dat je met de opleiding bent gestopt?

Uitgevallen student 3: T was eerder ik vond ….. en de vakken spraken me niet heel erg aan(Rduit_ginter). Ik had er wat anders van verwacht(Rduit_vverw), dan is de motivatie al gauw weg(Rduit_mot).
Interviewer: Ja precies. Maar je hebt wel activiteiten ondernomen om je te oriënteren op de opleiding?

Uitgevallen student 3: Jazeker
Interviewer: En wat was dat?

Uitgevallen student 3: Ik ben naar opendagen(Orien_open) geweest en gesprekken daar gevoerd.(Orien_gespr) Maar ik was te laat met aanmelden voor de meeloopdagen. Dus dat is het enige wat ik niet heb gedaan.
Interviewer: Oké en tijdens de opendagen vond je dat er een goed beeld werd geschetst van de opleiding?

Uitgevallen student 3: Eh, ja, op zich wel. Ja natuurlijk wordt de opleiding wat leuker gemaakt.(Orien_vbeeld)
Interviewer: Ja tuurlijk. Zijn de verwachtingen die je had voorafgaand aan de opleiding uitgekomen ?

Uitgevallen student 3: Ehm,, niet echt eigenlijk. Op een gegeven moment vond ik het een heel stuk minder dan dat ik had verwacht(Orien_vbeeld).
Interviewer: Oké en wat had je precies meer verwacht dan?

Uitgevallen student 3: Gewoon interessanter eigenlijk en dat het meer. Dat heel erg dat de stof die je denkt al te beheersen wordt heel erg herhaald. En op een gegeven moment dan denk je waarom zit ik hier eigenlijk. En de overige stof die sprak me ook niet echt aan ik had verwacht dat ik het wel interessanter zou vinden. (Orien_vbeeld)
Interviewer: Waren er nog andere reden om met de opleiding te stoppen dan nu je zegt dat je motivatie minder wordt nu je het minder interessant vind?

Uitgevallen student 3: Nee voor de rest eigenlijk niet.
Interviewer: Had het leenstelsel nog invloed nog te stoppen of niet of eerder te stoppen dan je wou?

Uitgevallen student 3: Nee haha
Interviewer: Denk je dat jou studieuitval voorkomen had kunnen worden?

Uitgevallen student 3: Wat zegt u?
Interviewer: Denk je dat jou studieuitval voorkomen had kunnen worden?

Uitgevallen student 3: Nee ik weet het eigenlijk niet. Misschien als ik de meeloop dag had gedaan dan misschien wel maar ik denk het eigenlijk niet. (Vstuduit_nee)
Interviewer: Nee. Kan ook inderdaad. Wat heeft de opleiding gedaan om jou studieuitval te voorkomen?

Uitgevallen student 3: De SLB'er van mij die zij dat ik door kon gaan, dus eigenlijk niet.
Interviewer: Heb je al eerder contact met je SLB'er opgenomen toen je twijfels had?

Uitgevallen student 3: Ja. Ik had voor de kerstvakantie een gesprek aangevraagd met m'n SLB'er. (Twijf_gesp_SLB)
Interviewer: Ja.

Uitgevallen student 3: En na de kerstvakantie heb ik alsnog besloten om ermee te stoppen.
Interviewer: Ja.

Uitgevallen student 3: Ik wilde er nog even over nadenken laat maar zeggen. En daar heb ik in die twee weken de tijd genoeg voor gehad. In die tijd heb ik ook overlegt met m'n ouders en de rest van m'n familie.(Twijf_gesp_ouder)
Interviewer: Je hebt denk ik ook een intakegesprek gehad en een assessment gemaakt?

Uitgevallen student 3: Ja klopt.
Interviewer: Hoe heb je die ervaren?

Uitgevallen student 3: Op zich gewoon wel prima(Int_goed). Was niet heel moeilijk en op zich wel leuk
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 3: Leuk persoon die de intake deed.
Interviewer: Als ik vragen mag welk advies had je toen gekregen?

Uitgevallen student 3: De A volgens mij(Int_A) de hoogste.
Interviewer: Is je SLB'er of een andere docent nog terug gekomen op dat advies tijdens de opleiding?

Uitgevallen student 3: Nee(Int_gvvolg)
Interviewer: Nee verder helemaal niet meer.

Uitgevallen student 3: Nee.
Interviewer: Je hebt natuurlijk best wel wat lessen gevolgd. Vond je dat er werd nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was?

Uitgevallen student 3: Dat is een lastige op zich. Ja ik denk wel dat de docenten over het algemeen wel aardig op de hoogte waren van wat de studenten wilden. Maar nu ben ik niet echt een persoon die dat heel erg uit in de lessen laat maar zeggen.
Interviewer: Ja.

Uitgevallen student 3: Behalve dan dat ik wat afwezig ben qua gedrag laat maar zeggen. Maar dat valt denk ik niet heel erg op in de college zalen.
Interviewer: Nee dat denk ik ook niet inderdaad. Maar er werd wel gekeken naar je kwaliteiten en valkuilen bijvoorbeeld?

Uitgevallen student 3: Dat heb ik niet echt gemerkt. (Reaz_nee)
Interviewer: Nee oké. Kon je een beetje goed met je klasgenoten en je docenten overweg?

Uitgevallen student 3: Ja hoor.
Interviewer: Voelde je je verbonden met de opleiding in zekere zin?

Uitgevallen student 3: Nee eerder met mijn klas(Verb_gemid). Ik voelde me niet echt verbonden met de opleiding maar meer met m'n klas. Het was wel een hele hechte groep.
Interviewer: Dus meer op het sociaal vlak dan inhoudelijk zeg maar?

Uitgevallen student 3: Ja.
Interviewer: Op het moment dat je tegen je SLB'er zei dat je ging stoppen, wat heeft hij toen gedaan wat heeft de opleiding gedaan?

Uitgevallen student 3: Eh naar mijn idee niks eigenlijk(Eindg_nee)
Interviewer: Niks. Heeft hij of zij ook niet een gesprek of iets gehad?

Uitgevallen student 3: Nee ik heb met ze gepraat en toen zij ik, ik stop ermee en toen zij hij, oké.
Interviewer: Vind je dat de opleiding meer had kunnen doen in die situatie?

Uitgevallen student 3: Eh eigenlijk niet wat de beslissing was al genomen.
Interviewer: Okee en ik weet niet wat je nu verder gaat doen? Ben je aan het oriënteren naar een andere studie op dit moment?

Uitgevallen student 3: Ja ik doe een beetje m'n best, ik kijk een beetje rond en een beetje werken.
Interviewer: Ja, en de planning is wel dat je weer met een opleiding gaat beginnen?

Uitgevallen student 3: Ja dat is de planning wel. Maar als ik zeker weet dat ik de goede heb gekozen dan wel.
Interviewer: Ja precies, groot gelijk heb je ook hoor. Ik ben voor m'n onderzoek bezig om meer inzicht te krijgen in het studieuitval en het eventueel te kunnen verlagen. En daarvoor ga ik een soort

programma maken waaraan studenten kunnen meedoen als ze zijn uitgevallen. Een soort loopbaantraject om te zoeken naar een andere studie eventueel. Als zo'n programma er zou zijn en het zou worden aangeboden zou je daar interesse in hebben?

Uitgevallen student 3: Ehm, ja(Nazo_goed) ik denk ik niet specifiek, want mijn moeder is SLB'er zelf dus
Interviewer: Nou kijk scheelt ook alweer.

Uitgevallen student 3: Dus ik denk niet dat het voor mij heel veel zin heeft, maar ik denk dat het voor andere mensen wel handig is.
Interviewer: En wat vindt jij dat er in zo'n programma zou moeten zitten? Qua activiteiten of iets?

Uitgevallen student 3: In ieder geval een paar testen waarin duidelijk wordt hoe en wie en wat je zelf bent eigenlijk en wat het beste bij je past.(Nazo_inh) Dat lijkt me wel heel handig.
Interviewer: Je hebt waarschijnlijk wel met je moeder uitgebreid over je situatie gehad?

Uitgevallen student 3: Oh ja hoor
Interviewer: Ja is toch fijn dat het kan he.

Uitgevallen student 3: Ja best wel ja.
Interviewer: Ik wil jou bedanken want ik ben door m'n vragen heen. Want ik ben door m'n vragen heen. Ik wens je heel veel succes met het zoeken naar een passende studie.

Uitgevallen student 3: Dankjewel ik wens jou ook heel veel succes met je afstuderen.
Interviewer: Dankjewel tot ziens.

Interview 4

Uitgevallen student 4: Hallo
Interviewer: Goedemorgen met Diede Hoekman, ik ben bezig met mijn afstuderen en Saxion is mijn opdrachtgever. Zelf volg ik de opleiding HRM. Saxion heeft gevraagd of ik onderzoek wil doen naar het studieuitval omdat het bij Saxion in het 1e jaar veel hoger is dan bij vergelijkbare opleidingen en hogescholen. Als het goed is heeft u de opleiding HRM aan het Saxion gevolgd en bent u recentelijk gestopt met deze opleiding. Klopt dat?

Uitgevallen student 4: Ja
Interviewer: Wat voor leeftijd had je toen je met de opleiding begon?

Uitgevallen student 4: 18
Interviewer: 18 en wat voor vooropleiding had je daarvoor gedaan?

Uitgevallen student 4: Mbo 4 accountmanagement(Vo_mbo)
Interviewer: Accountmanagement, oké en hoe vond je dit aansloot op HRM?

Uitgevallen student 4: Nee(Aansl_slecht)
Interviewer: Nee en wat sloot dan niet aan?

Uitgevallen student 4: Naja, alles eigenlijk, alle vakken en gewoon helemaal niks. Maar dat wist ik ook want ik koos slechts een hbo studie zeg maar dat als ik klaar ben dat ik alle kanten op kan zowel mbo als hbo, als ik met mijn hbo klaar was. Alleen dit was gewoon niet ja de juiste opleiding ofzo
Interviewer: Oké en qua lesdruk en begeleiding? vond je dat een grote overgang om dat zeg maar van mbo naar hbo?

Uitgevallen student 4: Nee helemaal niet nee nee(Aans_goed)
Interviewer: Oké dat scheelt alweer, wat was voor jou de voornaamste reden om met de opleiding te stoppen?

Uitgevallen student 4: Als ik dacht dat ik hierin moest werken over 10 jaar(Rduit_toekomst) dan ja dan had ik geen motivatie (Rduit_mot)om na mijn propedeuse nog ja 3 jaar verder te gaan.
Interviewer: Oké dus vooral idd het toekomstbeeld dat je niet heel erg aanstond

Uitgevallen student 4: Ja
Interviewer: Waren er nog andere redenen, je zegt dat de motivatie minder werd daardoor

Uitgevallen student 4: Ja andere redenen naja dat het gewoon echt niet helemaal bij mij past natuurlijk(Rduit_npas), ik had het wel gewoon kunnen doen alleen er moest vast wel iets zijn wat leuker was. Aangezien je wel alles gewoon moet lenen naja kost het heel veel geld en had ik iets van ja, dat heb ik er niet voor over(Ileen_ja)
Interviewer: Ja dus zeg maar het nieuwe leenstelsel heeft wel ook invloed gehad of speelde een rol daarbij

Uitgevallen student 4: Ja want als het gratis zou zijn dan had ik weetje ik maak het gewoon af en dan zien we dan wel weer (Ileen_ja). Maar ja nu dus niet. Naja ik doe nu zeg maar een tussenjaar en ik ga van de zomer weer beginnen
Interviewer: Oké dan ga je met een andere opleiding weer beginnen?

Uitgevallen student 4: Ja

Interviewer: Ja denk je dat je dat jou studieuitval voorkomen had kunnen worden?

Uitgevallen student 4: Ja, ja (Vstuduit_ja)dat denk ik wel dat het ergens voorkomen had kunnen worden. Als ik kijk op het mbo had ik een hele leuke klas echt heel veel vrienden en ja toen was het echt heel erg leuk. Als ik dat nu ook had gehad denk ik dat ik sowieso wel langer was gebleven en misschien ook wel helemaal had afgemaakt. Maar ik zat in de klas met iets van 12 meiden en 2 jongens ofzo en ja het was niet echt iets. Ze waren prima en aardig enz. maar ze waren heel erg bezig met school eigenlijk en ik dacht het iets niet heel moeilijk dat kun je ook wel gewoon thuis doen enz.
Interviewer: Ja dus je voelde je ook niet echt verbonden met de school of met HRM zeg maar?

Uitgevallen student 4: Jawel met school wel en met de klas ook wel(Verb_ja) alleen ik had niet echt heel veel vrienden in de klas het was gewoon iedereen kwam gewoon naar school en op school waren we met z'n allen samen en naja en het was nooit dat we na school een beetje iets gingen doen ofzo, wat ik wel op de havo en op het mbo had gehad.
Interviewer: Ja precies, denk je dat het anders zou zijn als iedereen in Deventer op kamers zou zitten en dat je elkaar dan meer zou zien ofzo?

Uitgevallen student 4: Nee, dat zou niet eens echt uitmaken het is meer hoe iedereen er gewoon in staat. Iedereen heeft ook gewoon een eigen leven en gaan puur naar school om daar z'n dingen te doen en gaan weer naar huis.
Interviewer: Ja, je hebt je vast wel een beetje georiënteerd op de opleiding, wat voor activiteiten heb je daarvoor ondernomen?

Uitgevallen student 4: Voor HRM?
Interviewer: Ja bijvoorbeeld open dag op meeloopdagen?

Uitgevallen student 4: Ja ik ben naar een open dag(Orien_open) geweest en toen heb ik niet eens gekeken bij HRM. Maar wel voor aangemeld. Ja ik moest eigenlijk gewoon kiezen en ik wist het gewoon nog niet dus koos ik dat maar.
Interviewer: Ja dus vooral vanaf internet, stukjes lezen enz. denk ik dan?

Uitgevallen student 4: Nou ja ik had een vriendin en die zat in het 2^{e} jaar en dan zat ik in het 1^{e} jaar. En die zei nou ja weet je wat het is nou ja best wel leuk, die had me wel wat dingen laten lezen enz(Orien_gespr). En ik dacht nou ja prima en toen ging ik het eigenlijk gewoon doen. Dus niet eens zo zeer dingen op internet gelezen maar gewoon haar eigenlijk gevraagd van hoe die opleiding in elkaar zat.
Interviewer: Ja, heb je daardoor verkeerde verwachtingen gekregen of een verkeerd beeld gekregen van de opleiding denk je?

Uitgevallen student 4: Nee het was eigenlijk precies zoals ze het beschreef alleen ik dacht juist dat het iets anders zou zijn. In ieder geval iets leuker zou zijn.(Rduit_vverw)
Interviewer: Kun je dan precies benoemen wat je dan miste ofzo? Een stukje communicatie of zoiets, dat je iets miste?

Uitgevallen student 4: Nee ik weet niet echt hoe ik dat moet zeggen maar het was zo het hebt zeg maar 8 weken les, 9^{e} week verslagen en 10^{e} week toetsen. Nou ja dat wist ik en bij een andere studie heb je zeg maar elke week projecten en daar had ik helemaal geen trek in. Dus het was eigenlijk wel prima alleen de stof zelf die je moest leren daar was gewoon echt helemaal niks aan dat was echt gewoon helemaal niks alsof ik opnieuw op de havo zit(Rduit_ginter)
Interviewer: Ja precies, totaal niet jou interesse

Uitgevallen student 4: Het is niet iets wat je zelf wilt leren, vooral omdat het moest eigenlijk en het was op zich best lastig om te leren en het had ook niet echt een inhoud voor mijn gevoel. Dus je ging maar gewoon puur onthouden en de toets maken en dan had je een 6. Naja prima. Maar als je vroeg aan mij wat heb je geleerd dan zou ik het bij god niet weten.
Interviewer: Nee oké duidelijk, je hebt vast wel een intake assessment gemaakt en een gesprek gehad

Uitgevallen student 4: Ja
Interviewer: Hoe heb je dat ervaren?

Uitgevallen student 4: Ja goed eigenlijk(Int_goed) maar dat was voor een andere opleiding, ja dat is een nog veel langer verhaal. Ik had me eerst aangemeld bij vastgoed en makelaardij in Enschede.
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 4: En toen ben ik daar naar de introductie week geweest en ik had daarvoor mijn assessment en intake gemaakt. Het was alleemaal heel leuk en aardig maar ja heel erg leuk en toen had ik de eerste dat school gehad. Van Apeldoorn naar Enschede, dat was eigenlijk toch wel een beetje ver. Dus dat zag ik eigenlijk niet zitten de 1^{e} dag al. Toen hoorde je ook de eerste dag hoe de rest van het jaar eruit zag. En je had dus elke week van die projecten en alles. Dat was mij bij het assessment niet vermeld en naja we kwamen de eerste dag op school we moesten gelijk bezig en moest volgende week af. En ik weet niet was allemaal maar ik dacht wat is dit voor onzin. Want bij Deventer het Saxion waar mijn vriendin zit op school was dat dus niet. Die had gewoon 8 weken les, 9^{e} verslagen en 10^{e} week je toetsten.
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 4: Dus het was niet goed geïnformeerd zeg maar bij mijn gesprek ten opzichte van de studie en toen heb ik dezelfde dag nog gebeld met de mentor van mijn vriendin in Deventer. Toen kon ik de studie HRM gaan doen. Dat was eigenlijk ook gewoon de reden dat ik dat deed en dacht anders kan ik, ja daar mocht ik nog gewoon bij in stromen.
Interviewer: Ja dus voor HRM heb je eigenlijk geen intake gehad?

Uitgevallen student 4: Nee
Interviewer: Nee, oké ik weet niet hoeveel maanden je op de opleiding hebt gezeten. Wanneer ben je ongeveer uitgevallen?

Uitgevallen student 4: December
Interviewer: December, dan heb je wel een bepaald aantal lessen gevolgd. Vond je dat er in die lessen werd nagegaan of er een realistisch zelfbeeld was?

Uitgevallen student 4: Realistisch zelfbeeld?
Interviewer: Ja dat er wordt gekeken naar kwaliteiten en valkuilen en naar jezelf eigenlijk.

Uitgevallen student 4: Bedoel je van de mentor zelf of…
Interviewer: Ja bijvoorbeeld van je mentor

Uitgevallen student 4: Nou niet echt(Reazbeeld_nee), het was meer klassikaal eigenlijk. Als er wat was dan kon je in gesprek gaan met je studieloopbaanbegeleider. We deden ook wel af en toe van die dingen. Nou ja niet echt van die dingen maar van die soort spelletjes om elkaar beter te leren kennen enz.
Interviewer: Ja die kwaliteitenspellen enz.

Uitgevallen student 4: Ja ja ja. Maar daar werd wel heel goed mee omgegaan hoor. Met gezellig zijn in de klas. We waren een hele hechte klas. Met een hele fijne studieloopbaanbegeleider dus dat was wel goed(Beg_goed).
Interviewer: Ja want toen jij besloot te stoppen met de opleiding wat heb je toen gedaan? Heb je het aan je SLB'er verteld of….

Uitgevallen student 4: Ik ben eerst op gesprek geweest met mijn SLB'er en toen zei ik, ik weet niet wat ik wil doen.(Twijf_gespr_SLB) Ik zeg ik weet niet of dit de juiste keuze is. Ik kan hier wel mee doorgaan bla bla bla heel verhaal. Toen hadden we alle voordelen en nadelen opgeschreven voor als ik ging stoppen en dan volgend jaar een andere studie ga kiezen. Of wat ik dan in het tussenjaar ga doen en allemaal van dat soort dingen. Daar moest ik eens rustig over nadenken en toen ben ik nog 1,5 week naar school geweest. Toen hadden we toets week en hadden we alles afgerond. Toen gingen we naar de 2e periode en daar deden we weer van die groepsopdrachten. Toen dacht ik, ik kan hier wel mee doorgaan maar ik weet bijna zeker dat ik wil stoppen want ik had al echt heel veel erover nagedacht en ik dacht nou ja ik ga het gewoon niet doen en toen ben ik zo snel mogelijk gestopt. Want ik vond het een beetje lullig om een klasgenoot op te zadelen met werk die ik dan had gedaan.
Interviewer: Ja met groepsprojecten voornamelijk idd dan?

Uitgevallen student 4: Ja
Interviewer: Wat heeft de opleiding toen gedaan of je SLB'er, hoe reageerde die?

Uitgevallen student 4: Ik heb toen opgebeld eigenlijk, en toen had ik dat dus verteld en toen was het eigenlijk prima. Nee ik had hem trouwens gemaild. Ja ik had hem gemaild. Ik had het hele verhaal op de mail gezet. Toen heeft hij me succes gewenst en ja zo ongeveer eigenlijk. Maar het was verder helemaal prima dus hij zei als je volgend jaar toch weer besluit om deze studie te doen dan ben je gewoon weer welkom.
Interviewer: Ja

Uitgevallen student 4: Dat soort dingen, dat was eigenlijk gewoon prima.
Interviewer: Ja maar niet dat je daarna nog werd uitgenodigd voor een gesprek ofzo?

Uitgevallen student 4: Ik zit heel even na te denken maar volgens mij nee, volgens mij niet.(Eind_nee)
Interviewer: Oké, vind je dat dat had gemoeten? Vind je dat de opleiding of je SLB'er meer had kunnen doen in die situatie?

Uitgevallen student 4: Nou ja aan de ene kant, ze had me kunnen uitnodigen voor een gesprek(Naz_iunh) met mij om me handje te schudden. Ik bedoel, ik hecht daar niet heel veel waarde aan omdat je toch gewoon weggaat. Het had van mij niet gehoeven en ze had eigenlijk alles gewoon gedaan wat ik wilde toen dus.
Interviewer: Oké

Uitgevallen student 4: Ik dat op zicht voor mij, nee ze heeft het goed gedaan.
Interviewer: Oké nou ik ben bezig met een onderzoek naar het studieuitval en ik ga een soort van programma maken waar studenten die zijn uitgevallen aan mee kunnen doen. Dus dat ze alvast gaan oriënteren op een andere studie en naar zichzelf gaan kijken enz. Als er zo'n programma was zou je daar dan interesse in hebben?

Uitgevallen student 4: Ja maar dat bood Saxion ook aan en ik had daar ook interesse in, en ik wilde daar aan mee doen. Maar dat was 1000 euro en toen dacht ik doei, dat ga ik echt niet doen. En toen heb ik me nu wel aangemeld voor een andere studie. Ik ben bij een open dag geweest en ik ga nog

een meeloop dag doen. Ik ben nu wel echt heel erg bezig eigenlijk met wat ik wil. Ik merk ook dat ik ten opzichte van vorig jaar ik nu wel echt weet wat ik wil. Dat komt omdat je weer een jaartje ouder bent maar in ieder geval ik heb er nu heel rustig over na kunnen denken(Naz_inh) eigenlijk en nu heb ik er ook echt weer zin in om naar school te gaan. Vorig jaar had ik meer van ja het moet maar. Nu wil ik het gewoon echt heel graag. Maar ik heb er zeker wel interesse in hoor(Naz_goed), ik weet niet of het mij wel goed uitkomt maar ik ben eigenlijk wel zeker van mijn keuze. In dat op zicht is het eigenlijk ook niet nodig.
Interviewer: Oké, wat voor opleiding ga je doen als ik vragen mag?

Uitgevallen student 4: Technische bedrijfskunde
Interviewer: Oké, ja dat is inderdaad ook wel wat anders dan HRM ja.

Uitgevallen student 4: Ja dat vind ik echt heel erg leuk ja.
Interviewer: Mooi, goed om te horen trouwens. Ik ben eigenlijk door mijn vragen heen en dan wil ik je heel erg bedanken dat je wilde meewerken. En heel veel succes met je nieuwe opleiding.

Uitgevallen student 4: Ja dankjewel
Interviewer: Fijne dag nog verder

Uitgevallen student 4: Hetzelfde, dankjewel
Interviewer: Doei doeg

Uitgevallen student 4: Doeg

9.12 Codeboom

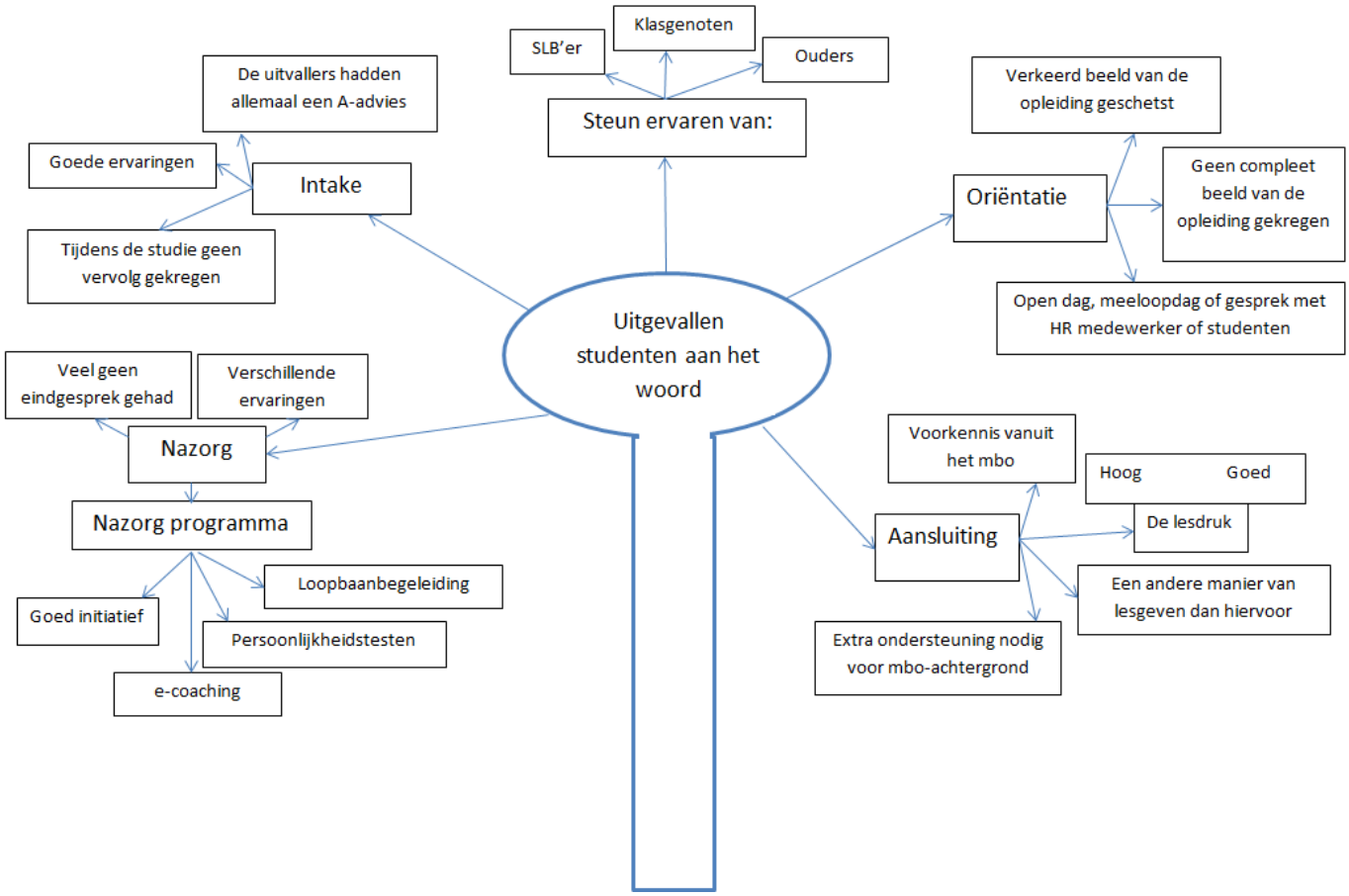

Figuur 9.2: *Codeboom*

9.13 Codelijst

Tabel 9.1: *Codelijst*

Code	Betekenis	Aantal keer genoemd	Quotes
Vo_havo	Vooropleiding havo	1	3: 'gewoon de havo'
Vo_mbo	Vooropleiding mbo	3	4: 'mbo 4 account management'
Aansl_goed	Aansluiting was goed	4	1: 'Dat sloot aan, vooral voorkennis en ja voorkennis terug. Wat heel veel terug kwam, was ook tijdens de tijdens de SLB lessen, de SWOT analyse en de smart geformuleerd echt die basis kennis'
Aans_gemid	Aansluiting was gemiddeld	5	2: 'op hbo moet je wel veel meer zelf doen en zelf maken en je moet gewoon je hebt tijdsdruk enz. en dat was op mbo veel minder'
Aans_moeilijk	Aansluiting was moeilijk	1	1: 'meer klasgenoten destijds die ook van het mbo kwamen vond het vooral de 1e periode heel moeilijk om door te komen'
Aansl_slecht	Aansluiting was slecht	1	4: 'Naja, alles eigenlijk, alle vakken en gewoon helemaal niks.'
Beg_goed	Begeleiding was goed	1	4: 'Met een hele fijne studieloopbaanbegeleider dus dat was wel goed'
Beg_slecht	Begeleiding was slecht	4	1: 'Zij had heel erg van ik laat jullie los en ik doe het anders dan de rest en dat werkt voor mij niet.'
Beg_gespr	Er waren gesprekken met de begeleider	1	1: 'Ja wel gesprekken'
Rduit_ginter	Reden uitval: geen interesse	4	3: 'en de vakken spraken me niet heel erg aan'
Rduit_vverw	Reden uitval: verkeerde verwachtingen	3	3: 'Ik had er wat anders van verwacht'
Rduit_toek	Reden uitval: toekomstbeeld	1	4: 'Als ik dacht dat ik hierin moest werken over 10 jaar dan ja dan had ik geen motivatie om na mijn propedeuse nog ja 3 jaar verder te gaan.'
Rduit_npas	Reden uitval: niet passend	3	2: 'maar dat ik echt dacht dat is echt niks voor mij dus dat ik echt dacht bij mezelf wat doe ik eigenlijk hier'
Rduit_mot	Reden uitval: motivatie	2	3: 'dan is de motivatie al gauw weg.'
Orien_open	Oriëntatie: open dag	3	2: 'Ja ik heb de open dagen op het Saxion mee gedaan, ja daar ben ik gewoon geweest ja'
Orien_meeloop	Oriëntatie: meeloop dag	1	1: 'een meeloop dag. Maar zon meeloop dag is idd 3 lessen. Die je dan echt eigenlijk volgt'
Orien_vbeeld	Oriëntatie: verkeerd beeld gekregen	6	2: 'zeiden ze met de open dag, dat je heel samen werkt en dat je af en toe maar hoeft te presenteren enz. Terwijl je met de opleiding ben je super vaak aan het presenteren en je doet best wel veel dingen doe je gewoon in je 1tje en zelfstandig en je doet maar een paar dingen met de groep zeg maar. Dus dat valt wel tegen'
Orien_gespr	Oriëntatie: gesprekken gevoerd	3	2: 'Ik heb gepraat met een HR adviseur van mijn vaders werk'
Vstuduit_ja	Voorkomen studieuitval?: ja	1	4: 'Ja, dat denk ik wel dat het ergens voorkomen had kunnen worden.'
Vstuduit_nee	Voorkomen studieuitval?: nee	3	3: 'Nee ik weet het eigenlijk niet. Misschien als ik de meeloop dag had gedaan dan misschien wel maar ik denk het eigenlijk niet'
Ileen_ov	Invloed leenstelsel: ov-kaart	1	1: 'Ja en dan vooral vanwege, ik leende wel gewoon. Maar vooral vanwege mijn ov kaart'
Ileen_ja	Invloed leenstelsel: ja	4	4: 'Ja want als het gratis zou zijn dan had ik weetje ik maak het gewoon af en dan zien we dan wel weer. Maar ja nu dus niet'
Int_goed	Intakegesprek: goede ervaring	5	2: 'Het was denk ik wel goed dat ze dat doen, dat ze even gelijk een beeld hebben van iemand die naar binnen loopt zeg maar.'
Int_A	Intakegesprek: A-advies	3	3: 'De A volgens mij de hoogste'.
Int_gvvolg	Intakegesprek: geen vervolg gehad	3	1: 'Nee totaal niet.'
Reazbeeld_ja	Realistisch zelfbeeld: ja	3	2: 'Ja bij de meeste lessen kwam dat wel aan bod ja. Wat je van jezelf vond of wat dan verbeterpunten konden zijn.'
Reazbeeld_nee	Realistisch zelfbeeld: nee	2	4: 'Nou niet echt, het was meer klassikaal eigenlijk.'

Eindg_ja	Eindgesprek gehad: ja	1	2: ‘een gesprekje met z’n 2^{en} en daarna hadden we nog zo’n PGO bijeenkomst met de hele klas zeg maar’
Eindg_nee	Eindgesprek gehad: nee	3	3: ‘naar mijn idee niks eigenlijk. Nee ik heb met ze gepraat en toen zij ik, ik stop ermee en toen zij hij, oké.’
Oplmeer_ja	Opleiding meer kunnen doen: ja	1	1: ‘mij dan begeleiden of wat voor andere opleidingen ik wel had kunnen doen.’
Naz_goed	Nazorgprogramma: goed initiatief	4	1: ‘het initiatief is wel heel goed’
Naz_inh	Nazorgprogramma: inhoudelijke tips	5	3: ‘In ieder geval een paar testen waarin duidelijk wordt hoe en wie en wat je zelf bent eigenlijk en wat het beste bij je past. Dat lijkt me wel heel handig.’
Twijfgesp_oud	Bij twijfel gesprek met: ouders	3	3: ‘Ik wilde er nog even over nadenken laat maar zeggen. En daar heb ik in die twee weken de tijd genoeg voor gehad. In die tijd heb ik ook overlegt met m’n ouders en de rest van m’n familie.’
Twijfgesp_SLB	Bij twijfel gesprek met: SLB’er	2	4: ‘Ik ben eerst op gesprek geweest met mijn SLB’er en toen zei ik, ik weet niet wat ik wil doen.’
Twijfgesp_klasg	Bij twijfel gesprek met: klasgenoot	1	2: ‘ik heb alleen met iemand uit mijn klas hebben we een beetje erover gepraat dat ik toch wel twijfel en hij twijfelde ook al een hele tijd. Hebben we het samen het er een beetje over gehad’
Verb_ja	Verbondenheid met school: ja	2	4: ‘Jawel met school wel en met de klas ook wel.’
Verb_gemid	Verbondenheid met school: gemiddeld	1	3: ‘Ik voelde me niet echt verbonden met de opleiding maar meer met m’n klas. Het was wel een hele hechte groep.’

9.14 Resultaten interviews

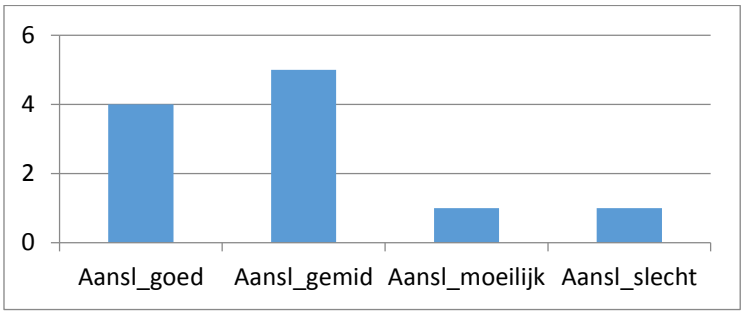

Figuur 9.14a: *Aansluiting*

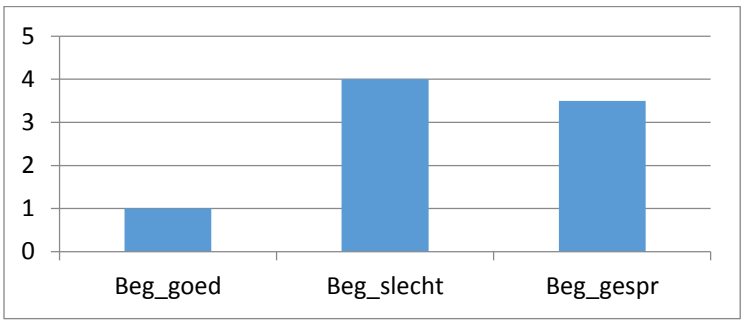

Figuur 9.14b: *Begeleiding*

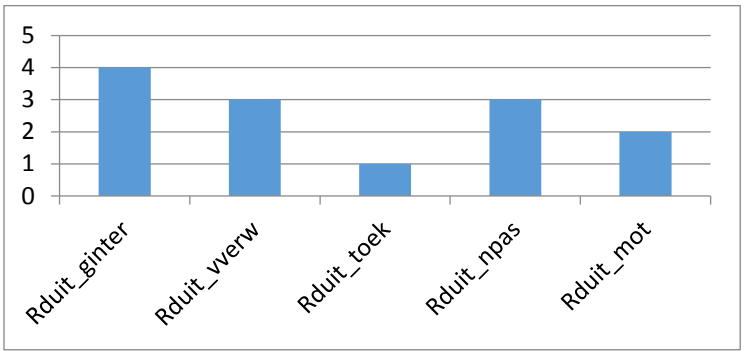

Figuur 9.14c: *Reden van uitval*

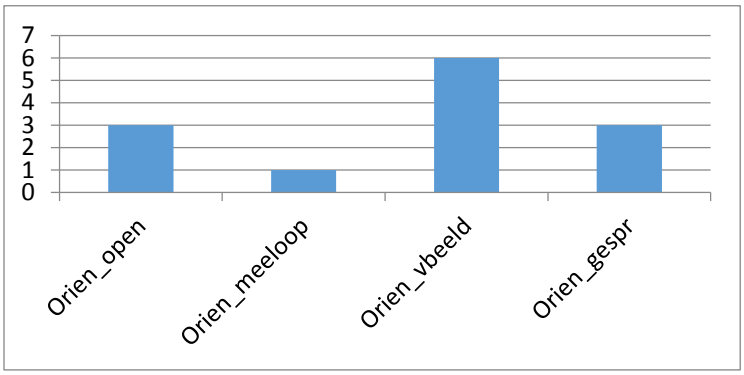

Figuur 9.14d: *Oriëntatie*

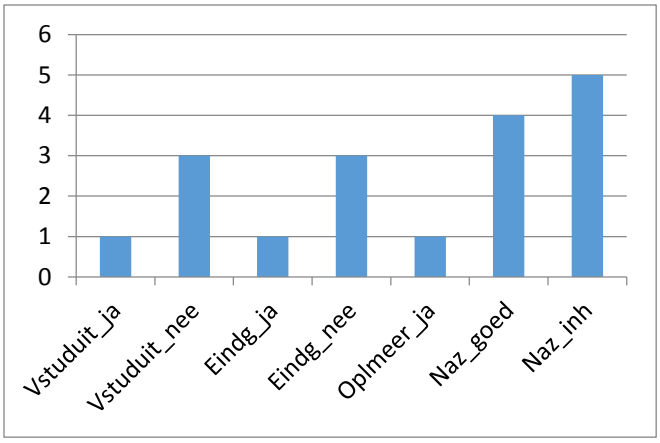

Figuur 9.14e: *Nazorg*

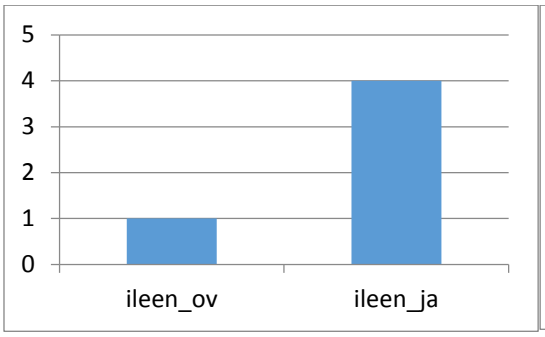

Figuur 9.14f: *Invloed leenstelsel*

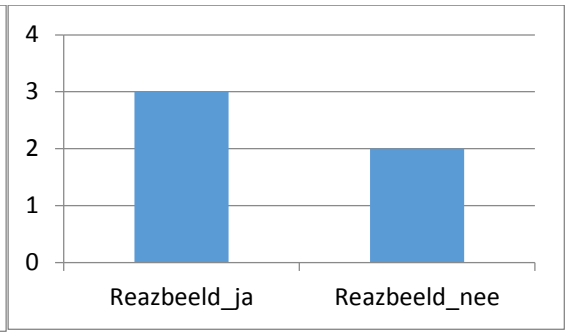

Figuur 9.14g*: Realistisch zelfbeeld*

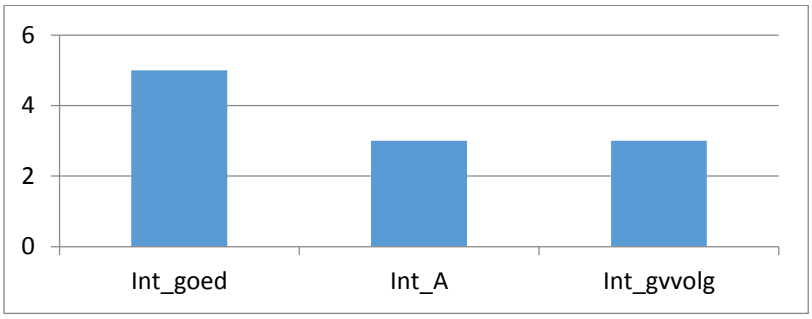

Figuur 9.14h: *Intake gesprek*

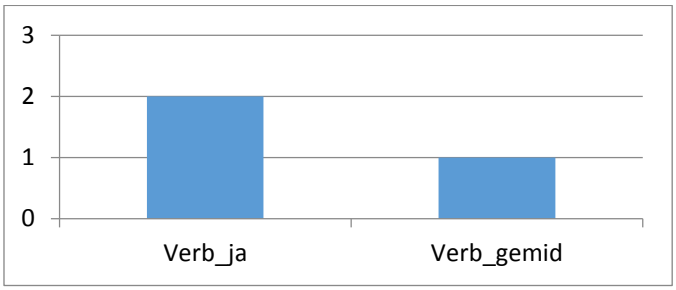

Figuur 9.14i: *Verbondenheid*

9.15 Richtlijnen Nazorgprogramma

Tabel 9.2: *Richtlijnen nazorgprogramma*

Wat	Wanneer	Inhoudelijk
Eindgesprek	Het moment dat de student stopt met de studie	• Waarom is student uitgevallen? • In hoeverre was de student tevreden met de begeleiding? • Had het uitval voorkomen kunnen worden en hoe? • Heeft student interesse in het nazorgprogramma? Zo ja? Vervolg programma Zo nee? Afscheid uitgevallen student
Huiswerk opgeven	Aan het einde van het eindgesprek	• Student zal zich moeten oriënteren naar andere studies en een top 10 bij volgend gesprek aandragen • Student gaat 5 kwaliteiten opstellen • Student gaat 5 valkuilen opstellen • Student gaat een korte persoonlijkheidstest invullen
Vervolg gesprek, eventueel via Skype	2 weken na eindgesprek	• Huiswerk kritisch bespreken • Van top 10 naar top 5 studies • Planning maken: Welke acties gaat de uitgevallen student ondernemen om tot een top 2 te komen?
Huiswerk opgeven	Aan het einde van vervolggesprek	• Student moet acties die gepland staan ondernemen. • Student gaat met mensen in gesprek over de top 5 studies. • Student maakt een beroepsbeeld van top 5 studies.
Laatste gesprek, eventueel via Skype	1 maand na vervolggesprek	• Huiswerk kritisch bespreken • Loopbaanacties kritisch bespreken • Evaluatie nazorgprogramma

9.16 Eigen werkverklaring

Ondergetekende:
Diede Hoekman

verklaart/verklaren ondubbelzinnig dat:

1) dit werkstuk eigen werk is en derhalve geen inbreuk maakt op het auteursrecht van een ander.
2) alle gebruikte bronnen (waaronder internetpagina's) zijn voorzien van bronvermelding.
3) het verslag voor niet meer dan 5 % aan overgenomen passages uit 'werk van anderen' bevat.
4) dit verslag ook digitaal is ingeleverd via Ephorus. (intranet>onderwijsinhoud>Digitaal inleveren van opdrachten) of Blackboard (SafeAssign).

Plaats: Deventer
Datum: 13-03-2017
Handtekeningen:

N.B. Schending van bovengenoemde 'Eigen werk verklaring ' wordt als fraude aangemerkt als bedoeld in Art. 19 OER